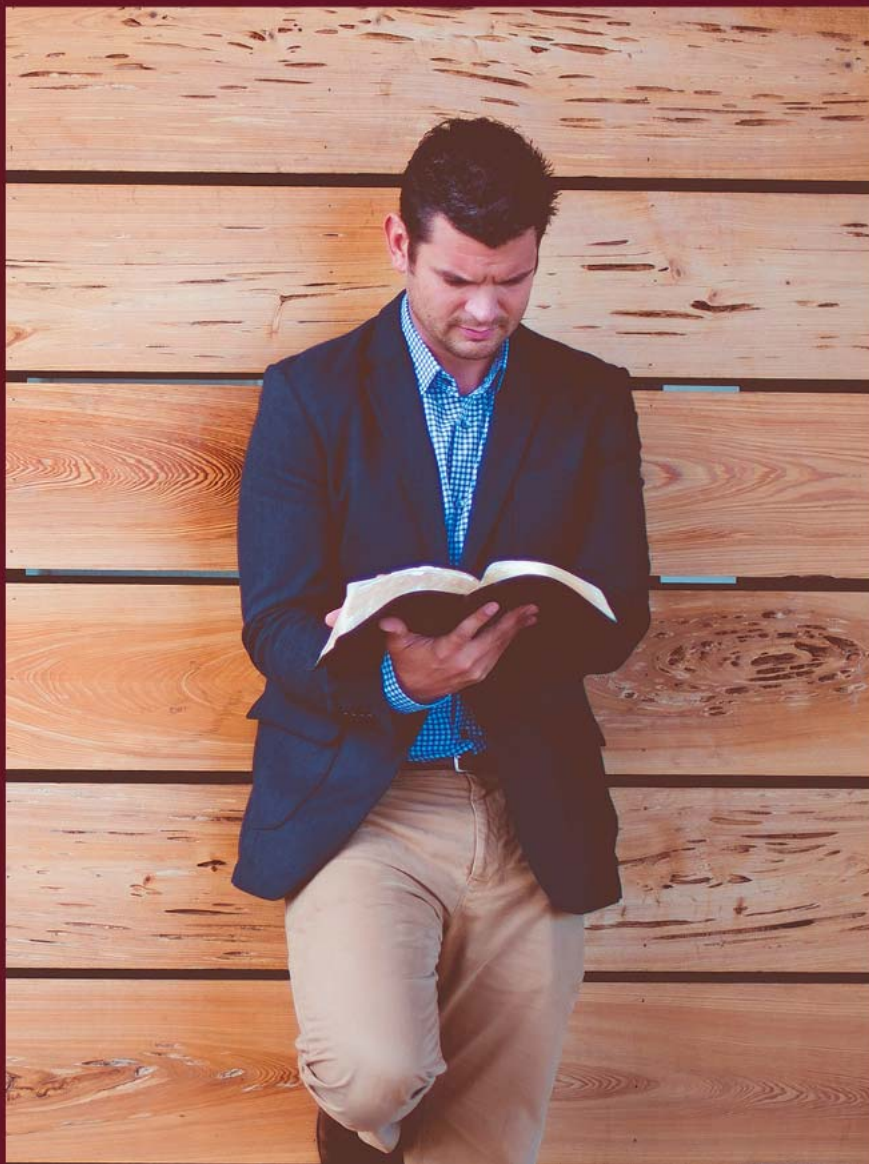

Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid
oktoober • november • detsember 2021

OLEVIKU TÕDE

5. MOOSESE RAAMATUS

Originaali pealkiri:

Present thruth in Deuteronomy

Clifford Goldstein

© Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohandada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnõuade kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid“ ja „adventistid“ ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2021

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Greative Group

Trükitud Euroopa Liidus

Lugu juhtus umbes niimoodi: sel ajal, kui Jeruusalemmas valitses kuningas Joosija (aastail 640–609 eKr), leidis keegi, kes töötas tõenäoliselt templis, ühe raamatu ära kirja ning seda raamatut loeti kuningas Joosija kuuldus. „Aga kui kuningas kuulis Seaduse raamatu sõna, siis ta käristas oma riided lõhki“ (2Kn 22:11). Miks? Sest ta sai aru, et ei tema ega ta rahvas kuuletunud raamatusse kirja pandule.

Seejärel alustas Joosija raamatu põhjal, mida nimetati Seaduse raamatuks (2Kn 23:2), suurt usupuhastust. Võime sellest usupuhastusest lugeda 2Kn 23. peatükist.

Mis raamat avaldas kuningale ja rahvale niisugust mõju? Usutakse, et tegu oli Moosese viienda raamatuga, meie käesoleva veerandaasta õppeainega.

Viiest Moosese raamatust viienda ja viimase, mida mõnes keeles nimetatakse ka *deuteronomiumiks*, „teiseks seaduseks“, saab kokku võtta järgnevalt:

Iisraeli lapsed, kes olid Egiptusest välja tulnud ja astunud Siinai jalamil lepingusuhtesse Issandaga, rändasid – selle asemel, et otsekohe Kaananisse minna – 40 aastat kõrbes. Kui need 40 aastat olid lõpukorral ja heebrealased olid kohe astumas töötatud maale, pidas Mooses neile terve rea kõnesid. Nende kõnede mõte oli: *te astute nüüd kohe töötatud maale. Lõpuks ometi! Ärge unustage seda, mida Issand on teile teinud, ja ärge unustage, mida Ta teilt praegu palub – armastada Teda kogu südamest ja hingest ning avaldada seda armastust kõikidele Tema käskudele kuuletumisega, nagu leping ette näeb.*

Lepingu tähtsuse rõhutamiseks kordas Mooses rahvale kümmet käsku, lepinguliste kohustuste seaduslikku alust, mille Issand vajutas kord *väga* selgelt nende vanemate meelde ja mida Ta meenutas nüüd neile Kaanani piiril.

Siit küsimus: Kas võib võrrelda seda, millega Iisraeli lapsed töötatud maa piiril silmitsi seisis, sellega, millega meiega täna töötatud maa (ainult palju parema) piiril silmitsi seisame?

Niisiis paigutub selle veerandaasta teema pealkirja alla „Käesoleva aja tööde 5. Moosese raamatus“. Asumegi vaatlema oleviku tõe sõnumit, mille saame Jumala sõnadest Tema lepingurahvale.

Sellel veerandaastal vaatleme Moosese viiendat raamatut temaatiliselt. Käsitleme selliseid teemasid nagu igavene leping, käsk ja arm, mida tähendab armastada Jumalat ja kaasinimest ning, tähtsaim kõigest, kuidas Moosese viies raamat avab meile Jumala armastuse, mis ilmnes võimsaimalt Jeesuse ristisurmas ja ülestõusmisel.

Muidugi on meie praeguse koguduse ja kõrbekoguduse vahel tohutu ajaline ja kultuuriline vahe. Kuid seda, mis on meil *nendega ühist*, on küllap rohkem kui seda, mis meid *neist lahutab*. Näiteks saab ju meilegi tänapäeval lausuda samad sõnad: „Vaata, ma olen teile õpetanud määrusi ja seadlusi, nagu Issand,

mu Jumal, mind on käskinud, et te teeksite nõnda sellel maal, mida te lähete pärima. Pidage neid ja tehke nende järgi, sest see on teie tarkus ja teie mõistus rahvaste silmis, kes ütlevad kõiki neid seadusi kuuldes: „See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik rahvas!” (5Ms 4:5, 6).

Märkad, et „tarkuseks ja mõistuseks” rahvaste silmis ei olnud seadused ise, vaid *kuulekus* neile seadustele. Kindlasti on siin meile sõnum. Kas üks või mitu, seda näeme Moosese viiendast raamatust.

Clifford R. Goldstein on „Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide” toimetaja ning raamatu „Baptizing the Devil: Evolution and the Seduction of Christianity” („Kuradit ristides: kristluse areng ja võrgutamine”) autor.

Moosese viienda raamatu sissejuhatus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 14:12–14; Hs 28:12–17; IMs 3:1–7; IMs 12:1–3; Ap 7:20–36; 2Ms 19:4–8.

Juhtsalm: „*Kes ei armasta, see ei ole tundnud Jumalat, sest Jumal on armastus*“ (1Jh 4:8).

Loomulikult ei kerki viies Moosese raamat esile tühjusest. Nagu kõigel siin elus, nii on sellelgi taust; ja nagu kõige puhul siin elus, etendab taust olulist osa mõistmaks, mida see raamat tähendab ja mis on selle otstarve.

Raamatule eelneb pikk ajalugu – ajalugu, mis selgitab nii raamatus toimuvaid sündmusi kui ka olukordi loo tausta moodustavas maailmas ja keskkonnas. Just nagu auto klaasipuhasti otstarvet ja toimimisviisi on ilma autota raske mõista, nii on ilma taustata raske mõista Moosese viiendat raamatut, eriti meie teema valguses (5. Moosese raamat ja käesoleva aja tõde).

Üks inimene luges ainult kolme päevaga läbi Lev Tolstoi umbes 1500-leheküljelise raamatu „Sõda ja rahu“. Kui lugejalt küsiti, millest raamatus juttu oli, vastas ta: „See raamat räägib Venemaast.“

Oleme praegu sarnases olukorras, püüdes ühe õppetükiga läbi võtta tuhandeid aastaid ajaloos, mis eelnesid Moosese viiendale raamatule. Kuid pöörates tähelepanu tipphetkedele, suudame näha selle raamatu mõistmiseks vajaminevat tausta, mis on „käesoleva aja tõe“ pooldest väga rikkalik.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 2. oktoobriks.

1Jh 4:8 ütleb: „Jumal on armastus.“ Kuigi need kolm sõna (kreeka keeles neli) on päris lihtsad, on sõnade taga olev mõte väga sügav, nii sügavmõtteline, et suudame vaevu hoomata nende tähendust. Nendega ei öelda ju, et Jumal armastab või et Jumal ilmutab armastust või et Jumal on armastuse võrdkuju, vaid et Jumal *on* armastus. On armastus, kuna armastus on Jumala põhiolemus. Pattulangenud inimestena, kelle peas on vaid mõni gramm kudesid ja kemikaale, mille abil tõelisust hoomata, pole me lihtsalt suutelised saama täielikult aru mõiste „Jumal on armastus“ tähendusest.

Kuid kahtlemata suudame aru saada nii palju, et teada – see on väga hea uudis. Oleks ju murettekitav, kui „Jumal on armastus“ asemel teatataks, et „Jumal on vihkamine“ või „Jumal on kättemaksuhimuline“ või „Jumal on ükskõikne“.

Tõsiasi, et „Jumal on armastus“, aitab meil paremini hoomata, et Jumal peegeldab oma armastust ka selles, kuidas Ta kogu loodut valitseb. Armastus läbis tab kosmost ehk rohkemgi kui raskusjõud. Jumal armastab meid ja meis olgu omakorda Tema suhtes vastuarmastus (vaata 5Ms 6:5; Mk 12:30).

Ometi peab armastus selleks, et olla armastus, tulema vabalt. Jumal ei sunni armastust peale; hetkel, mil Ta seda teeks, poleks enam tegu armastusega. Nii siis, kuna Jumal lõi taevasse ja maa peale mõtlevad ja mõistusega armastusvõimelised olevused, oli alati olemas oht, et nad ei pruugi Talle vastuarmastust osutada. Mõni ei teinud seda ja nii sai alguse meile tuntud suur võitlus.

Miks on järgmistel salmidel mõte ainult vabaduse ning armastusse kätketud võimaliku ohu kontekstis? (Js 14:12–14; Hs 28:12–17; Ilm 12:7).

Eriti läbinägelik on Hs 28:15, mis annab mõista, et kuigi see ingel, Lutsifer, oli täiuslik olend, kelle oli loonud täiuslik Jumal, leiti temas ülekohut. Põhjus polnud selles, et temasse oleks ülekohus loodud. Vastupidi, kuna Lutsifer loodi armastusvõimeliseks, oli tal tõeline kõlbeline vabadus, ja vaatamata kõigele talle antule („sul olid kätteks kõiksugu kalliskivid“) tahtis see ingel rohkem. Üks viis teiseni, kuni, jah, „taevas tõusis sõda“.

On kohti, kus saab osta robotkoeri, mis kuuletuvad su käskudele ja ei märga kunagi vaipa ega näri mööblit. Kuid kas sul saab olla sellise „koe-raga“ sisulist sõprust? Kuidas aitab su vastus aru saada, miks tahtis Jumal olevusi, kes saavad päriselt ilmutada vastuarmastust?

Esmaspäev, 27. september

Pattulangemine ja veeuputus

Pea iga koolilaps on kuulnud lugu Isaac Newtonile pähe kukkunud õunast, ja ennäe! Newton avastas gravitatsiooni. Tähtis polegi, kas õun kukkus talle pähe või mitte, tähtis on, et Newtoni suureks teadmiseks (tema ju ei avastanud gravitatsiooni; igaüks, kes maha kukkus, tajus juba raskusjõudu) oli arusaamine, et sama jõud, mis kukutas õuna (gravitatsioon), hoidis kuud tiirlemas maa ümber, maad tiirlemas päikese ümber ja nii edasi.

See oli tähtis, sest aastatuhandeid oli palju inimesi uskunud, et taevas valitsevad seadused erinesid maal valitsevatest seadustest. Newton näitas, et see uskumus on vale.

Ja kuigi Newton panustas looduseaduste mõistmisse, kehtib sama põhimõte kõlbelse seaduse puhul. Sama vabadus, armastusele omane vabadus, mis viis Lutsiferi taevas pattulangemiseni, viis inimkonna pattulangemiseni maa peal.

Loe 1Ms 2:16, 17 ja 1Ms 3:1–7. Kuidas need salmid, mis räägivad täiusliku Jumala loodud täiuslikest inimestest täiuslikus keskkonnas, toovad esile võimsa tõe armastusele omasest vabadusest?

Pattulangemise järel läks olukord halvast veel hullemaks, kuni Issand ütles viimaks inimkonna kohta, et „kõik ta südame mõtlemised iga päev [olid] üksnes kurjad“ (1Ms 6:5). Ja kui nende mõtlemised olid halvad, olid muidugi ka nende teod halvad ning asjalood läksid nii kurjaks, et Issand hävitas kogu maailma veeuputusega. Teatud mõttes andis Ta inimkonnale võimaluse alustada uuesti, toimus justkui teine loomine. Kuid Paabeli torni lugu (1Ms 11:1–9) näitab, et inimkonnal tundus ikkagi olevat kavatsus trotsida Jumalat. „Kui torn oli osaliselt valmis, kasutati üht jagu sellest ehitajate eluruumideks, teisi aga kaunistati silmatorkavalt ja pühendati ebajumalatele. Rahvas röömustas edu üle, ülistas hõbe- ja kuldjumalaid ning keeras selja taeva ja maa Valitsejale.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 119. Lisaks keelelisse segadusse viimiseni poetas Jumal seega pattulangenud inimsoo maad pidi laiali.

Pööra kogu päeva jooksul teadlikult tähelepanu oma mõtetele. Millise õppetunni annab see sulle sinu enda südame olukorrast?

Aabrami kutsumine

Abram (hiljem Abraham) ilmub suguvõsaliini esmakordselt 1Ms 11. peatükis, mis ongi järgmine kirjapanek pärast Paabeli torni juurest laiali pillutamist.

Loe 1Ms 12:1–3: Jumal kutsub Aabrami. Kuidas saame praegu, elades pärast risti, Jeesuse surma ja evangeeliumi leviku algust, aru sellest, mida Jumal Aabrami kaudu teha lubas?

Palju sajandeid hiljem püüdis apostel Paulus galaatlasi väärdõpetusest välja tuua ja suunas nende tähelepanu Aabrahami kutsumisele, näidates, et Jumalal oli juba väga ammu ja on alati olnud kavas esitada evangeeliumi kogu maailmale. „Nii mõistate teie, et need, kes on usust, on Aabrahami lapsed. Kuna aga Pühakiri nägi ette, et Jumal teeb paganad õigeks usust, siis ta kuulutas ette Aabrahamile rõõmusõnumit: „Sinus õnnistatakse kõiki paganaid.“ Nõnda siis õnnistatakse neid, kes on usust, koos uskliku Aabrahamiga“ (Gl 3:7–9).

Aabrahami kutsumisest räägib esmakordselt 1Ms 12. peatükk; suur osa samast raamatust jutustab tema veresugulastest, ühest probleemsest järelelüljast teise järel, kes loovad ühe sassis perekonna teise järel, ning ometi pidi töötus täituma nende kaudu ja jõudma otsustavasse kohta Moosese kutsumisega.

Loe Ap 7:20–36, kuidas märter Stefanos kirjeldas Moosest ja Egiptusest väljatulekut. Kuidas sobib see kokku Jumala esialgse töötusega Aabrahamile?

Nõmedusest, vigadest ja üldisest tõetundmise puudusest läbiimbunud maailmas (asjalood pole kolme tuhande aasta jooksul kuigi palju muutunud, eks?) kutsus Issand Egiptusest välja ühe rahva, oma rahva, Aabrahami soo. Ta püüdis nende hulgas säilitada tõetundmist – teadmist Temast, Jahvest, ja lunastusplaannist –, kuid lisaks soovis ta levitada seda tundmist ka kogu ülejäänud maailmale.

Kuidas näeme seitsmenda päeva adventistidena oma suhet kogu muu maailmaga? Millised on paralleelid meie ja muistse Iisraeli vahel? Tähtsaim aga, millise vastutuse paneb see paralleel meist igapäevadele?

Oo milline kogemus oli Egiptusest väljatulek ja kõik sellega seonduv, vere võidmisest uksepiitadele Egiptuses kuni Punase mere ääres toimununi! Kahtlemata jättis see läbielanuile sügava mulje. (Ning nende suhtes, kes surid – Egiptuse esmasündinutest kuni sõduriteni merepõhjas –, langetab Jumal õiglase otsuse.) Issand ütles ju: „Te olete näinud, mida ma olen teinud egiptlastele, kuidas ma teid olen kandnud kotka tiibadel ja kuidas ma teid olen toonud enese juurde“ (2Ms 19:4).

Mis oli sellise üllatava ja vapustava vabastamise põhjus? Jumal viis tegelikult ju ühe rahva teise hulgast välja ehk nagu Mooses neile hiljem ütles: „Või kas on mõni jumal üritanud tulla võtma enesele üht rahvast teise rahva keskelt katsumiste, tunnustähtede ja imetegudega, sõja ja vägeva käe ja väljasirutatud käsivarre abil, ja suurte hirmutuste abil, nõnda nagu Issand, teie Jumal, tegi teiega Egiptuses sinu silma ees?“ (5Ms 4:34).

Loe 2Ms 19:4–8. Miks kutsus Issand oma rahva Egiptusest välja?

Nii lihtne see põhjus oligi. Jumal kutsus välja isade Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi järeltulijad. Ja nende järeltulijatega sõlmis Issand oma lepingu ning nad pidid tõesti olema „minu omand kõigi rahvaste hulgast, sest minu päralt on kogu maailm“ (2Ms 19:5). See suhe oli lepingus kesksel kohal.

Mõistet „minu omand“ (*segullah*) võib aga kergesti valesti mõista (ja ongi mõistetud). Nad ei olnud omand sünnipärase pühaduse või õiguse tõttu. Nad olid erilised, sest Jumala arm tegi nad omandiks, et nad saaksid lõpuks levitada maailmale imelisi tõdesid, mida Tema oli neile andnud – tõdesid, mille järgi nad pidid elama „preestrite kuningriigina“.

Jumal andis neile ka mõne lepingulise sätte (nii-öelda tehingu nendepoolse osa), kümme käsku (2Ms 20. ptk), ja siis leping kinnitati. Mooses piserdas vastehitatud altarile ohvriloomade verd ning võttis siis „seaduseraamatu ja luges rahva kuuldes“ (2Ms 24:7). Inimesed ütlesid taas kuuldavalt, et nad on sellele sõnakuulelikud.

„Sest kui Mooses oli kõik Seaduse käsud kogu rahvale ette lugenud, siis ta võttis vasikate ja sikkude vere... ning piserdas sellega nii seda raamatut kui kogu rahvast“ (Hb 9:19, 20). Mida veri tähistab ja miks on see väga tähtis ka meie jaoks tänapäeval?

Ärataganemine ja karistamine

„Me teeme kõik, mis Issand on öelnud“ (2Ms 19:8; vaata ka 2Ms 24:3; 2Ms 24:7). Kuigi inimesed mõtlesid nii kahtlemata iga kord, kui nad neid sõnu ütlesid, näitab Jumala rahva ajalugu kahjuks, et ikka ja jälle läksid nende sõnad tegudega vastuollu. Kuigi nad olid omandrahvas, kuigi nad sõlmisid vabatahtlikult Issandaga lepingu, ei pidanud nad kinni omapoolsest kohustusest, mis tegelikult taandus ainult ühele.

Mis oli Iisraeli jaoks lepingu oluline koostisosa? (2Ms 19:4, 5.)

Üleskutse olla Jumalale sõnakuulelik ja pidada Tema käske ei olnud käsu-meelsus ei tollal ega ka praegu (vaata Mt 7:24–27; Jh 14:15; Jk 2:20; Rm 6:11, 12) ja ometi ei õnnestunud Iisraeli lastel ikka ja jälle omapoolsest kohustusest kinni pidada.

Päris varsti, isegi sealsamas Siinai mäe jalamil, langesid nad täielikku *ususalgamisse* (vaata 2Ms 32:1–6). Kahjuks näis truudusetus olevat pigem norm kui erand ja seetõttu rändasid nad kõrbes 40 aastat, selle asemel, et kiiresti minna *töötatud maale*.

Loe 4Ms 14:28–35. Milline karistus mõõdeti rahvale kätte, kuna nad keeldusid usaldamast seda, mida Issand neile ütles?

Toona, nagu nüüdki, ilmneb sõnakuulmatus vähem otsese vastuhakuna (kuigi sedagi juhtub) ja rohkem suutmatusena usaldada seda, mida Jumal meile ütleb. Iisraeli jaoks tegi selle patu veelgi nurjatumaks tõsiasi, et kõik need inimesed, nagu Jumal ütles, olid „näinud mu auhiilgust ja tunnustähti, mis ma tegin Egiptuses ja kõrbes, aga kes sellest hoolimata on mind kiusanud kümme korda“ (4Ms 14:22). Vaatamata kõigele sellele, mida rahvas oli näinud ja kogenud, keeldusid nad ometi kuulamast Issanda sõna ja võtmast maad oma valdusse, kuigi Jumal töötas, et nad saavad sellega hakkama (4Ms peatükid 13 ja 14).

Mõttele ülalöeldule: liigagi sageli tuleb sõnakuulmatus sellest, et me ei usalda endale antud Jumala Sõna. Miks see nii on ja kuidas õppida Jumalat rohkem usaldama?

Toetav mõte: Sügava ja väga läbimõeldud uurimuse suure võitluse teemal, mis põhineb Jumala armastuse mõistmisel, on kirjutanud John Peckham. Ta on seitsmenda päeva adventist ja tema teose pealkiri on „Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil” (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2018). Tõsiasi, et selle uurimistöö on avaldanud adventistidele mitte kuuluv kirjastus, näitab, kuidas hea piibliteadus suudab avada Pühakirjas kirjeldatud suure võitluse tegelikkuse.

„Lühidalt, ma väidan, et Jumala armastus (õigesti mõistetuna) on kosmilise vaidluse keskmes ning Jumala pühendumus armastusele on moraalselt piisav põhjus, miks Jumal lubab kurjust; see on oluline järeldus jumaliku eelhoolituse mõistmiseks, mis toimib lepinguliste kohustumismääruste piires, nagu ma seda nimetan.” – John C. Peckham, „Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil” (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2018), lk 4.

„Otsus, et Iisrael ei pääse veel nelikümmend aastat Kaananisse, oli kibedaks pettumuseks Moosesele, Aaronile, Kaalebile ja Joosuale. Ometi tunnustasid nad jumaliku otsust. Need aga, kes olid kurtnud Jumala juhtimise üle ja ähvardanud naasta Egiptusesse, nutsid ja kaeblesid häälekalt siis, kui neilt võeti ära õnnistused, mida nad olid alahinnanud. Nad olid hädaldanud põhjuseta ja nüüd andis Jumal neile põhjust nutta. Oleksid nad kurvastanud patu pärast siis, kui seda neile selgesti esitati, poleks karmi otsust langetatud. Nemad aga kurvastasid karistuse pärast; nende lein polnud kahetsus ega saanud seega hukkamõistuotsust muuta.” – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid”, lk 392.

Arutelüküsimused:

1. Arutlege vaba tahte ja armastuse problemaatika üle. Miks peab armastus, selleks, et olla armastus, olema sundimatu? Kuidas vastaksid, kui keegi väidaks, et armastus ei kaalu üles kõiki kannatusi maailmas?
2. Kui kogu Piiblis on sõnakuulmine väga olulisel kohal, siis mis on käsumeelsus? Millised asjaolud pööravad püüdluse olla ustav Jumalale ning Tema Sõnale ja käskudele hoopis käsumeelsuse lõksuks?
3. Arutlege klassis teispäevase osa lõpus oleva küsimuse üle, mis puudutab paralleele muistse Iisraeli ja seitsmenda päeva adventistide koguduse vahel. Millised need paralleelid on ja miks peaksid need meile muret tekitama?

Kohtusin Jeesusega poes

Loo on kirja pannud Hong Soon-mi.

Tundus, et elu ei saanud enam hullemaks minna. Mu abikaasa haigestus luuüdivähki. Siis surid tema vanemad. Pidin maksma oma ämma matuste eest ise ja võtma seejärel enda kanda oma perekonna ülalpidamise. Mõnikord polnud mul isegi tuhandet Korea vonni (üht USA dollarit), et maksta oma poja koolitarvete eest. Minu palgast ei piisanud abikaasa haigla-arvete katmiseks. Iga päev muretsesin, kas mul on pere toitmiseks küllalt riisi. Ma nutsin. Tundsin end väga üksi. Siis kohtusin Park Yeon-sookiga. See naine ei olnud meie sugulane ega sõber, kuid ta püüdis mind lohutada. Ta nägi, et maadlen rahaliste raskustega, ning andis mulle lisatööd oma poes Hanamil, mis asub Lõuna-Korea pealinna Souli eeslinnas. Lisaraha aitas tasuda elamiskulude ja haigla-arvete eest.

Olin selle töö eest väga tänulik. Aga märkasin Yeon-sooki juures midagi ebatavalist. Naine näis olevat teistest inimestest õnnelikum. Minu meelest oli see kummaline, aga mind liigutas tema rõõm väga. Teda rohkem tundma õppides nägin, et ta läks kirikusse laupäeviti. Ta ei muretsenud sissetuleku pärast, mis läks kaduma seetõttu, et ta pani nädalas ühel päeval poe ukseid kinni. Mina olin ateist, aga tahtsin minna koos temaga kirikusse, et välja selgitada, miks ta nii rõõmus ja rahul oli.

Yeon-sook ei kutsunud mind kordagi seitsmenda päeva adventistide kirikusse, aga oma südames otsustasin ma minna. Nii hakkasin omal käel Piiblit õppima. Kui kuulsin Jumalast, tuli mu ellu taevane rahu. Andsin oma südame Jeesusele ja ühinesin Seitsmenda Päeva Adventistide Lääne-Hanami kogudusega, kus tegutsen nüüd koos Yeon-sookiga diakonissina.

On veel palju, mida ma ei tea, kuid usun südamepõhjani Jumalasse. Yeon-sook ei rääkinud mulle kordagi kuigi palju Jeesusest, aga ma nägin Jeesust tema elus. Seesama Jeesus, kellega kohtusin tema elu tõttu, elab nüüd minu südames.

Sellel aastal ristiti ka mu abikaasa ja poeg ning nad ühinesid adventperega. Tundub, et elu ei saa enam paremaks minna. Tänu Jumalale, et Ta jõudis minu pereni Yeon-sooki ja tema poe kaudu.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse on kaasatud iga koguduseliige, mitte ainult pastorid.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org. Sellel veerandaastal toetab sinu kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus kaht misjoniprojekti Lõuna-Koreas. Yeon-sookist loe veel järgmisel nädalal.

Moosese ajalootund

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 1.–3. ptk; 2Ms 32:29–32; 4Ms 14. ptk; Ef 3:10; 1Ms 15:1–16; Jh 14:9.

Juhtsalm: „Ja kõik sõid sama vaimulikku rooga ja kõik jõid sama vaimulikku jooki, sest nad jõid vaimulikust kaljust, mis saatis neid; see kalju oli aga Kristus“ (1Kr 10:3, 4).

„Need on sõnad, mis Mooses rääkis“ (5Ms 1:1). Niiviisi algab viies Moosese raamat. Ja ehkki selles raamatus on palju nimetatud Moosest ja Moosese kohalolu, on viies Moosese raamat (nagu kogu Piibel) alates neist avasõnadest kuni Moosese surmani Moabimaal (5Ms 34:5) tegelikult jutustus Issandast Jeesusest. Sest Tema on meid loonud (1Ms 1. ja 2. ptk; Jh 1:1–3), hoiab meid elus (Kl 1:15–17; Hb 1:3) ja lunastab meid (Js 41:14; Tt 2:14). Nende sõnade vabamas tähenduses näitab viies Moosese raamat, kuidas Issand jätkab oma rahva loomist, alalhoidmist ja lunastamist sel pääste ajaloo otsustaval ajajärgul.

Just siis, kui Iisraeli lapsed hakkavad lõpuks Kaananimaale jõudma, annab Mooses neile ajalootunni teemal, mis kordub kogu Piiblis: *pea meeles, mida Jumal sulle möödanikus on teinud.*

See manitsus peab meile korda minema – meile, kes oleme parema töötatud maa piiril: „Vaadates üle oma lähiajalugu, olles läbi käinud iga sammu meie arengus kuni käesoleva seisukohani...“, valdab mind hämmastus ja usaldus Kristuse kui juhi vastu. Ainult siis peame tuleviku ees hirmu tundma, kui unustame selle, kuidas Issand on meid juhtinud, ja kui unustame, kuidas Ta meid lähiajaloo osas õpetanud.“ – Ellen G. White, „Life Sketches“, lk 196.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 9. oktoobriks.

Kogu Piiblis on Moosese olemasolek tajutav. Ja ehkki temast ei räägita enne 2Ms 2:2, kirjutas just tema Moosese esimese raamatu – Jumala autoriteetsest allikast tulnud põhjapaneva loo sellest, kes me oleme, kuidas me siia saime, miks on kõik nii halvasti läinud ja kuidas meil on ikkagi lootus. Loomine, patulangemine, lunastamistootus, veeuputus, Aabrahami lugu ja evangeelium ulatuvad kõik tagasi esimese Moosese raamatuni, mille kirjapanijaks oli prohvet Mooses. Raske on adekvaatselt hinnata mõju, mida see üks mees, kuigi mitte veatu, oli võimeline Jumala nimel avaldama, sest ta armastas Issandat ja tahtis Teda teenida.

Loe 2Ms 32:29–32, kus on kirjas Issanda ja Moosese vaheline vestlus pärast seda, kui kuldvasikaga oli tehtud kohutav patt. Millise pilgu võimaldab see lugu heita Moosese iseloomule ja miks, vaatamata tema vigadele, sai Issand teda nii võimsalt kasutada?

Ehkki Moosesel polnud mingit pistmist selle patuga, püüdis ta patuse rahva eest paluda, olles nende heaks valmis lausa oma hingeõnnistust kaotama. Huvitav on, et 2Ms 32:32, kui Mooses palub Jumalal „anda andeks nende patt“, tähendab sinne tegusõna, mis tähistab andestust, tegelikult „kandma“. Põhjus on selles, et üksnes niisugusel viisil saab iisraellaste patu ja üldse igasuguse patu andeks anda.

Niisiis avaldub meie jaoks võimsalt siin, üsna Piibli alguses, asetäitja osa, mille puhul Jumal võtab Jeesuse isikus enda kanda meie patu täies raskuses ja karistuses. See on Jumalast ettemääratud viis lunastada inimkond ning jääda samas truuks Jumala valitsemise ja seaduse põhimõtetele.

Tõepoolest, palju sajandeid hiljem pani Peetrus Jeesuse kohta kirja sõnad: „Ta kandis ise meie patud oma ihus üles ristipuule, et meie, olles surnud pattudele, elaksime õigusele; tema vermete varal te olete saanud terveks“ (1Pt 2:24).

Näeme, kuidas Mooses selles loos patule reageerib ja mismoodi ta tegutseb langenud, patuse rahva vahendajana. See on tegelikult ettekuulutust Jeesusest, kes teeb meie heaks sama (vaata Hb 7:25).

Valmis oma hingeõnnistust kaotama oma rahva pärast? Mõtles veel, mida need sõnad tähendavad. Mida õppida siit enda jaoks kaasinimeste päriselt armastamise kohta?

Hoolimata mõningatest vigadest, mida moodne teadus tõena esitada üritab (nagu näiteks, et meie universum kerkis esile „täiesti mitte millestki“ või et elu Maal tuli esile vaid juhuslikest keemilistest ühenditest), on teadus siiski võimaldanud meil hämmastaval viisil heita pilku Jumala loovale väele. Looduse harmoonia, tasakaal, paljude aspektide täpsus ka pattulangemise järgsetes oludes üllatavad jätkuvalt neid, kes seda uurivad.

Ja kui Jumal on niivõrd täpne füüsilistes asjades, on Ta loomulikult täpne ka vaimlikes asjades. Nii näeme Moosese viienda raamatu avasalmides veelgi Jumala äraarvamatut täpsust.

Loe 5Ms 1:1–6. Milline prohvetlik tähendus on tõsiasjal, et 5Ms 1:3 räägib „neljakümnendast aastast“?

Mis juhtus pärast nurjumist, kui Mooses oli saatnud maakuulajad Kaades-Barneast teele maad uurima ja rahvas lükkas kõrvale üleskutse maa enda valdusse võtta? Neile öeldi, et nad ei lähe töötatud maale, kuigi nad olid seda lootnud. Kui kaua pidi viivitus kestma? „Vastavalt päevade arvule, mis te uurisite seda maad, nelikümmend päeva, iga päeva kohta aasta, peate te kandma oma pattu nelikümmend aastat ja tundma minu vastupanu“ (4Ms 14:34).

Niisiis alustab viies Moosese raamat jutustust Jumala rahvast sellel neljakümnendal aastal, just nagu Jumal oli neile öelnud. Jumala prohvetlik Sõna on nimelt sama usaldusväärne nagu Jumal ise ning Moosese viienda raamatu esimesed salmid kinnitavad seda usaldusväarsust veelgi; Jumal teeb nii, nagu Ta ütleb, ja *sel ajal*, kui Ta ütleb, et Ta teeb seda.

Mõistagi ei olnud see ainus prohvetlik ajajärk, mis täitis nii, nagu Jumal oli öelnud. Tänapäeval minevikule tagasi vaadates leiame, et näiteks Tn 9:24–27 Jeesust puudutav ajalõik täitis just nii, nagu Issand oli öelnud. Näeme, et „aeg, ajad ja pool aega“ (Tn 7:25; vaata ka Ilm 12:6, 14; Ilm 13:5) on ajaloos täitunud, samuti ka Tn 8:14 kõneldud 2300 päeva.

Taanieli raamatu 2., 7. ja 8. peatüki prohvetikuulutused, mis kuulutasid täpipealt ja laitmatult ette maailma ajalugu, on lisaks täpsetele ajajärgudele andnud meile kaaluka tõendi Jumala etteteadmise, järelvalvest ja usaldusväarsusest.

Näeme, et Issand täitis ustavalt ettekuulutatu kohaselt minevikus toimunud prohvetikuulutused. Miks peaks see andma kindlustunde, et saame Teda usaldada asjus, mille kohta Ta ütleb, et nende toimumine on veel ees?

Pärast pikka kõrberetke ütles Issanda nimel kõnelev Mooses (ta oli prohvet, kuigi tõepoolest rohkem kui prohvet): „Vaata, mina annan selle maa teile ette: minge ja pärige maa, mille Issand on vandega töötanud anda teie vanemaile, Aabrahamile, lisakile ja Jaakobile, neile ja nende järglastele pärast neid“ (5Ms 1:8).

Pange aga tähele, mis edasi saab.

Loe 5Ms 1:9–11. Mis on nende sõnade mõte, eriti tõsiasja valgel, et Jumal oli neid ju karistanud Kaades-Barneas toimunud vastuhaku eest?

Näeme siin veel kord ilmekalt Jumala armulisust. Isegi kõrbes ekslemise ajal õnnistati rahvast: „Nelikümmend aastat toitsid sa neid kõrbes, neil ei puudunud midagi, ei kulunud riided ega paistetanud jalad“ (Ne 9:21).

Ja Mooses ilmutas taas oma armastust oma rahva vastu, kui palus Jumalal neid veel tuhat korda rohkemaks teha, kui neid oli olnud!

Loe 5Ms 1:12–17. Mis juhtus Jumala otseste õnnistuste tulemusena ja mida Mooses tegi, et olukorraga toime tulla?

Ka siis, kui Issand oli nii võimsalt rahva keskel, vajati organisatsiooni, struktuuri ja aruandlussüsteemi. Iisrael oli *qahal*, organiseeritud kogudus (vaata 5Ms 31:30), Uue Testamendi *ekklesia*, kreeka keeles „koguduse“ (vaata Mt 16.18), eelkäija. Ja kuigi olustik, milles toimiti, oli erinev, olid Pauluse jaoks tema juudi juured ikka käepärast ning 1Kr 12. peatükis näeme teda selgelt kirjeldamas vajadust erialase ettevalmistuse saanud inimeste järele, kes täidaksid koguduseihu toimimiseks nõutavaid mitmesuguseid ülesandeid. Täpselt sedasama märkame Moosese viiendas raamatus *qahali* puhul kõrbes. Tänapäeva kogudus, nagu *qahal* toona, vajab, et inimesed oleksid ühtne organism, kes vastavalt oma andidele täidavad erinevaid tööalasid.

Ehkki kuuleme inimesi vahel „organiseeritud“ religiooni kirumas (mida nad eelistaksid, kas „organiseerimata“ religiooni?), tunnustab Jumala Sõna, iseäranis Uus Testament, üksnes organiseeritud religiooni.

Moosese viienda raamatu algusosas kummitab üks viirastus, Kaades-Barnea viirastus. See õnnetu lugu, nagu näinud oleme, on Moosese viienda raamatu otsene tagapõhi ning väärib lähemat vaatlemist.

Loe 4Ms 14. ptk. Kuidas reageeris rahvas maakuulajate aruandele ja millised olid nende reaktsiooni tagajärjed? (Vaata ka 5Ms 1:20–46.)

Saame siit loost kätte mitu tähtsat õppetundi, kuid üks tähtis õpetus, mis ilmub selles raamatus ikka ja jälle, on 4Ms 14. peatükis samuti olemas.

Loe 4Ms 14:11–20. Näeme küll Moosest taas eestkostja rollis, aga mis väärib märkimist, kui ta arutleb Issanda ees, miks ei peaks Issand rahvast hävitama?

Mõtles, mida Mooses Jumalale ütles. *Kui Sa seda teed, siis vaata, milline Sa näed välja egiptlaste ja selle piirkonna muude rahvaste silmis.* See sõlmpunkt on oluline, sest lõpuks ei olnud see, mida Jumal tahtis Iisraeliga teha, ju üksnes Iisraeli jaoks, vaid kogu inimkonna jaoks. Iisraeli rahvas pidi olema valguseks maailmale, tunnistajaks muistsetele inimestele armastusest, võimsusest ja päästest, mida võis leida üksnes tõelises Jumalas, mitte väärtusetutes ebajumalates, mida need rahvad teenisid.

Kuid mis saab siis, nagu Mooses ütles, kui sa selle rahva minema pühid? Rahvad ütlevad: „Sellepärast, et Issand ei suutnud viia seda rahvast maale, mille ta neile oli vandega töötanud, tappis ta nad kõrbes“ (4Ms 14:16).

Näeme siin teemat, mis kerkib esile kogu Piiblis: arusaama, et Jumala rahvas teeb ilmsiks Jumala au, et Jumala au ja headus ja armastus ja võimsus ilmneb Tema koguduses selle kaudu, mida Ta oma rahva heaks teeb. Mõistagi ei lase Tema rahvas alati Tal seda kergesti teha, kuid siiski austab Jumalat Tema tegevus maa peal.

Loe Ef 3:10. Mida Paulus siin ütleb ja kuidas see toimub? Kuidas saab „Jumala mitmekülgne tarkus teatavaks“ kosmosele? Milline osa (kui üldse mingi) on selles meil kui üksikisikutel?

Moosese viienda raamatu 2. ja 3. peatükis jätkab Mooses iisraellaste ajaloo meenutamist ja toob esile, kuidas nad Jumala õnnistuse all nad oma vaenlastele vastu astusid. Siis, kui nad olid ustavad, andis Jumal neile võidu isegi „hiiglaste“ üle (5Ms 2:11, 20: 5Ms 3:13).

Mõistagi tuleb nüüd kõne alla keeruline teema, mida meil tuleb siiski puudutada ja mis on seotud rahvaste hävitamisega. Kuigi Iisraeli lapsed rääkisid rahvastele esialgu tihti rahust (5Ms 20:10, 11), tuli neil nii mõnigi kord minna ja rahvas, kes pakkumist vastu ei võtnud, hävitada, kaasa arvatud naised ja lapsed. „Aga Issand, meie Jumal, andis tema meie kätte ja me lõime teda ja ta poegi ja kogu ta rahvast. Ja me vallutasime siis kõik ta linnad ja hävitasime sootuks kõik linna mehed, naised ja lapsed; me ei jätnud alles ühtegi põgenikku“ (5Ms 2:33, 34).

Osa inimesi proovib seesugustest kohtadest mööda hiilida lihtsalt ütlusega, et sellised lood ei vasta tõele. Kuna me aga usume, et „kogu Pühakiri on Jumala sisendatud ja kasulik õpetamiseks, noomimiseks, parandamiseks, kasvatamiseks õiguses“ (2Tm 3:16), ei ole seitsmenda päeva adventistidel sellist varianti. Seega seisame silmitsi niisuguste juhtumite tõstatatud raske küsimusega.

Loe 1Ms 15:1–16. Mida ütles Jumal Aabramile 1Ms 15:16 ja kuidas heidab see mõningast valgust kõnealusele keerulisele teemale?

On päris selge, et paljud sellised paganlikud rahvad olid äärmiselt jõhkrad ja õelad inimesed, kes pälvisid õigustatult juba ammu Jumala viha ja karistust. Kuigi Jumal ootas kannatlikult, et nad oma eluviise parandaksid – mida nad ei teinud –, ei muuda see karmi reaalsust, et tapeti kõik, kaasa arvatud lapsed. (Muidugi sai tõenäoliselt palju rohkem lapsi surma veeuputuses kui tapeti iisraellaste käe läbi.)

Tõsiasi on, et praegu, mil meil on toimunud sündmuste kogu kontekstist vaid piiratud teave, peame lihtsalt leppima selle karmi reaalsusega ja usaldama Jumala headust, mida Ta on nii mitmel muul moel ilmutanud. Usk tähendab armastada Jumalat mitte ainult heal päeval ning ilusaid vaateid ja helisid täis kaunis metsatukas. Usk tähendab armastada Teda vaatamata sellele, et on asju, mida me täielikult ei mõista.

Loe 1Kr 10:1–4 ja Jh 14:9. Kuidas sellised ja paljud sarnased salmid aitavad meil usaldada armastavat, õiglast ja head Jumalat ka siis, kui näeme seda, mis tundub minevat vastuollu meie arusaamaga Jumalast?

Reede, 8. oktoober

Toetav mõte: Toome siinkohal ära ühe õpetlase püüu vastata raskele küsimusele selle kohta, mida iisraellased teiste rahvastega tegid:

„Olles kõikide asjade ja kõigi inimeste Looja ja suveräänsena üle kõige, võib Jumal teha igaühele kõike, mida [Ta] tahab, ja [Tal] on selleks õigus...

Jumala teed on mõistatuslikud. Kuna me ei mõista [Teda] iial täielikult, võime selle küsimuse ka oma meeltes vabaks lasta. Js 55:8–9 pakub mõningast lohutust.

Selle pildi kohaselt, mille Piibel kaananlastest esitab, olid need rahvad väga kurjad ja nende kõrvaldamine tähendas Jumala kohtuotsust nende pattude eest. Kaananlaste hävitamine polnud ei esimene ega viimane kord, kui Jumal midagi seesugust teeb. Kaananlaste saatus ja inimkonna saatus (välja arvatud Noa perekond), nagu seda kirjeldavad Moosese esimese raamatu 6.–9. peatükk, erineb vaid mõõtkavas ja vahendis.

Jumalal polnud iial üldtegutsemisviisina kavas ajada iisraellastega *herem'i* [täieliku hävitamise] poliitikat nende hulka mittekuuluvate inimeste suhtes. 5Ms 7:1 teeb selle selgesõnaliselt kindlaks ja piiritleb seega sihtrahvad. Iisraellased ei pidanud seesugust tegutsemisviisi kasutama aramealaste või edomlaste või egiptlaste või kellegi teise suhtes (vrd 5Ms 20:10–18)...

Kaananlasi tabas saatus, millega viimaks seisavad silmitsi kõik patused: Jumala kohus...

Kaananlaste likvideerimine oli Jumalal oluline samm lunastusloos...

Kuigi kaananlased tervikuna olid Jumala kohtu märklauaks, hoiatati neid vähemalt nelikümmend aastat ette (vaata Raahabi suust kõlanud tunnistust Jos 2:8–11).“ – Daniel I. Block, „The NIV Application Commentary: Deuteronomy“ (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 2012), lk 98, 99.

Aruteluküsimused:

1. Mõtlen meie arusaamisele milleeniumist, mil meil on tuhat aastat aega kõigile oma küsimustele vastuse saamiseks. Kuidas aitab selline mõistmine meil Jumalat usaldada, vaatamata praegu meie huulil olevatele rasketele küsimustele?
2. Mismoodi on Jumal sind minevikus juhtinud ja kuidas saad selle varal õppida Teda usaldama tulevikus? Miks on oluline mitte unustada, kuidas on Jumal meie elus toiminud?
3. Vaadake klassis uuesti pühapäevase osa viimast küsimust Moosese valmidusest kaotada oma rahva nimel enda hingeõnnistus. Kas selline suhtumine on õige? Mis, kui üldse miski, on väärt meie hingeõnnistuse kaotamist, eriti silmas pidades asjaolu, mida meie lunastamine maksma läks?

Minu ema pärand

Loo on kirja pannud Park Yeon-sook.

Mu ema ütles mulle siis, kui ta oli suremas sapipõievähki:

„Sul tuleb minna kirikusse.“

Ema oli viinud mind kirikusse igal hingamispäeval alates ajast, mil olin väike tüdruk, kuid enam ei käinud ma kirikus, sest poe pidamine Hanamis (Lõuna-Korea pealinna Souli eeslinnas) hõivas mind täiesti. Ema sõnad tegid mu rahutuks, sest nägin vaeva oma tööga ning poja, tütre ja kolme vennalapse kasvatamisega. Tundsin, et ei saa oma jõuga hakkama, ning pöördusin uuesti Jeesuse poole.

Sedamööda, kuidas mu armastus Jeesusesse kasvas, andis Ta mulle südamesse hoolitseda abivajavate naabrite eest. Üks sugulane tegi mind tuttavaks Hong Soon-miga. Aasta pärast meie kohtumist diagnoositi Soon-mi abikaasal luuüdi kasvaja. Kui sain teada, et tal polnud operatsiooni jaoks vahendeid, panin oma poe ette tänavale annetuskasti. Paljud inimesed naeruvääristasid mind sõnadega: „Miks sa kogud raha kellegi jaoks, kes ei ole su sugulane?“ Aga ma hoidsin annetuskasti seal.

Soon-mi sünnipäeval kinkisin talle 20kilose riisikoti. „Vii see kingitus mu poest ära,“ ütlesin ma. Hiljem rääkis ta mulle, et kogu nende pere nuttis minu kingitust nähes.

Soon-mi ei tulnud kohe kirikusse. Kuid ta luges adventajakirju, mida talle andsin, ning sai teada, et seitsmenda päeva adventistid armastavad Jeesust ja inimesi. Panin Soon-mi oma poe eest hoolt kandma ning maksin talle umbes kahe aasta jooksul palka ja andsin talle ka igaks päevaks vajaliku, näiteks puuviljad ja riisi. Seejärel tegin temast mulle kuuluva väikese söögikoha juhataja. Olles aasta söögikohta juhtinud, küsis ta: „Miks sa mind kirikusse ei kutsu?“

„Miks?“ küsisin ma vastu. „Sa tead, et oled teretunud.“

„Ma siis tulen,“ ütles ta.

Kuueaastase sõpruse järel külastas Soon-mi esimest korda Seitsmenda Päeva Adventistide Lääne-Hanami kogudust. Kolm aastat hiljem sai temast diakoniss ning hiljem ristiti tema abikaasa ja poeg. Kui ma oma poe esimest korda avasin, olin naabruskonnas ainus adventist. Nüüd on seitse kaupmeest adventistid. Kogudusel on selles piirkonnas hea maine. Täna ema mulle usu pärandamise eest ning annan kogu au Jumalale, et Ta kasutab oma töös selliseid adventistid kaupmehi nagu mina.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse on kaasatud iga koguduseliige, mitte ainult pastorid.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org. Sellel veerandaastal toetab sinu kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus kaht misjoniprojekti Lõuna-Koreas. Soon-mist loe eelmise nädala loost.

Igavene leping

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 12:1–3; Rm 4:1–5, 2Ms 2:24; 5Ms 5:1–21; 5Ms 26:16–19; 5Ms 8:5; Mt 28:10.

Juhtsalm: „*Ma teen lepingu enese ja sinu vahel, ja sinu soo vahel pärast sind, igaveseks lepinguks sugupõlvedele, et ma olen Jumalaks sinule ja su soole pärast sind*“ (1Ms 17:7).

„Ma nägin teist inglit keset taevast lendavat; sellel oli igavene evangeelium, et kuulutada evangeeliumi neile, kes elavad ilmamaal – kõigile paganahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele“ (Ilm 14:6). Pane tähele sõnu „igavene evangeelium“, igavene kui alati olev, kui alati olemas olnud, kui see, mida meile on töötatud „enne maailma aega“ (Tt 1:2; NKJV ja 1926).

Niisiis pole ime, et Piibel räägib mujal „igavesest evangeeliumist“ (1Ms 17:7; Js 24:5; Hs 16:60; Hb 13:20), sest evangeelium on sisuliselt leping ja leping on sisuliselt evangeelium: päästva armu ja armastuse Jumal pakub sulle pääsemist, mida sa ei vääri ja mida pole võimalik ära teenida; ning sina annad Talle omalt poolt vastuarmastuse, armastad Teda „kogu südamega ja kogu mõistusega ja kogu jõuga“ (Mk 12:30) – armastuse, mis avaldub kuulekuses Tema seadusele: „See ongi Jumala armastamine, et me peame tema käskle, ja tema käsud ei ole rasked“ (1Jh 5:3).

Sellel nädalal vaatame lepingu mõistet nii, nagu see väljendub viiendas Moosese raamatus, kus tuleb nähtavale leping ja kõik sellega kaasnev.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 16. oktoobriks.

Kogu Piiblis esinevad leping ja evangeelium koos. Kuigi leping oli mõistena olemas enne Iisraeli rahvast (näiteks leping Noaga) ja ehkki lepinguline töötus esitati enne Iisraeli rahva olemasolu, torkas see eriti silma Jumala suhtlemisel oma rahvaga, alates nende esiisadest, patriarhidest.

Ja juba algusest peale oli lepingu keskseks tõeks evangeelium: päästetakse üksnes usu läbi.

Loe 1Ms 12:1–3; 1Ms 15:5–18 ja Rm 4:1–5. Mida lubati lepinguga Aabramile (hilisema nimega Aabrahamile) ja kuidas avaldus selles lepingulises töötuses evangeelium?

Aabraham uskus Jumalat, uskus töotusi, mida Jumal oli talle andnud, ja nii mõisteti ta Jumala ees õigeks. Selle teatavaks tegemine polnud aga odav arm: Aabraham püüdis sõnakuulmisega täita lepingu omapoolset osa, nagu näeme 1Ms 22. peatükis Morija mäel toimunud. Kõige selle juures, et „Aabraham uskus Jumalat, ja see arvestati talle õiguseks“ (Rm 4:3). Just seepärast kasutas Paulus sajandeid hiljem Aabrahami näitena sellest, mida tähendab elada Jumala poolt oma rahvaga tehtud lepingu töötuste varal.

See teema kõlab kogu Piiblis. Paulus tõi selle veel kord esile Gl 3:6, kus ta tsiteerib 1Ms 15:6, öeldes, et Aabrahami usk „arvestati talle õiguseks“, ning suunab meid Aabramile antud esimese töötuse juurde, et tema soos õnnistatakse kõiki rahvaid (Gl 3:8, 9). Lepinguga lubati need töötused kõigile, juudile ja paganale, „kes on usust“ (Gl 3:7) ja keda seega mõistetakse õigeks lahus seaduse tegudest – kui väga ka leping kohustab neid seadusele kuuletuma.

Ka siis, kui Jeremija räägib uuest lepingust, teeb ta seda seaduse kontekstis: „Vaid leping, mille ma teen Iisraeli sooga pärast neid päevi, ütleb Issand, on niisugune: ma panen nende sisse oma Seaduse ja kirjutan selle neile südamesse; siis ma olen neile Jumalaks ja nemad on mulle rahvaks“ (Jr 31:33). Sellest kajab vastu Moosese kolmanda raamatu sõnakasutus: „Ma käin teie keskel ja olen teie Jumal, ja teie peate olema mu rahvas“ (3Ms 26:12).

Mismoodi sobivad lepingulised ideed seadusest ja evangeeliumist suurepäraselt omavahel kokku Ilmutusraamatu 14. peatüki kolme ingliskeelsetes, Jumala viimases hoiatussõnumis maailmale?

„Mitte oma õiguse ja südame siiruse pärast ei pääse sa nende maad pärima, vaid nende rahvaste jumalakartmatuse pärast ajab Issand, su Jumal, nad ära su eest, et pidada, mida Issand on vandega töötanud su vanemaile, Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile“ (5Ms 9:5; vaata ka 5Ms 9:27). Kuidas avaldub lepingus antud töötus selles salmis?

Siingi ilmneb armuleping: Jumal tegutses rahva heaks nende pidevatest vigadest sõltumata. (Kindlasti toimib evangeelium täna just samamoodi.) Ja kuna isadele anti töötus, siis anti Jumala armu ka nende tulevastele sugupõlvadele.

Kui Moosese käe all oli rahvas, kellele tervikuna lepinguga töötused anti, suunas ta inimeste pilgu tihtipeale tagasi usuisadele lepinguga antud töötustele.

Loe 2Ms 2:24; 2Ms 6:8 ja 3Ms 26:42. Mida siin öeldakse, mis aitab näidata, kuidas lepinguga antud töötus toimib?

Egiptusest väljatoomine – Jumala päästva armu suur sümbol – põhines samuti lepingul, mille Issand oli nende esiisadega teinud. See tähendab, et juba enne, kui lepingust kasusaajad üldse sündisid, anti nende heaks töötused. Seega, ilma nende enda teeneteta (pehmelt öeldes) said nad töötuse, et nad vabastatakse, mille Jumal täitis Egiptusest väljatuleku imede ja sündmuste näol.

Muidugi ei lõppenud lugu siin. Nad läksid Egiptusest välja – kuhu? Jah, Siinai juurde, kus leping nendega „ametlikult“ sõlmiti (vaata 2Ms 20. ptk). Ja selles lepingus olid kesksel kohal evangeelium ja seadus, kümme käsku, mille suhtes kutsuti neid sõnakuulmisele –, väljendus nende päästvast suhtest Issandaga, kes oli nad juba vabastanud (evangeelium). Seega kutsuti neid viiendas Moosese raamatus ikka ja jälle kuuletuma samale seadusele, mis oli Siinail nendega sõlmitud lepingu osa.

Milline osa on Jumala seadusel tänapäeval meie elus, kes oleme päästetud armust, ja miks on see seadus meie kogemuses Jumalaga ülitähtsal kohal?

Kuigi leping kui selline (heebrea keeles *berit*), mis kirjeldab Jumala sidet oma rahvaga, on kogu Piiblis olemas, esineb see sõna viiendas Moosese raamatus nii sageli, et viiendale Moosese raamatule on antud nimeks ka „Lepinguraamat“.

Vaata 5Ms 5:1–21. Mis siin toimub, mis aitab näha, kui tähtsal kohal on lepingu (berit) mõiste viiendas Moosese raamatus?

Peagi pärast seda, kui Iisraeli lapsed Egiptusest vabastati, sõlmis Jumal nendega Siinail lepingu, veidi aega enne seda, kui nad oleksid pidanud astuma töötatud maale. Nüüd, pärast 40aastast kõrberännakut, just enne seda, kui hakkavad jälle jõudma töötatud maale, mis oli lepingutöötuse keskne osa (vaata 1Ms 12:7; 2Ms 12:25), annab Issand neile Moosese suu läbi veel kord kümme käsku. Ta teeb seda uuesti, et rõhutada, kui väga oli ka neil vaja lepingupõhiseid kohustusi uuendada.

Jah, Issand kavatses täita rahvale antud lepingupõhised töötused. Nüüd on nad aga kohustatud täitma lepingu omapoolse osa: „Ja tema tegi teile teatavaks oma seaduse, mida ta käskis teid täita – need kümme käsku; ja ta kirjutas need kahele kivilauale“ (5Ms 4:13). Ta tegi seda Siinail ning nüüd taas Moabimaal, vahetult enne seda, kui iisraellased hakkasid võtma enda valdusesse maad, mida töötati sajandeid varem nende esiisadele lausa enne maailma olemasolu sõlmitud „igaveses lepingus“.

„Enne, kui maailmale alus pandi, olid Isa ja Poeg leppinud kokku inimese lunastamises juhul, kui Saatan inimese võidab. Isa ja Poeg olid ühendanud käd pühalikus töötuses, et Kristus saab käemeheks inimkonna eest.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 834.

Loe 5Ms 5:3. Kuidas seda salmi mõista?

Mida Mooses neile ütleb? Tõenäoliselt rõhutab Mooses tõsiasja, et nende isad on nüüd surnud ja isadele osaks saanud imeline lepingutöötus on edasi antud neile. Sel moel teeb Mooses neile teatavaks, et nad ei tohi midagi ära rikkuda, nagu eelmine põlvkond rikkus. Töötused (ja kohustused) on nüüd nende omad.

Meil on tänapäeval küllaltki raske aduda, milline oli muistne maailm ajal, mil Iisrael kõrbes rändas. Kui terved impeeriumid on tulnud ja läinud nii, et neist on jäänud ainult varemed (kui sedagi), siis mida teame paljudest väiksematest paganlikest rahvastest, kes elasid Iisraeliga samas piirkonnas?

Mitte kuigi palju, kuid teame üht: need rahvad olid läbi imbunud paganismusest, polüteismist ja paljudest häbiväärsetest kommetest, mille hulka kuulus laste ohverdamine. Püüa ette kujutada, kui alandav ja kuri on kultuur ja religioon, mis teeb oma lastega niimoodi mingi jumala nimel!

Pole ime, et Issand hoiatas kogu muistse Iisraeli ajaloo jooksul ikka ja jälle oma rahvast, et nad ei peaks silmas ümberkaudsete rahvaste kombeid: „Kui sa jõuad sellele maale, mille Issand, su Jumal, sulle annab, siis ära õpi tegema nende rahvaste jäledusi!“ (5Ms 18:9).

Põhjus oli asjaolus, et Jumal oli selle rahva ellu kutsunud erilisel eesmärgil. Jumalaga lepingusse astununa pidid nad olema erirahvas ning tunnistama maailmale Jumalast, ainsast Jumalast, kes lõi taeva ja maa.

Loe 5Ms 26:16–19. Kuidas võtavad need salmid kokku Jumala ja Iisraeli vahel sõlmitud lepingu? Kuidas pidi nende ustavus lepingule avalduma selles, milline rahvas nad pidid olema? Mida õpime siit enda jaoks?

Eks ole huvitav, et Mooses alustab kõnealust nelja salmi sõnadega „täna“ ehk *just nüüd, jälle* käsib Jumal teil seda kõike teha (Mooses kordab sama mõtet 17. salmis). Ta on kogu aeg käskinud neil niimoodi teha. Ta ütleb neile otsekui, et neil on vaja jälle, sel samal hetkel pühenduda ustavaks, pühaks ja erirahvaks olemisele; sest see on tõesti nende kui lepingurahva olemasolu peapõhjus. Nende riik oli ainus, mis tunnustas tõelist Jumalat; nende rahvas teadis selle Jumala tõde ja Tema tahet inimese elu jaoks. Õigupoolest, vähe sellest, et neil oli „käesolev tõde“, kehtastasid nad teatavas mõttes seda tõde, kuni tuli Jeesus, „Tõde“ (Jh 14:6).

Miks on mõte pühenduda Jumalale ja Tema lepingule „täna“ kohane meiegi jaoks „täna“?

Teised kujutised

Piibliteadlased on juba ammu täheldanud, et Iisraeli ja Jumala vahel sõlmitud lepingul ning muude kuningriikide vahel sõlmitud lepetel on sarnaseid jooni. Selline paralleelsus ei peaks üllatama. Issand tegutses lihtsalt oma rahva heaks olustikus, mida nad suutsid mõista.

Samas näib leping mõistena, kahe osapoole vahelise ametliku kokkuleppena, olevat väga külm ja ametlik. Kuigi ühisosa on tõepoolest olemas (Jumal on seaduseandja), ei ava see piisavalt suhte sügavust ja laiust, mida Jumal oma rahvaga soovis. Seepärast kasutatakse viiendas Moosese raamatus teisigi kujundeid, mis aitaksid edastada sama mõtet – lepingut Jumala ja Iisraeli vahel –, kuid lisaksid sellele sügavust.

Loe 5Ms 8:5, 5Ms 14:1 ja 5Ms 32:6, 18–20. Missuguseid kujundeid siin kasutatakse ja kuidas aitavad need avada suhet, mida Jumal oma rahvaga soovis?

Loe 5Ms 4:20 ja 5Ms 32:9. Millist piltlikku keelt siin kasutatakse ja kuidas aitab see näidata, millist suhet otsis Jumal oma rahvaga?

Antud juhtudel on kujundiks perekond, mis peaks ideaalis olema vahetuim, tugevaim ja hoolivaim side. Jumal on alati soovinud oma rahvaga sellist suhet. Isegi pärast seda, kui Jeesus ristil häbiväärselt hüljati, ütles Ta pärast ülestõusmist kahele Maarjale: „Minge ja teatage mu vendadele, et nad läheksid Galileasse, ja seal saavad nad mind näha“ (Mt 28:10). Ülestõusnud Kristus nimetas jüngreid ikka „minu vendadeks“. Selles väljendus armastus ja heasoovlikkus, mis hoovas armastusest nende vastu, kes seda kindlasti väärt polnud. Sõprus Jumala ja inimese vahel on sisuliselt alati olnud niisugune: vääritule saab osaks heasoovlikkus ja armastus.

Millises suhtes oled sina Jumalaga? Kuidas suhet süvendada ning õppida Teda armastama, mõistes ühtaegu, et sinu lepingukohustuseks on kuuletuda Tema seadustele? Miks pole need kaks mõistet vastandlikud, vaid täiendavad teineteist?

Toetav mõte: „Püüe elada seaduspärase religiooni järgi ja üritada seaduse nõudeid oma jõust täita tekitab orjuse vaimu. Meil on lootus ainult siis, kui astume aabrahamlikku lepingusse, mis usu läbi Jeesusesse Kristusesse on armu-leping. Aabrahamile kuulutatud evangeelium, mille tõttu tal oli lootus, oli sama evangeelium, mida kuulutatakse meile praegu ja mille tõttu on meil lootus. Aabraham vaatas Jeesusele, kes on ka meie usu Alustaja ja Täidesaatja.“ – EGW märked, „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 6. kd, lk 1077.

„Enne, kui maailmale alus pandi, olid Isa ja Poeg leppinud kokku inimese lunastamises juhul, kui Saatan inimese võidab. Isa ja Poeg olid ühendanud käed pühalikus töötuses, et Kristus saab käemeheks inimkonna eest. Selle leppe on Kristus nüüd täitnud. Kui Ta ristil hüüdis: „See on lõpetatud!“ ütles Ta seda Isale. Nüüd lausub Kristus: „Isa, see on lõpetatud. Ma olen teinud Sinu tahtmist, mu Jumal. Ma olen lunastustöö teostanud. Kui Sinu õiglus on rahuldatud, siis ma tahan, et kus mina olen, ka nemad oleksid minu juures, keda sa mulle oled andnud (Jh 19:30; 17:24).“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 834.

Arutelüküsimused:

1. Tule veel mõtte juurde, et juba enne maailma rajamist ühendasid Isa ja Poeg käed leppeks lunastada meid juhul, kui inimsugu langeb. Miks peaks see meid vägagi julgustama? Eks õpeta see meile, kui väga tahab Jumal meid päästa oma riigi jaoks?
2. Mil viisil täidame meie seitsmenda päeva adventistide kogudusena sama osa, mida pidi täitma muistne Iisrael omal ajal? Kuidas vältida samu vigu, mida nemad tegid?
3. Miks on evangeelium ja evangeeliumi töötused uues lepingus väga tähtsal kohal? Milliseid piiblisalme leiad Uuest Testamendist, mis näitavad, et uus leping ei tühistanud seadust ja seaduskuulekust, nagu teised kristlased üldiselt õpetavad? Mida sa arvad, miks ütlevad nii paljud kristlased, et evangeelium muudab kehtetuks vajaduse kümmet käsku pidada?

Kas kõik on pärast Beirut plahvatust hästi?

Loo on kirja pannud Kathie Lichtenwalter.

Esimene kõmin ja värin ei saanud mul kindlasti märkamata jääda. Terve pärastlõuna puhus tuul, mis lõgistas meie eesust. Kuid üks sekund, see tundmatu kõmin ja värin, oli ilmselge. Poliitiliselt ebakindlas maailmas elades teadsin hästi, mis võis selle taga olla. Tulekahju? Kuulipilduja? Autopomm? Üle lendav hävituslennuk? Kuigi miski neist polnud mind isiklikult puudutanud, olin õppinud, et igal helil oli tähendus, tihtilugu traagiline tähendus.

Ma ei osanud midagi arvata, kui astusin välja verandale, et asjas selgust saada. Oma mäeküljel asuvast vaatluspostist ülikoolilinnakus, seitsmenda päeva adventistide kogudusele kuuluvast Lähis-Ida Ülikoolist veidi kõrgemalt vaatasin allpool laotuvale Beirut linnale ja sadamale ning Vahemere suunas. Märkasin pilve, see näis seenekujulisena ja levis jõudu kogudes üha kiiremini üle taeva. See polnud normaalne. See polnud hea.

Astusin verandal just veel ühe sammu, kui tohutu plahvatus minussegi puutus. Prügine ja tolmune tuulemüür tõstis mind maast lahti ja paiskas tuppa tagasi. Haarasin ukse järele, kuid ei saanud linki kätte, et ust sulgeda. Näis, et see jõud puhub otse läbi seinte. Aknakardinad laperdasid mu ümber hullumeelselt. Jäin vaevu püsti.

Tahtsin aknast välja vaadata, aga ei teadnud, kas järgneb veel midagi. Soovisin kaitset, kuid kus võisin ma kaitstud olla? Nii ruttasin värisevi käsi koridori. Tõmbasin taas hinge. Kõik oli jubedalt vaikne. Normaalne.

Mõni minut hiljem helistas Osman. Olin talle andnud just enne plahvatust interneti teel viiulitundi. Nüüd ta helistas, silmad suured ja nägu hiline. Tema telefon värises, kui ta näitas mulle oma perekonna väikeses korteris toimunud laastamistööd. „Kõik on katki,” ütles ta. „Kõik on katki, neu.“

Juhtunu polnud tema jaoks uus. Kuus aastat tagasi oli tema perekond Süüriast välja pommitatud. Tema jaoks ei tähendanud 2020. aasta augusti laoplahvatus, mis tappis vähemalt 200 inimest, korteri purunemist. Tema jaoks oli see tuttav kaotusetsükel.

Mina ei saa seda tsüklit murda. Ma ei saa tuimastada valu, nõuda tagasi kaotusi, ehitada üles riiki. Mitte keegi ei saa. Aga me pole abitud; me ei ole ohvrid. Seisame Jumala ees, palume selle pärast, mida meil pole võimu muuta, ning anname Temale loa olla üle määratsevast kurjusest, mis hoiab meid pinges. Sellest võib tulla midagi head. Austagu kogu mu elu Jumala nime meie Lähis-Ida Ülikooli linnakus, armsas Liibanonis ja meie segipööratud maailma äärealadel.

Kathie Lichtenwalter töötab „telgitegijate“ ettevõtmise raames Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika Liidus. See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 2: „Julgustada ja mitmekesistada adventimisjonit suurlinnades kogu 10/40 akna ulatuses inimrühmade keskel, kelleni evangeelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, samuti mitte-kristlike religioonide keskel.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Armasta Issandat, oma Jumalat

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 6:4, 5; 5Ms 10:12; Ef 2:1–10; Ilm 14:6, 7; 5Ms 4:37; 5Ms 11:1; Mk 12:28–30.

Juhtsalm: „*Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma väest*“ (5Ms 6:5).

Juudi religiooni üks tähtsaim palve on võetud 5Ms 6. peatükist. Seda tuntakse „Shema“ nime all, sest heebrea keeles tuleneb selle palve esimene sõna tüvest *shama*, mis tähendab „kuulama“ või lausa „kuuletuma“ – sõna, mis esineb ikka ja jälle nii viiendas Moosese raamatus kui ka terves Vanas Testamendis.

Shema esimene lause kõlab umbes nii:

Shema Yisrael Adonai Elohenu Adonai echad.

See tähendab: „Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus“ (5Ms 6:4). Kui juudid seda palvetades ütlevad, katavad nad sageli silmad kinni, et miski ei häiriks neid Jumalale mõtlemast. Esimest Shema lauset peetakse kinnituseks *Adonai Elohenu*, „Issanda, meie Jumala“ monoteistlikust olemusest ning Iisraeli ustavusest üksnes Talle ja mitte ühelegi teisele „jumalale“. Tegelikult saab seda lugeda ka nii: „Issand on meie Jumal“.

See lause on osa esimesest kõnest, mille Mooses pidas Iisraeli lastele siis, kui nad olid töötatud maa lävel. Avalausele järgneb aga võimsalt sõnastatud tõde, mis on tänapäeval sama oluline kui toona.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 23. oktoobriks.

Armastada Jumalat

Pärast seda, kui Mooses oli meenutanud Iisraeli lastele nende ajalugu, hakkas ta andma juhtnööre, mida võtta ette selleks, et saada maa oma valdusse ja seal edeneda. Võib lausa väita, et suurem osa viiendast Moosese raamatust on lihtsalt Issanda selgitus rahvale, mida oli neil omakorda vaja teha selle lepingu pidamiseks, mille Ta heasoovlikult nendega sõlmis, et täita nende isadele antud töötust.

5Ms 6. peatükk algab nii: „Ja need on käsud, määrused ja seadlused, mida Issand, teie Jumal, käskis teile õpetada täitmiseks maal, kuhu te lähete, et seda pärida, selleks, et sa kardaksid Issandat, oma Jumalat, pidades kõiki tema määrusi ja käsk, mis mina sulle andsin, sina ja su poeg ja su pojapoeg, kogu oma eluaja ja et su päevi pikendataks“ (5Ms 6:1, 2).

Loe 5Ms 6:4, 5. Millise korralduse annab Issand Jumal Iisraeli lastele 5. salmis? Mida see tähendab?

Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest...? Vägagi huvitav, et siin, kõigi seaduste, hoiatuste, reeglite ja sätete keskel esitatakse inimestele üleskutse armastada Jumalat. Ja mitte üksnes armastada, vaid teha seda „kogu südamest, kogu hingest ja kogu väest“, mis osutab tingimusteta, täielikule armastamisele.

Armastada Jumalat kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma väest tähendab, et enne kõike muud ja kedagi teist peab meie armastus kuuluma Talle, sest Tema on kogu meie olemasolu, heaolu ja kõige muu lähe ja alus. Kui armastame Jumalat, paigutub ka kõige muu armastamine oma õigele kohale.

Heebrea keeles on sõna „oma“ (oma Jumal, oma südamest, oma väest) ainsuses. Jah, Jumal rääkis rahvale tervikuna, kuid tervik on nii tugev, nagu on selle üksikosad. Issand tahab, et me kõik, kuigi suurema keha osad, oleksime isiklikult Talle ustavad, ning selle ustavuse aluseks peab olema meie armastus Tema vastu selle eest, kes Ta on ja mida Ta meie heaks teeb.

Mida tähendab sinu jaoks armastada Jumalat kogu südamest, kogu hingest ja kogu jõust?

Karta Jumalat

Mooses ütles, et Iisraeli lapsed armastaksid Jumalat kõigega, mis neil oli. See oli korraldus. Ometi on mõni salm varem kirjas teine Moosese antud korraldus: „... et sa kardaksid Issandat, oma Jumalat“ (5Ms 6:2).

Loe 5Ms 10:12. Mida öeldakse selles salmis armastuse ja kartuse kohta ning kuidas seda mõista?

Ühes salmis kästakse rahval Jumalat karta ja teises Teda armastada ning selles salmis kästakse neil Teda karta ja armastada ühtaegu. Kui mõista sõna „kartma“ tavatähenduses, siis võib korraldus tunduda vastuoluline, kuid tegelikult vastuolu pole. Vastupidi, Jumala kartmine aukartuse ja lugupidamise mõttes peaks olema loomulik reaktsioon. See tuleneb arusaamast, kes Ta on, ning Tema autoriteedi, võimu, õiguse ja õigluse tajumisest, eriti vastandina meie patususele, nõtrusele ja Temast täielikult sõltumisele. Me oleme langedud olendid, kes on Jumala seadust rikkunud ja kes ilma Tema armuta väärksid hukkamõistu ning igavest surma.

Loe Ef 2:1–10. Kuidas peaksid need salmid aitama meil mõista, mis-moodi saame Jumalat ühtaegu karta ja armastada?

Hoolimata asjaolust, et oleme „viha lapsed“ (sellepärast peamegi Teda kartma), suri Kristus meie eest ja andis meile seega uue elu Temas, mis tähendab ka vabadust patust ning hukkamõistust möödunu eest (sellepärast peamegi Teda armastama).

Ja just nii nagu see on tõsi meie jaoks tänapäeval, rakendus sama põhimõte muistse Iisraeli kohta: nad olid Egiptuses vangis; nad olid orjastatud ja rõhumise all ning üksnes see, et Jumal armastas neid ja soovis neile head, viis nende võimsa vabastamiseni. „Ja pea meeles, et sa olid ori Egiptusesmaal ja et Issand, su Jumal, tõi sind sealt välja“ (5Ms 5:15). Pole siis ime, et nad armastasid ja kartsid Jumalat ühtaegu. Ja kui seda tegid nemad, siis kui palju enam peaksime sama tegema meie, kelle käes on tohutu tõde meie eest ristil surnud Jeesusest?

Loe Ilm 14:6, 7. Kuidas peaksime aru saama sellest, miks on Issandalt maailmale lõpuajal antava sõnumi esimeseks korralduseks nõue „karta Jumalat“? Miks tundub see nõue nii iseenesestmõistetavana, kui võtame arvesse kõike meile teadaolevat selle kohta, mis on maailma peale tulemas?

Tema armastas meid esimesena

Moosese viiendas raamatus on palju reegleid ja korraldusi ning manitsevaid hoiatusi juudi rahvale, et inimesed kuuletusid „Tema käskudele, määrustele ja seadlustele“. Isegi kõigi käskude keskel tuli neil aga esiteks ja üle kõige armastada Jumalat kogu südamest, hingest ja jõust. Loomulikult oli neil selleks palju põhjuseid.

Loe 5Ms 4:37; 5Ms 7:7, 8, 13; 5Ms 10:15; 5Ms 23:6 ja 5Ms 33:3. Mida räägivad need salmid Jumala armastusest oma rahva vastu?

Viiendas Moosese raamatus näeme ikka ja jälle Moosest rahvale rääkimas, et Jumal armastas nende esiisasid ja armastab neid. Issand ilmutas aga oma armastust tegudes, mitte üksnes sõnades. See tähendab et rahva vajakajäämist, luhtumiste ja pattude kiuste jäi Jumala armastus nende vastu kõikumatuks – Tema armastus ilmnis võimsasti selles, kuidas Ta neid kohtles.

„Meie armastame, sest tema on meid enne armastanud“ (1Jh 4:19). Kuidas aitab see salm meil mõista, miks peaksime Jumalat armastama?

Jumal armastas meid juba enne meie olemasolu, sest lunastusplaan pandi paika enne „maailma rajamist“ (Ef 1:4).

Ellen G. White ütles nii: „Lunastusplaan ei olnud tagantjärele tekkinud mõte, pärast Aadama langemist kavandatud ettevõtmine. See oli „saladuse ilmutus, mis on olnud igavesest ajast varjul“ (Rm 16:25). See avalikustas põhimõtted, mis on olnud Jumala trooni aluseks igaviku aegadest.“ – „Ajastute igatsus“, lk 22.

Kui õnnelikud me oleme, teades, et Jumal on tõesti armastav Jumal, niivõrd armastav, et Ta läks meie eest ristile. Ennastohverdas armastuses „alandas [Ta] iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani“ (Fl 2:8). Seega on Jumala armastus meie jaoks tänapäeval saanud avalikuks viisil, mida Iisraeli lapsed ei suutnud tõenäoliselt ettegi kujutada.

Aga kui Jumal oleks armastuse asemel vihkav või ükskõikne Jumal? Milline oleks maailm siis? Miks on Jumala armastuse avaldumine meie jaoks midagi, mis meid tõesti hõiskama paneb?

Kui te mind armastate, siis pidage mu seadusi

Iisraelile – rahvale tervikuna – esitati üleskutse Jumalat armastada. Kuid midagi niisugust sai toimuda ainult üksikisikuti. Igale inimesele eraldi on antud vaba tahe ja nii tuli igal iisraellasel langetada valik Jumalat armastada, ning see armastus pidi ilmema nende sõnakuulmises.

Mis on kõigil järgmistel salmidel ühist? Mis on nende ühine teema?

5Ms 5:10 _____

5Ms 7:9 _____

5Ms 10:12, 13 _____

5Ms 11:1 _____

5Ms 19:9 _____

Kuidas saaks Jumala Sõna veel selgem olla? Jumal ei väljenda oma armastust üksnes sõnadega, vaid toob selle armastuse meie silme ette tegudena, mida Ta on teinud ja ikka veel teeb. Just samamoodi tuleb Jumala rahval näidata oma tegudega, et nad armastavad Jumalat. Ja neis piiblisalmides näeme, et Jumala armastamine on lahutamatult seotud Temale kuuletumisega.

Seega, kui Johannes ütleb, et „see ongi Jumala armastamine, et me peame tema käske“ (Jh 14:15), või kui Jeesus ütleb: „Kui te armastate mind, siis pidage mu käske“ (Jh 14:15), väljendab öeldu lihtsalt sedasama põhiõpetust. „Armasta Jumalat“ peab alati väljenduma Jumalale kuuletumises. Nii on alati olnud ja nii saab alati olema. Ning Jumalale kuuletumine tähendab kuuletumist Tema seadusele, kümnele käsule, mille hulgas on ka hingamispäevast rääkiv neljas käsk. Neljanda käsu pidamine ei ole kuidagi rohkem käsumeelsus kui ülejäänud üheksast mis tahes käsu pidamine.

Kuigi kuuletumine ükskõik millisele käsule võib olla käsumeelsus (legalism), ei lähtu sedasorti kuulekus Jumala armastamisest. Kui armastame Jumalat päriselt, just selle tõttu, mida Ta on meie heaks Kristuses Jeesuses teinud, tahame olla Talle sõnakuulelikud, sest Ta palub meilt seda.

Kui Mooses andis Iisraelile ikka ja jälle korralduse armastada Jumalat ning kuuletuda Talle, käskis ta nii pärast seda, kui nad Egiptusest vabastati. Armastamise ja sõnakuulmisega vastas rahvas päästmisele, mille Jumal neile tõi. Issand oli nad päästnud. Nüüd tuli neil omalt poolt kuuletuda ustavalt Tema seadustele. Kas tänapäeval on midagi teisiti?

Mida koged, kui püüad Jumalale kuulekas olla? Mis ajendab sind Jumalale sõnakuulelik olema? Miks peab see lähtuma Tema armastamisest? Milline osa (kui üldse mingi) peab olema kartusel, piibellikul arusaamisel kartusest?

Osa kristlasi püüab mitmesugustel põhjustel Vana Testamenti lahutada Uuest Testamendist, kuid seda ei saa teha, kuna see rööviks Uelt Testamendilt tõelise tähenduse. Uus Testament on ilmutus Jeesusest, mis jagab teoloogilisi selgitusi Tema elu, surma, ülestõusmise ja ülempreesterliku teenistuse kohta. Niisugusena suunab see tähelepanu paljude Vana Testamendi prohvetikuulutuste ja mudelite täitumisele. Vana Testament moodustab paljuski Uue Testamendi tausta, konteksti, aluse. Mõlemad testamendid teevad teatavaks Jumala headuse ja armastuse.

Just seetõttu tsiteerivad paljud Uue Testamendi tegelased, kaasa arvatud Jeesus, nii tihti Vana Testamenti.

Loe Mk 12:28–30. Mis mõttega küsiti: „Milline on kõige esimene käsk?” Kuidas Jeesus vastas ja kust Tema vastus pärineb?

Huvitav, et kirjatundja – keegi, kes oli pühendanud oma elu seaduse ja selle rakendamise tundmaõppimisele – üldse midagi sellist küsis. Samas, kuna juudid uskusid, et nad peavad kuuletuma väga paljudele seadustele (hilisema juudi traditsiooni kohaselt 613 seadust), pole üllatav, et neist kõigist taheti välja selgitada olulisim.

Ja mida teeb Jeesus?

Ta läheb otse Moosese viienda raamatu 6. peatüki juurde, alustab lausega „Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus“ (5Ms 6:4) ja tsiteerib siis järgmistki salmi, mis räägib Jumala armastamisest kogu südamest, hingest ja väest. Ta osutas ülimalle kinnitusele, et Issand on Iisraeli rahva Jumal, nende ainus Jumal, ning kutsus neid selle suure tõe põhjal Teda üle kõige armastama.

Mis saab olla sellest käsust veel suurem „käesoleva aja tõde”? Maailma ajaloo lõpupäevil, mil viimased sündmused lahti rulluvad ning iga inimest kutsutakse tungivalt üles poolt valima, on Jumala käskudel (Ilm 14:12) täita otsustav osa.

See, mis poole me valime – isegi tagakiusamise palge ees – põhineb lõpuks sellel, kas me armastame päriselt Jumalat või mitte. See on otsustav küsimus ning saame Jumalat armastada kõigest oma südamest, kõigest oma hingest ja kõigest oma väest ainult siis, kui õpime Teda isiklikult tundma ning kogeme isiklikult Tema headust, armastust ja armu. Kui vaja, siis on väärt ka selle eest surra.

Mida vastaksid, kui keegi küsiks sinult, kuidas saab inimene hakata armastama Jumalat, keda ta pole kunagi isiklikult näinud? Arutlege klassis oma vastuse üle.

Toetav mõte: „Kristuse rist on lunastatute uurimisaineks ja lauluks läbi kogu igaviku. Austatud Kristuses näevad nad ristilöödnud Kristust. Nad ei unusta kunagi seda, et Tema, kelle vägi lõi ja hoidis ülal loendamatud maailmad ääretus ilmaruumis, Jumalast Armastatu, taeva Majesteet – Tema, keda keerubid ja hiilgavad seeravid vaimustatult austasid – alandus selleks, et tõsta üles langenud inimene; et Ta kandis patu süüd ja häbi ning et Ta läks nii kaugele, et Isa varjas Tema eest oma palge, kui kadunud maailma hädad mürdsid Ta südame ja kustutasid Tema elu Kolgata ristil. Tõsiasi, et kõigi maailmade Looja, kõigi inimeste kohtunik, pani kõrvale oma au ja alandas ennast armastusest inimeste vastu, äratab pidevalt universumi imetlust ja austust. Kui päästetud vaatavad oma Lunastajale ja näevad Isa igavest au Tema näol; kui nad silmitsevad Tema trooni, mis kestab igavesti, ja teavad, et Tema kuningriigil ei ole lõppu, siis alustavad nad taas vaimustatult laulu: „Väärt, väärt on Tall, kes oli tapetud ja on lunastanud meid Jumalale oma kalli verega!“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 651, 652.

Arutelüküsimused:

1. Loe läbi see väljavõte Ellen G. White'i sulest. Kuidas aitab siinöeldu meil aru saada, miks peaks meie armastus Jumala vastu olema suurem igast muust armastusest? Mõttele, mida tähendab, et Jumal, kelle vägi „lõi ja hoidis ülal loendamatud maailmad ääretus ilmaruumis“, oli sama isik, kes läks meie eest ristsurma? Miks peaks meie suhe Jumalaga põhinema sellel tõel?
2. Mõtesta veel lahti arusaam, et Jumalat tuleb ühtaegu armastada ja karta. Kuidas teha mõlemat ja miks tuleb meil teha mõlemat?
3. On üks asi armastada Jumalat siis, kui elus läheb kõik hästi. Kuid mis saab siis, kui kõik ei lähe hästi ja meid tabab õnnetus? Miks vajame armastavat Jumalat sellisel hetkel veel enam kui headel aegadel?
4. Vaata veel kord neljapäevase osa lõpus olevat küsimust. Milliste erinevate lähenemiste kaudu saad selgitada kellelegi, kes pole usklik, mida tähendab Jumalat armastada? Kuidas saame inimolevustena armastada kedagi, keda me kunagi füüsiliste silmadega ei näe? Miks pole sellest lugu, et me Teda isiklikult kunagi näinud pole?

Raamatu vägi

Loo on kirja pannud Kazuhiro Hiraga.

Jaapanis Okinawa saarel elavale üheksa-aastasele Sakile meeldis lugeda. Eriti meeldis talle lugeda raamatuid, mida müüs üks võõras, kes vahel nende kodu uksele koputas. Ikka ja jälle luges ta viiest raamatust koosnevat sarja „Onu Arthuri unejutud“. Tema lemmiklugu oli poisist nimega Wilford, kellel oli üllatuspakkide firma. Wilfordile meeldis inimestele üllatuskingitusi teha. Kuju-tades ette, kuidas kingitusi saanud inimesed rõõmustasid, sai ka Saki rõõmsaks.

Need raamatud tegid Saki tuttavaks Jeesusega. Tema pereliikmed ei olnud kristlased. Tema vanemad ei teeninud Jeesust, sest paljud inimesed Jaapanis ei teinud seda. Raamatuist luges ta, et Jeesus armastab lapsi ja tahab neid õnnelikuks teha.

Saki kasvas suureks ja kolis Jaapani pealinna Tokyosse. Ta abiellus ja temast sai kahe väikese poja ema. Oma elutee käigus kaotas ta kuhugi oma lemmikraamatud, needsamad unejutud.

Kui Saki vanem poeg kooli pidi minema, hakkas Saki pojale kooli otsima. Oma kodu lähedal märkas ta erakooli, mis kandis nime Tokyo Saniku Algkool. Uudishimust otsis ta internetist kooli kohta teavet. Teda üllatas avastus, et tege-mist oli seitsmenda päeva adventistidele kuuluva kooliga. Saki polnud kunagi adventistidest kuulnud, seepärast otsis ta veebist rohkem teavet. Imestusega luges ta, et adventistidele kuulub mitu kooli ja nad kirjastavad palju lasteraa-matuid, mille hulgas on ka talle armsad „Onu Arthuri unejutud“. Ta teadis, et tahab poja panna õppima adventistide kooli.

Kuid esmalt soovis Saki adventkogudusest rohkem teada saada. Advent-kogudus asus adventkooli maaomandil ja Saki hakkas käima hingamispäeviti jumalateenistustel. Ta tundis sügavat rahu, kui laulis kirikulaule ja kuulas jutlusi.

Saki sai endale teise komplekti „Onu Arthuri unejutte“ ja hakkas neid oma poegadele ette lugema. Poistele meeldisid lood. Samal ajal, kui Saki luges poe-gadele juturaamatuid, hakkas ta ise lugema teist raamatut – Piiblit. Just siis, kui ta poeg läks esimesse klassi, hakkas Saki käima kooli juures avatud piibliuuri-misklassis. Hiljem andis ta südame Jeesusele ja sai ristitud.

Täna loeb 35aastane Saki Takahagi neid unejutte ikka veel oma poega-dele. Samuti räägib ta neile Piiblist. Ta armastab Piiblit ja ta armastab Jeesust.

Saki õppis Jeesust tundma „Onu Arthuri unejuttude“ kaudu ja hiljem interne-tist otsitud teabe kaudu. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hinga-mispäeva annetusest rahastab projekti, mis pakub paljudele inimestele Jaapanis, eriti noortele, võimalust õppida Jeesust tundma interneti vahendusel. Täname, et kavatsete heldelt annetada.

Võõras su väravais

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mk 12:29–31; 5Ms 10:1–19; Ps 146:5–10; Mt 7:12; 5Ms 27:19; Jk 1:27 – 2:11.

Juhtsalm: „*Seepärast armastage võõrast, sest te olete ise olnud võõrad Egiptusemaal!*“ (5Ms 10:19).

Lugesime möödunud nädalal sellest, kuidas kirjatundja küsis „kõige esimese käsu kohta“ (Mk 12:28) ning Jeesus vastas kinnitusega, et Jumal on ainus, ja ütles seejärel: „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega ja kogu oma jõuga. See on esimene käsk“ (Mk 12:30, NKJV).

Kuid Jeesus jätkab ja räägib ka „teisest, nagu see“ (Mk 12:31, NKJV), kuigi kirjatundja polnud seda küsinud. Ometi sõnab Jeesus öeldava tähtsust teades: „Teine on see: Armasta oma ligimest nagu iseennast! Mingit muud neist suuremat käsku ei ole“ (Mk 12:31).

Mingit muud neist suuremat *käsku* ei ole? Jeesus koondas Jumala armastamise ja kaasinimese armastamise käsud kummassegi käsku kokku, saades kaks suurt, ja need käsud olidki suurimad muudest.

Taas ei tule Jeesus välja millegi uuega, millegagi, mida juudid poleks varem kuulnud. Selle asemel on üleskutse armastada Teda üle kõige võetud viiendast Moosese raamatust. Sealtsamast on pärit ka idee, et ligimese ja teiste inimeste armastamine on viis väljendada oma armastust Jumala vastu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 30. novembriks.

Südame ümberlõikamine

5Ms 10. peatükk, mis on 5Ms 9. peatüki järg, on põhimõtteliselt selle lepingu taaskinnitamine, mille Jumal Iisraeliga tegi. Tõepoolest on suur osa kõnealusest raamatust teatud mõttes lepingu uuendamine. Isegi pärast rahva kohutavat patustamist Hoorebi juures, kui Mooses neist mõneks ajaks lahkus ja nad ebajumalateenistusse langesid, polnud Issand veel Iisraellasi maha kandnud.

Loe 5Ms 10:1–11. Mis siin toimuvast aitab meil aru saada, et Jumal andestas oma rahvale nende patu ning kinnitas uuesti nendega ja nende esisadega tehtud lepingulise töötuse?

Murtud lepingu märgina (5Ms 32:19) purustas Mooses seaduselauald (5Ms 9:17). „Näitamaks, kui võrd ta jälestas nende pattu, viskas ta kivilaud vastu maad ja need purunesid kogu rahva nähes, otsekui öeldes: nii nagu nemad olid murdnud lepingu Jumalaga, nii murdis Jumal oma lepingu nendega.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 320.

Loe 5Ms 10:14–16. Mida Jumal neile ütleb? Mida tähendavad siin Jumala kasutatud kujundid?

Siin on palju kujundeid: eesnahk, süda, kael. Ometi on mõte arusaadav. Ümberlõikamine oli lepingu tähis, kuid see oli ainult *väline* tähis. Jumal soovis inimeste südant: nende meeli, nende tundeid, nende armastust. Kujund „kange kael“ osutab lihtsalt jonnakusele, mistõttu ei tahtnud rahvas Issandale kuulutada. Põhimõtteliselt ütleb Issand siin ja mujal, et Iisraellased jätkaksid jagatud ustavuse sinnapaika ning teeniksid Teda kogu südamest ja hingest.

Mõtles neile kordadele, kui Issand on sinu patud andestanud. Mida räägib see sulle Tema armust?

Keset selliseid manitsusi teatab Mooses: „Vaata, Issanda, su Jumala päralt on taevas ja taevaste taevas, maa ja kõik, mis seal on!” (5Ms 10:14). See on väga võimas avaldus Issanda suveräänsusest; mõte, mis leidub Piiblis mujalgi: „Issanda päralt on ilmamaa ja selle täius, maailm ja kõik, kes seal elavad” (Ps 24:1).

Loe 5Ms 10:17–19. Mida teatab Mooses siin veel Issanda kohta? Tähtsaim aga, mida käsib Jumal oma rahval selliste teadaannete peale teha?

Jahve on taeva ja maa suverään, sõltumatu kõrgeim võimukandja, kuid peale selle on Ta veel „jumalate Jumal ja isandate Isand” (5Ms 10:17). Õeldu ei tähenda, et oleks olemas muid jumalaid, oletatavaid alamaid jumalaid, keda ümberkaudsed paganad kummardasid. Jumal on küll ainus („Nähke nüüd, et see olen mina, ainult mina, ega ole ühtki jumalat minu kõrval” [5Ms 32:39]), aga sel viisil rääkimine rõhutab lisaks eelnevale Tema täielikku ülemvõimu kõigi muude võimude, nii tegelike kui ka kujutletute üle taevas ja maa peal.

Käsitletav piiblisalm ütleb sedagi, et Ta on „suur, vägev ja kardetav Jumal, kes ei vaata isiku peale ega võta vastu meelehead”. Kõik see on osa suuremast sõnumist: teie Jumal on Jahve ning teil, Tema rahval, on vaja Talle kuuletuda.

Siin tuleb ilmsiks jõuline vastandus. Jah, Jahve on jumalate Jumal ja isandate Issand, kogu loodu suveräänne valitseja ja eluhoidja (Kl 1:16, 17), kuid Tema hoolib ka orbudest, lesknaistest ja võõramaalastest ning Tema hoolimine ilmneb nende otseste füüsiliste vajaduste täitmisel. Jumal, kellele ei jää märkamata ka varblase maha kukkumine (Mt 10:29), teab ühiskonnas tähtsusetuks peetute olukorda. Issand ütleb rahvale, et *te olete küll valitud, te olete erilised ja ma armastan teid, kuid ma armastan ka teisi, sealhulgas teie keskel olevaid abivajajaid ja abituid. Ja nii, nagu mina neid armastan, tuleb teilgi neid armastada. See on väga tähtis lepinguline kohustus.*

Loe Ps 146:5–10. Mis on selle psalmi sõnum ja kuidas peegeldab see Jumala eeltoodud sõnu viiendas Moosese raamatus? Mida tähendab see meie kui tänapäeva kristlaste jaoks?

Sest te olite võõrad Egiptusemaal

„Seepärast armastage võõrast, sest te olete ise olnud võõrad Egiptusemaal“ (5Ms 10:19). Millise sõnumi edastas see muistsele Iisraelile? Milline sõnum on selles salmis meile?

Sajandeid varem ütles Issand Aabramile: „Sa pead teadma, et su järglased on võõrastena maal, mis ei ole nende oma; nad tehakse orjadeks ja neid vaevatakse nelisada aastat“ (1Ms 15:13; vaata ka 1Ms 17:8; Ap 13:17). Loomulikult nii läkski ning Moosese teise raamatu esimestes peatükkides on tulevaste sugupõlvade jaoks kirjas meelierutav lugu nende lunastamisest (5Ms 15:13) ja Egiptusest päästmisest (2Ms 14:13). See on sümbol, mudel lunastamisest ja päästmisest, mille oleme saanud Kristuses Jeesuses. Issand tahab rahvale selles salmis meelde tuletada, kus nad on olnud ja kes nad on olnud – nemadki olid võõrad võõral maal.

Teisisõnu, tuletage meelde, et teiegi olite ühiskonnas tõrjutud, väljatõugatud, lausa orjastatud ning elasite tugevamate armust, kes võisid teid kuritarvitada ja tegidki seda sageli. Kuigi Iisrael oli valitud rahvas, Jumalast kutsutud, „preestrite kuningriik“ (2Ms 19:6), ning kuigi nende ja võõramaalaste vahel oli mõningaid erinevusi – eriti religioossete teenistustega seoses –, tuli võõramaalast, lesknaist ja orbu kohelda „inimõiguste“ mõistes sama lahkelt ja õiglaselt, nagu Iisraellased soovisid, et neid koheldaks.

Loe Mt 7:12. Kuidas on siinsesse salmi kätketud Issanda sõnad muistsele Iisraelile selle kohta, kuidas kohelda endast nõrgemaid?

Iisraellastele suunatud manitsus selle kohta, kuidas kohelda heidikuid, ei olnud muistises maailmas sugugi tavaline. Nii mõnelgi juhul koheldi nagu loomi, kui niigi hästi.

Iisrael aga pidi olema teistsugune, valguseks rahvastele. See vahe ilmnes Jumalas, keda nad kummardasid, selles, kuidas nad Teda kummardasid, ning kogu ususüsteemis, mille alus oli Jumalast antud tõde. Jah, lahke suhtumine tõrjututesse oleks maailmale tunnistanud võimsalt nende Jumala ülemvõimust ja nende usust. Teatud mõttes olidki nad ju sellepärast olemas, et tunnistada maailmale oma Jumalast.

Usklikena oleme kutsutud peegeldama Jumala iseloomu. Paulus kirjutas: „Mu lapsed, kelle pärast ma olen jälle lapsevaevas, kuni Kristus teie sees saab kuju“ (Gl 4:19). Oleme ju algselt tehtud „Jumala näo järgi“ (1Ms 1:27), kuid hiljem on meie näo rikkunud patt. Näeme, et iga kord, kui Mooses rääkis Jumala võimsusest ja ülevusest, ütles ta ka, et Jumal ei võtnud meelega ning Tema hoolis nõrkadest ja kõrvaleheidetutest. Jumal teeb nii; seepärast tuleb meilgi sedasama teha.

Loe järgnevad salmid läbi. Mis on neil kõigil ühist?

5Ms 1:16 _____

5Ms 16:19 _____

5Ms 24:17 _____

5Ms 27:19 _____

On lausa kõnekäände selle kohta, kuidas viletsad, vaesed ja tõrjutud ei saa inimlikes kohtutes üheväärselt „õigust“ nendega, kellel on raha, võim ja sidemed. Vahet pole, millise riigi, ajastu ja kultuuriga on tegemist või kui üllad on võrdsuse ja õigluse põhimõtted seadustes ja käskudes. Tegelikkus on üks – vaestele, viletsatele ja tõrjututele ei saa peaaegu iial osaks samasugune õigusemõistmine nagu teistele.

Just seepärast on Issanda sõnad nii märkimisväärsed. Sellist ebaõiglust, nagu leidub kõikjal mujal, ei tohi olla Iisraelis, Jumala rahva hulgas, kes esindab maailmas Teda. Kaasaja kõnepruuki kasutades tahtis Jumal teatavas mõttes, et muistses Iisraelis oleks olnud „seadusepõhine võrdne õigus“.

Kuid Jumala käsk kandub kohtupraktikast kaugemale. „Räägi kogu Iisraeli laste kogudusega ja ütle neile: Olge pühad, sest mina, Issand, teie Jumal, olen püha“ (3Ms 19:2). Rahvas teadis, kes oli tõeline Jumal, neil oli jumalakummardamise õige vorm ning nad töid korrakohaseid ohvreid. See kõik oli hea. Kuid mis sellest lõpuks kasu oli, kui nad oleksid väärkohelnud enda keskel olevaid väeteid ja vaeseid? Ikka ja jälle pahandas Issand prohvetite kaudu nendega, kes rõhusid Iisraelis vaeseid ja abivajajaid. Kuidas saate olla „pühad“ ja kohelda ühtaegu kaasinimesi halvasti? Te ei ole „pühad“, vaatamata sellele, kui rangelt hoiate kinni õigetest usurituaalidest.

Loe Am 2:6; Am 4:1; Am 5:11; Js 3:14, 15; Js 10:1, 2 ja Jr 2:34. Mis kajastab prohvetite öeldus seda, mille eest oli Issand muistset Iisraeli hoiatanud? Mida räägivad need sõnad meile tänapäeval?

Loe 5Ms 24:10–15. Milline oluline põhimõte avaldub siin selle kohta, kuidas kohelda neid, kes meile alluvad?

Taas näeme Issanda hoolt inimväärikuse pärast. Jah, keegi võlgneb sulle midagi ja on aeg võlg kätte saada – kuid ilmuta kübeke lugupidamist, kübeke inimväärikust. Ära tungi teise koju ega nõua maksmist. Oota hoopis väljas ning lase tal tulla ja võlg sulle tasuda. 5Ms 24:12, 13 näib ütlevat, et kui kehvik andis sulle oma üleriide „pandiks“, pead sa vähemalt öösel laskma tal selle all magada. Teised salmid käsitlevad seda, kuidas on kerge kasutada oma huvides kehva, kes sinu heaks töötab. Ära pigista teda, sest Jumala silmis on see patt ja päris kindlasti raske patt. Veel kord, selleks, et Iisrael oleks tunnistaja, tões käiv püha rahvas keset eksitusi, ebajumalateenistust, kurjust ja pattu, tuli neil lahkelt käituda enda seas olevate kehvade ja tõrjututega. Vastasel juhul polnud nende tunnistus midagi väärt.

Loe Jk 1:27–2:11. Mida Jaakobus siin ütleb, millest kajab vastu Issanda öeldu viiendas Moosese raamatus? Mida tähelepanuväärset on tõsiasjas, et neis salmides seostab Jaakobus vaeste väärkohtlemise kümne käsuga?

Kuigi kümnes käsus ei maini miski *otseselt* rikaste erapoolikut suhtumist vaestesse, mõnitab Jumalat inimene, kes enda sõnutsi usub ja väidab end kärke pidavat, kuid väärkohtleb vaeseid ja abivajajaid, rippudes samas rangelt käsu kirjatähe küljes. Jumala seadus väljendubki just nimelt kaasinimese armastamises sama palju nagu iseennast – ning see on tänapäeval sama kohane tõde nagu see oli Jaakobuse ajal ja siis, kui Mooses töötatud maa piiril Iisraeliga rääkis.

Miks peame käsku tõsiselt võtvate seitsmenda päeva adventistidena tagama, et me suhtuksime täie tõsidusega Jaakobuse kirja ja Moosese viienda raamatu sõnadesse? Miks peaks meie usk käsupidamisse Jaakobuse kirja põhjal just tugevdama meie otsust aidata enda hulgas olevaid vaeseid ja abivajajaid?

Toetav mõte: Raske on ette kujutada, et isegi parimatel aegadel, nagu näiteks Taaveti ja Saalomoni valitsemisaeg, rõhus Jumalast niivõrd õnnistatud Iisraeli rahvas enda hulgas olevaid vaeseid, abituud ja hüljatuid.

„Et te tõstate viletsale renti
ja võtate temalt viljamaksu,
siis juhtub teiega nõnda:
kuigi te ehitate tahutud kividest kodasid,
ei ela neis teie,
kuigi te istutate toredaid viinamägesid,
ei joo nende veini teie.
Sest ma tean, et teie üleastumisi on palju
ja teie patud on suured:
te kiusate taga õiget, võtate altkäemaksu
ja tõukate vaesed väravas kõrvale“ (Am 5:11, 12).
„Issand läheb kohtusse
oma rahva vanemate ja vürstidega:
Te olete laastanud viinamäed ja
teie kodades on vaestelt röövitu“ (Js 3:14).

Arutelüküsimused:

1. Iisraelil oli vaja meeles pidada, et nad olid „võõrastena“ Egiptuses; see oli üheks põhjuseks, miks neil tuli kohelda Iisraelis olevaid võõraid ja kõrvalejätuid nii, nagu nad soovisid, et neid oleks raskustesse sattudes koheldud. Kuidas seostub see tõde evangeeliumiga, mõttega, et Jeesuse vere tõttu on meid vabastatud patu orjusest? Miks ja mil viisil peaks see, mida Jeesus on meie heaks teinud, avalduma meie käitumises kaasinimestega, eriti enda hulgas olevate abivajajatega?
2. Mõtles sellele. Võime teenida Jumalat õigel päeval ning mõista surma, põrgu, metsalise märgi ja kõige muu kohta käivat tõde. See on hea. Kuid mis mõtet sellel kõigel on, kui käitume kaasinimestega halvasti või rõhume enda hulgas olevat viletsat ega aja asju õiglaselt, kui peame mõne olukorra lahendamaks? Miks peame just endal oleva tõde tõttu jälgima eriti hoolikalt, et me ei mõtleks, nagu nõuaks Jumal meilt ainult tõde tundmist? Miks võib sellest saada meie jaoks väga ohtlik lõks?
3. Mismoodi peaks meie usk aitama mõista niinimetatud „inimõigusi“?

Vastuvõetud sõnum

Loo on kirja pannud Chae Youngsuk.

Kim Hye-sun on pühendunud kristlane Lõuna-Koreas. Ta janunes Jumala järele ja tahtis Tema Sõnast rohkem teada saada. Ta ühines oma sõprade piibliuurimisgrupiga, kuid ei saanud arutlust aru. Varsti lõpetas ta seal käimise.

Hye-sun sõidab tavaliselt autoga, kuid ühel päeval oli tal tunne, et tuleb minna bussiga. Kui ta seisis oma maja ees olevas bussipeatuses, kuulis ta pealt kahe naise õhinal räägitud juttu. „Loe seda sõnumit!“ ütles üks naine ja hoidis teise silme ees telefoni. „Keegi saadab mulle iga päev neid sõnumeid ja need meeldivad mulle!“ „Tõesti?“ ütles teine naine. „Las ma vaatan.“

Hye-sun tundis, et teda tõmbab naiste poole. „Kas mina saaksin ka seda näha?“ küsis ta. Tavaliselt ta võõraid ei kõnetanud, aga vestlus pakkus talle huvi.

Ta luges mobiiltelefonist: „Jumal on armastus“ – nii on kirjutatud igale puhkevale pungale, igale tärkavale rohuliblele. Kaunid linnud, kes täidavad õhu imelise lauluhelinaga, õrnade värvivarjunditega healõhnalised lilled oma täiuslikkuses, metsade majesteetlikud hiigelpuud oma võimsa lehestikuga – kõik see tunnistab Jumala õrnast, isalikust hoolest ja tema soovist teha oma lapsed õnnelikuks.“ („Tee Kristuse juurde“, lk 10)

„Vau!“ mõtles Hye-sun. „Just seda ma vajan!“

Ta küsis, kuidas saada selliseid tekstisõnumeid. Mobiiltelefoniga naine lubas teda aidata. Peagi hakkas ta iga päev sõnumeid saama ja väljendas oma tänu sellega, et vastas igale sõnumile. Pühapäeviti saatis ta tagasi sõnumi: „Head Issanda päeva!“ Mõne aja pärast, kui ta saatis sõnumi palvega rohkem teada saada, sai ta posti teel raamatuid, nende hulgas „Suur võitlus“. Ta ei saanud enam pühapäevaseid tervitusi, kuid väljendas jätkuvalt oma tänu sõnumitega ja sellega, et luges talle saadetud raamatuid.

Tekstisõnumeid saatis Lim Myung-Sook, üks seitsmenda päeva adventistist diakoniss, kes saadab iga päev umbes 2500 inimesele (nende hulgas teistesse uskkondadesse kuuluvatele) Ellen White'i tsitaatidega sõnumeid. Myung-Sook palvetab, et Hye-sun ja teised, kes neid sõnumeid loevad, kasvaksid Jeesusele lähemale. „Ma ei tea, kui paljud neid sõnumeid loevad ja kuidas need sõnumid nende elu muudavad,“ ütles ta. „Mina olen vaid külvaja. Kuid ma usun, et Jumal paneb seemne kasvama ja lõikab vilja.“

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärki nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse on kaasatud iga koguduseliige, mitte ainult pastorid.“ Rohkemat saad teada aadressilt WILGo2020.org. Sellel veerandaastal toetab sinu kolmeteistkümnenda hingamis-päeva annetus kaht misjoniprojekti Lõuna-Koreas.

Kas on teist suurt rahvast?

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 4:1–9; Mt 15:1–9; 4Ms 25:1–15; 1Kr 10:13; 5Ms 4:32–35; Mt 5:13–16.

Juhtsalm: „*Ja kas on teist suurt rahvast, kellel on nii õiglased määrused ja seadlused, nagu kogu see Seadus, mille ma täna panen teie ette?*“ (5Ms 4:8).

Moosese viienda raamatu kolm esimest peatükki on peamiselt ajalootund, meenutus inimestele, millest nad olid senini läbi tulnud. Neljas peatükk osutub üleminekuks; ajalootunnist saab jutlus. Sündmuse ei korrata ainult ajaloohuvist: eesmärgiks on näidata Jumala väge ja armu, millega Ta oma rahva heaks tegutses, ning lepingut, mida Tema ikka au sees pidas, kuigi rahvas käitus valesti.

Neljas peatükk algab heebrea keeles sõnaga (sidesõna ja määrsõnaga) *we`attah*, mida saab tõlkida „ja nüüd“ või „nii nüüd“. Nad on just käinud läbi oma lähiajaloo ning meenutanud, mida Jumal on neile siiani teinud – „ja nüüd“ tuleb neil omalt poolt teha seda, mida Jumal neile ütleb (vaata ka 5Ms 10:12).

Just seepärast järgneb sõnadele „ja nüüd“ esimese tegusõnana *shama`*. See on sama tegusõna (ja samas vormis), millega algab *Shema* palve ning see tähendab „kuule“, „kuula“ või „kuuletu“ – seda tegusõna korratakse Moosese viiendas raamatus kõikjal.

Seega algab neljas peatükk nii: *Ja nüüd, Iisrael, kuule määrusi ja seadlusi, mida mina teid õpetan pidama...*

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. novembriks.

Loe 5Ms 4:1, 2. Millise erilise hoiatuse andis Issand „määruste ja seadlustega“ seoses ning miks oli vaja hoiatus kohe anda? (Vaata ka 5Ms 12:32.)

Issand käsib rahval kuuletuda „määrustele ja seadlustele“ ning hoiduda midagi neile lisamast või neist ära võtmast. Miks nii öeldakse? Miks peaks keegi üldse tahtma *muuta Jumala seadust*?

Mõistagi teame vastust.

„Saatan tegutses püüdlikult ja väsimatult selle nimel, et taevas alustatud tööd edasi viia, Jumala seadust muuta. Tal oli õnnestunud panna maailm uskuma teooriat, mida ta esitas enne oma langemist taevas – et Jumala seadus oli vigane ning vajas parandamist ja täiendamist. Suur osa ennast kristlikuks tunnistavast kirikust näitab, kui mitte just oma sõnadega, siis oma suhtumisega, et nad on sama eksituse omaks võtnud.“ – Ellen G. White, „Valitud kuulutused“, 2. raamat, lk 107.

Kui mõtlete muistse Iisraeli ajaloo, näete, et nad olid sageli hädas, kuna eirasid seaduse teatud eeskirju. Tegelikult oligi see seadusest millegi ära võtmine. Peale selle lisasid nad seadusele oma tegusid, mida seadus ei sätestanud ja mis osutusid lõpuks seaduse rikkumiseks.

Loe Mt 15:1–9. Kuidas märkame siin näitlikult põhimõtet, mille eest Mooses, kuigi teises kontekstis, Iisraeli lapsi hoiatas?

Kui heebrealased jõudsid lõpuks neile töötatud maale, eirasid nad üsna tihti otseseid hoiatusi, näiteks ebajumalateenistusest hoidumise hoiatust. Seetõttu järgisid nad paljusid paganlike kombeid, kuigi kummardasid nii mõnigi kord enda meelest Jahvet. Ajaks, kui Jeesus inimesena maa peale elama tuli, olid nad lisanud igasuguseid inimlike traditsioone niivõrd, et Jeesuse sõnutsi olid nad muutnud „Jumala sõna tühjaks oma pärimusega“.

Mõlemal juhul, lisades või ära jättes, muudeti seadust ning rahvas kannatas tagajärgede all.

Mismoodi olla hoolikas, et me ei lisaks midagi sellele ega võtaks midagi ära sellest, mida Jumal meil teha palub?

5Ms 4:3, 4 antakse Iisraelile veel üks ajalootund, millega meenutada möödunud ja loodetavasti õpetada sellest saadud vaimulikke ning praktilisi tõdesid.

Loe 4Ms 25:1–15. Mis juhtus ning milliseid vaimulikke ja praktilisi tõdesid pidanuks rahvas sellest nurjumisest õppima?

Küllap tunneme ennast üpris ebamugavalt lugude juures, kus Iisrael pidi minema pühkima ühe või teise neid ümbritseva rahva, kuid kõnealune aruanne aitab kindlasti selgitada sellise korralduse taga olevat loogikat. Iisrael pidi ümberkaudsetele paganlikele rahvastele olema tõelise Jumala – ainsa Jumala – tunnistaja. Neil tuli piltlikult näidata, milline nägi välja tõelise Jumala teenimine. Kuid sageli kleepusid nad ümbritsevate paganlike „jumalate“ külge ning tõstsid lausa mässu Jumala vastu, keda pidid maailmale esitlema.

Kuigi fraasi „tegema hooratööd“ kasutatakse sageli vaimulikus tähenduses – sümbolina sellest, et Iisrael järgis paganlike jumalaid ja tavasid (vaata Ho 4:12–14) –, annab siinne sõnakasutus ja loo ülejäänud osa mõista, et vähemasti alguses tehti seksuaalpattu. Taas kasutas Saatan ära pattulangenud inimloomuse ning ahvatles paganlike naistega mehi, kes ilmselgelt lasksid ennast ahvatleda.

Füüsiline hoorus oli allakäigute vaimulikkude hoorusesse. Sellesse haaratud inimesed mässisid ennast lõpuks paganlikesse jumalateenimistavadesse ja käisidki „Baal-Peori järel“; see tähendab et nad kiindusid väärjumalasse ja töid sellele ohvreid. Hoolimata kõigest, mida neile oli õpetatud ja öeldud, olid nad kire ja iha palangus valmis seda kõrvale lükkama.

Kuidas nii sai juhtuda? Kuna esimene patt, füüsiline patt, kalestas südame-tunnistuse, oli rahvas valmis tegema järgmist pattu, vaimulikkude pattu, mis Saatanal just sihikul oligi. Rikutus muutus nii suureks, et kirjakoha sõnul tõi üks mees oma midjanlanna lausa laagrisse Moosese ja teiste inimeste silme all, kes kogudusetelgi juures nutsid.

Meie meeled ja ihu on lahutamatu seotud. See, mis mõjutab üht, mõjutab ka teist. Mida sellest loost õppida: kuidas ohustavad meelelised lõbud meie vaimulikkust?

Hoia Issanda, oma Jumala poole

Tuhanded surid Baal-Peori patu tõttu. „Igaühe, kes käis Baal-Peori järel, hävitas Issand, su Jumal, sinu keskelt.“ Kuid paljud ei läinud ärataganemisega kaasa. Kes ei läinud?

„Aga teie, kes hoidsite Issanda, oma Jumala poole, olete tänapäeval kõik elus“ (5Ms 4:4). Kuidas selgitab see salm vahet patustajate ja nende vahel, kes pattu ei teinud? Millise tähtsa sõnumi annab see meile patu, kiusatuse ning Jumala väe kohta meie elus?

Märkad, et selles ja eelnevas salmis kasutatakse sõna „kõik“ vastandlike inimrühmade kohta. „Igaüks“ [kõik], kes käis Baal-Peori järel, hävitati, kuid „kõik“, kes hoidsid Issanda poole, jäid ellu. Keskteed ei olnud tollal ega ole ka nüüd. Oleme kas Jeesuse poolt või vastu (Mt 12:30).

Heebrea keeles kasutatakse „poolehoiu“ kohta sõna *dbq*, mis väljendab enamasti tugevalt, pühendunult kinni hoidmist kellestki/millestki endast väljaspool. Sama heebreakeelset sõnatüve kasutatakse 1Ms 2:24 ütluses, et mees jätab oma isa ja ema ning „hoiab oma naise poole“ (vaata ka Rt 1:14). Sarnases kontekstis esineb see sõna viiendas Moosese raamatus veel neljal korral (5Ms 10:20; 5Ms 11:22; 5Ms 13:5; 5Ms 30:20) ja iga kord on mõte sama: inimesed klammerdugu oma Jumala külge. See tähendab et inimestel tuleb anduda Temale ning ammutada Temalt jõudu ja tugevust.

Oluline on meeles pidada, et selle tegusõna juurde kuuluvaks aluseks on lauses inimesed/rahvas: nemad peavad kinni hoidma. Neil tuleb langetada otsus „hoida“ Jumala poole ning hoiduda Tema jõus ja tugevuses patustamisest.

Loe Jd 24 ja 1Kr 10:13. Mida ütleb Uus Testament siin sellist, mis on kirjas ka 5Ms 13:5?

Jumal on ustav; Jumal suudab hoida meid pattu tegemast. Kuid meil tuleb langetada teadlik valik hoida Jumala poole, nagu tegid ustavad Baal-Peoris. Kui seda teeme, kinnitatakse meile, et jääme ustavaks, olgu kiusatus missugune tahes.

Kuidas aitavad palve, Piibli uurimine, Jumala teenimine ja osadus hoida meil Issanda poole?

Sest kas on teist suurt rahvast?

5Ms 4:4 järgnevad salmid on ühed kõige sügavamad ja kaunimad kogu Pühakirjas (heebrea keel on võrratu!). Võib väita, et sisuliselt asub Moosese viienda raamatu sõnum just siin ning kõik muu on lisa. Kui sa neid salme loed, siis mõtle, millistel viisidel saame sama põhimõtet rakendada ka tänapäeval.

Loe 5Ms 4:5–9. Miks ütles Issand Moosese vahendusel Iisraelile sellised sõnad?

Issand tahab panna inimesi tajuma, et nad on kutsutud, valitud erilisel põhjusel. Nad on „suur“ rahvas. Jumal ütles seda ka Aabramile, kui teda esimest korda kutsus, välja kaldealaste hulgast: „Ma teen sind suureks rahvaks“ (1Ms 12:2; vaata ka 1Ms 18:18).

Kuid iisraellaste suureks tegemise eesmärk oli, et nad „oleksid õnnistuseks“ (1Ms 12:2) „kõigile suguvõsadele maa peal“ (1Ms 12:3). Ja ehkki ülim õnnistus pidi olema see, et Jeesus, Messias, saab nendega veresugulaseks, pidid nemad olema seni maailmale valguseks. „Sellest on vähe...“, ma panen sind paganaile valguseks, et mu pääste ulatuks ilmamaa ääreni“ (Js 49:6). Mitte et nendes oleks olnud pääste, vaid nende kaudu pidi avalikuks saama tõeline Jumal, kes üksi päästab.

Iisrael kummardas ja teenis Jumalat, kes lõi maailmaruumi, kes oli taeval ja maa Issand; paganad kummardasid mägesid, kive, metsa ja deemoneid (5Ms 32:17; Ps 106:37).

Täielik erinevus!

Neis kahes salmis tõi Mooses välja kaks tõsiasja, mis tegid Iisraeli eriliseks. Esiteks, Issand oli neile lähedal; Ta oli seda pühamu abil väga ainulaadsel viisil. Teiseks, neil olid „nii õiglased määrused ja seadlused“ (5Ms 4:8).

Loe 5Ms 4:32–35. Mida ütles Issand neile veel, mis oleks pidanud selgitama neile antud erilist kutset?

Kahtlemata oli Iisraelile antud väga palju. Kuidas nad sellele vastavad?

5Ms 4:1–9 oli võimas kinnitus nii iisraellaste erirahvaks olemisest kui ka nende misjonitööle kutsumisest. Kõigisse neisse salmidesse on lõimitud mõte, et rahval on vaja kuuletuda, järgida, teha, mida Issand neil teha käsib.

Loe veel kord 5Ms 4:6. Mida erilist ütleb Issand nende „tarkuse“ ja „mõistuse“ kohta rahvaste silmis?

Esmapilgul võib näida, justkui tuleks tarkus ja mõistus määrustest ja seadlustest. Kuid selles salmis ei öelda nii. Issand õpetas küll rahvale määrusi ja seadlusi, kuid nende tarkus ja mõistus tuli siis, *kui nad nende järgi tegid, kui nad neile kuuletusid*. Nende sõnakuulmine oli nende tarkus ja mõistus.

Iisraelil võis olla maailma kõige imelisem seaduste, reeglite ja korralduste süsteem (tegelikult oligi), aga mis oli sellest kõigest kasu, kui Iisrael selle järgi ei teinud? Nende tarkus, nende mõistus sai ilmsiks siis, kui Jumala seadused paistsid välja nende elust. Neil tuli elada tõdede kohaselt, mida Issand oli neile andnud, ja nad said tõdesid läbi elada üksnes kuuletudes. Kogu valgus ja tõde tõi neile ja neid ümbritsevatele paganatele kasu alles siis, kui Iisrael hakkas nende tõdede kohaselt elama. Seepärast kutsutakse neid ikka ja jälle üles sõnakuulmisele, kuna nende kuulekus määrustele ja seadlustele – mitte määrused ja seadlused ise – oli tähtis tunnistus maailmale.

„Jumala seadustele kuuletumine pidi andma neile imetlusväärse eelise maailma rahvaste ees. Tema, kes võis anda tarkuse ja osavuse igasuguse oskustöö jaoks, oleks jätkuvalt olnud nende õpetaja ning oleks neid õilistanud ja ülenandanud oma seadustele kuuletumise kaudu. Kui nad oleksid olnud sõnakuulelikud, siis oleks neid hoitud haiguste eest, mis vaebasid teisi rahvaid, ning õnnistatud imelise mõistusega. Jumal oleks ilmutanud nende õitsengus oma au, majesteetlikkust ja väge. Nad pidid olema preestrite ja vürstide kuningriik. Jumal andis neile kõik võimalused saada maailma olulisimaks rahvaks.“ – Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, lk 288.

Loe Mt 5:13–16. Mida ütleb Jeesus neis salmides, millest kajab vastu muistsele Iisraelile öeldud? Kuidas käib see eriliselt meie kui seitsmenda päeva adventistide kohta?

Toetav mõte: „Suure võitluse algusest saadik on Saatana eesmärgiks olnud Jumala käskude kummutamine. Selle eesmärgi nimel alustas ta mässu Looja vastu. Siis, kui ta heideti taevast välja, jätkas ta võitlust maa peal. Tema püsi-vaks eesmärgiks on olnud inimeste petmine ja Jumala käsuõpetuse teotamine. Jumala käsuõpetust teotada on võimalik kas kogu käsuõpetuse äraheitmisega või ühe eeskirja kõrvaldamisega – tulemus on kokkuvõttes sama. See, kes eksib „ühe vastu“, näitab põlgust kogu käsuõpetuse vastu; tema mõju ja eeskuju soodustab üleastumist; ta saab „süüdlaseks kõigi vastu“ (Jk 2:10).“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 582.

Baal-Peorist rääkides kirjutas Ellen White: „Nad julgesid astuda keelatud pinnale ja sattusid Saatana võrkudesse. Võluv muusika ja laul ning paganlike neidude lummuslik ilu panid unustama ustavuse Jumalale. Ühinenud ohjeldamatu lõbutsemise ja prassimisega, joobusid iisraellased ohtralt joodud veinist nii, et ei suutnud enam end valitseda ja kired said vaba voli. Liiderlikkusega vaigistasid nad südametunnistuse ja olid varsti valmis kummardama ebajumalaid, ohverdama paganlikel altaritel ning osalema orgialikel riitustel.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 454.

Arutelüküsimused:

1. Mõtles, mil viisil oleme meie, seitsmenda päeva adventistid, samas olukorras, kus oli muistne Iisrael. Mõtles, mida kõike on meile antud ja mida pole ei maailmal meie ümber ega teistel kirikutel. Meie ees on küsimus, mida hakkame meile antuga peale. Kui hästi tuleb meie „tarkus ja mõistus“ maailma ees esile?
2. „Aga teie, kes hoidsite Issanda, oma Jumala poole, olete tänapäeval kõik elus.“ Taas on rahvas lauses aluseks, mis käib verbipaari „hoidsite... poole“ juurde. Issand ei saa hoida meie poole selles mõttes, et Ta ei sunni ennast meile peale. Selle asemel tuleb meil kasutada vaba tahte püha andi ja valida Tema poole hoidmine. Kuidas Teda järgida ja Temast kinni hoida, kui me kord selle otsuse langetame?
3. Mõtiskles veel pühapäevase osa lõpus oleva küsimuse üle. Mida tähendab Jumala korraldustele midagi lisada või neist midagi ära võtta? Jättes praegu kõrvale ilmse, näiteks hingamispäeva muutmise katse, kuidas saab midagi sarnast toimuda meie elus nii õhkõrnalt, et me isegi ei adu seda?

Milline raamat see on?

Loo on kirja pannud Aiki Saito.

Võõras ulatas Piibli 12aastasele tütarlapsele Jaapanis, kes parajasti koolist koju läks. Kuid tütarlaps ei huvitunud raamatust ja pani selle oma toas raamaturiulisse. Hiljem, kui ta tuba koristas, nägi ta riulil Piiblit ja tundis suurt soovi anda see oma 8aastasele vennale Ryotarole.

„Tahad sa seda lugeda?“ küsis öde.

Ryotaro mõtles, mis raamatut öde käes hoiab. Kui ta seda lähemalt vaatas, nägi ta kaanel sõna „Piibel“. Poiss oli näinud Piiblit oma vanaisa kodus ja muutus raamatu suhtes uudishimulikuks.

„Jah, ma tahan seda lugeda,“ ütles ta.

Ta sai Piibli endale.

Selles Piiblis oli ainult Uus Testament ning poiss alustas lugemist kohe algusest, Matteuse evangeeliumist. „Kes see Matteus on?“ mõtles ta.

Edasi lugedes sai ta kuulda mehest, kelle nimi oli Jeesus ja kes tegi palju haigeid terveks. Ta taipas, et Jeesus oli tähtis isik. Kui ta Matteuse evangeeliumi lõpetas, tahtis ta teada saada, mis edasi tuleb, ja alustas seega uue raamatu, Markuse evangeeliumi lugemist. Kuid see lugu tundus sarnane äsja Matteuse evangeeliumist loetuga, ja nii jäi lugemine pooleli. Pärast luges poiss siit-sealt, kuid mitte ühtki raamatut lõpuni. Ta soovis Jeesusest rohkem teada saada. Tema pereliikmed ei olnud kristlased ja ta ei rääkinud neile oma südames olevast igatsusest.

Sel ajal muutus Piibel tema elus väga tähtsaks. Piiblist leidis ta töotusi, millele toetuda. Seal olid töötused selleks puhuks, kui ta oli haige või kui tal oli halb päev. Iga kord, kui ta vajas rahu, luges ta töotusi ja tundis lohutust. Ta tõmbas pliitsiga armastatud salmidele jooned alla. Kui ta majast välja läks, võttis ta Piibli alati kaasa. Kuigi mitte keegi polnud teda kunagi palvetama õpetanud, palvetas ta alati, kui perekonnaga teele läks: „Jumal, palun kaitse meid.“

Kui Ryotaro algkooli lõpetas, otsustas ta minna Okinawa Saniku Põhikooli, seitsmenda päeva adventistidele kuuluvasse kooli, mille isa ja ema internetist leidsid. Ta lootis Jeesusest rohkem teada saada – ja ta sai. Täna elab 12aastane Ryotaro koolis poiste internaadis. Üsna hiljuti andis ta vanematele teada, et soovib saada ristitud.

Ryotaro sai adventkogudusest teada interneti vahendusel. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest rahastab projekti, mis pakub paljudele inimestele Jaapanis, eriti noortele, võimalust õppida Jeesust tundma interneti vahendusel. Täname, et kavatsete heldelt annetada.

Käsk ja arm

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hs 28:15, 16; 5Ms 4:44; Rm 3:20; 5Ms 10:1–15; 5Ms 5:6–22; 5Ms 9:1–6.

Juhtsalm: „*Ma ei taha tühistada Jumala armu, sest kui õigus tuleks Seaduse läbi, siis tähendaks see, et Kristus on asjatult surnud*“ (Gl 2:21).

Suurem osa kristlikke uskkondi räägib käsust ja armust ning mõistab, et nende kahe vahel on seos. Käsk on Jumala mõõdupuu pühaduse ja õiguse osas ning käsust üleastumine on patt. „Igaüks, kes teeb pattu, rikub ka seadust, ning patt on seaduserikkumine“ (1Jh 3:4). Ja kuna me kõik oleme seadust rikkunud – „kuid Pühakiri on kõik oleva allutanud patule“ (Gl 3:22) – siis saab meid päästa ainult Jumala arm. „Sest teie olete armu läbi päästetud usu kaudu – ja see ei ole teist enestest, vaid see on and Jumalalt“ (Ef 2:8).

(Muidugi on seaduses ka „väike üksikasi“, seitsmenda päeva hingamispäev. Ometi otsustavad paljud kristlased erinevatel põhjustel, vähemalt praegu, eirata seitsmenda päeva hingamispäeva ning tulla oma eiramise kaitseks lagedale igasuguste viletsate vabandustega. Kuid see kõik on teine teema.)

Ehkki käsu ja armu teema väljendub mitmel moel ja erinevate sündmuste käigus, leiame seda kindlasti kogu Piiblist, sealhulgas viiendast Moosese raamatust. Seegi Moosese raamat räägib käsu ja armu suhtest, kuid ainulaadses kontekstis.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. novembriks.

Seadus taevas

Jumal on armastav Jumal ning armastus on Tema iseloomu kokku võttev põhimõte ja Tema valitsuse aluspõhi. Ja kuna Jumal soovib, et meie armastaksime omakorda Teda, lõi Ta meid moraalselt vabaks, armastusele omase vabadusega moraalsedeks olevusteks.

Moraalse vabaduse idee keskmes on moraalne käsk. Kuigi subatomaarsed osakesed, ookeanilained ja kängurud juhinduvad teatud määral *loodusseadustest*, ei juhindu nad *moraaliseadusest* ega vaja seda. Moraaliseadust vajavad üksnes moraalsed olevused, ja seepärast kehtib vastav seadus ka taevas inglite jaoks.

Loe Hs 28:15, 16, kus räägitakse Lutsiferi langemisest taevas. Temas leiti „ülekohut“ ja ta „tegi pattu“. Kui taevast rääkides kasutatakse selliseid sõnu, siis mida avaldavad need meile moraaliseaduse olemasolu kohta taevas?

Sõnadega „ülekohus“ ja „tegid pattu“ kirjeldatakse inimesi. Kuid Pühakiri kasutab samu mõisteid selle kohta, mis juhtus taevas, teises loodud paigas. See peaks rääkima meile millestki, mis on olemas nii taevas kui ka maa peal.

„Mis me siis ütleme? Kas Seadus on patt? Mitte sugugi! Kuid pattu ma poleks ära tundnud muidu kui Seaduse läbi; sest ma ei oleks himustamisest midagi teadnud, kui Seadus ei oleks öelnud: „Sa ei tohi himustada!“ (Rm 7:7). Kuidas saab sama arusaam, vähemalt põhimõtteliselt, kehtida taevas, kus on moraalsed olevused – inglid?

Ellen G. White selgitab nii: „Jumala tahe väljendub Tema püha seaduse eeskirjades ning selle seaduse põhimõtted on taeva põhimõtted. Taeva inglitegi jaoks on kõrgeimaks teadmiseks Jumala tahte tundmine, ning Tema tahte täitmine on kõrgeim teenimine, kuhu nad kogu jõust panustavad.“ – „Mõtted Öndsakskiitmise mäelt“, lk 109.

Olgu tegemist taevaga või maaga – kui Jumalal on moraalsed olevused, valitseb neid Tema moraaliseadus ning sellest üleastumine on patt nii taevas kui ka maa peal.

Miks on moraaliseaduse mõiste lahutamatu moraalsete olevuste mõistest? Kui poleks seadust, siis mis määratleks moraalse ja mittemoraalse?

Kaananimaa piiril olev heebrea rahvas, Jumala valitud rahvas, on lõpuks pärimas maad, mille Jumal on neile töötanud. Ja, nagu näinud oleme, kujutab viies Moosese raamat endast Moosese viimaseid juhtnööre heebrealastele enne, kui nad maa oma valdusse võtavad. Nende juhiste hulgas on aga korraldus olla sõnakuulelik.

Loe läbi järgmised piiblisalmid. Millist mõtet ikka ja jälle ja jälle rõhutadakse ning miks on see inimeste jaoks väga tähtis? (5Ms 4:44; 5Ms 17:19; 5Ms 28:58; 5Ms 30:10; 5Ms 31:12; 5Ms 32:46; 5Ms 33:2).

Moosese viiendat raamatut isegi diagonaalis lugedes näeme seda ülitähtsat osa, mis oli seadusele kuuletumisel Iisraeli rahva elus. Tegelikult oli see rahva lepinguline kohustus. Jumal oli nende heaks nii palju teinud ja jätkas nende heaks tegutsemist. Rahvas ei saanud sellest midagi ise enda heaks teha ega olnud seda algusest peale ära teeninud (selline on arm; Jumal annab meile seda, mida me ära ei teeni). Ja Ta palus vastuseks kuulekust Tema seadusele.

Praegu pole midagi teisiti. Jumala arm päästab meid lahus seaduse tegudest. „Me ju arvame, et inimene mõistetakse õigeks usu läbi, Seaduse tegudest sõltumata“ (Rm 3:28), ja me vastame seadusele kuuletumisega. Oleme seaduskuulekad pääste tulemusena, mida on meile nii heldelt antud, aga mitte püüdlusest saada kuulekuse abil päästetud, „seepärast, et Seaduse tegude tõttu ei mõisteta kedagi õigeks tema ees, sest Seaduse kaudu tuleb patutundmine“ (Rm 3:20). „Kui te armastate mind, siis pidage mu kärke“ (Jh 14:15).

Viiendat Moosese raamatut saab pidada üheks suureks armu ja seaduse tähendamissõnaks. Jumal lunastab meid armust, teeb meie heaks seda, mida me enda heaks teha ei saa (just nagu Iisrael ei saanud ise Egiptusest põgeneda), ning meie elame omalt poolt usu kaudu Talle ja Tema seadusele kuulekat elu. Aadama pattulangemisest peale kuni inimesteni, kes elavad ahastuse ja metsalise märgi ajal, räägitakse neist kui inimestest, „kes hoiavad alal Jumala kärke ja Jeesuse usku“ (Ilm 14:12). Jumala suhe oma lepingurahvaga on seadus ja arm. Jumala arm andestab meile üleastumise Tema seadusest ning Jumala arm võimaldab meil olla ka kuulekad Tema seadusele; see sõnakuulmine lähtub meie lepingulisest suhtest Temaga.

Kuidas vältida käsumeelsusse langemise lõksu, kui oleme kuulekad seadusele?

Skeptikud, need, ked otsivad põhjusi Piibel kõrvale lükata, osutavad sageli Jumala karmidele sõnadele, mida nad Vanast Testamendist leiavad. Nende arusaama kohaselt oli Vana Testamendi Jumal vali, süüdistav ja pahatahtlik, eriti Jeesusega võrreldes. Tegemist ei ole värske väitega, kuid nüüd on see sama vigane kui sajandeid tagasi, mil see esmakordselt esile kerkis.

Ikka ja jälle esitleb Vana Testament Issandat isikuna, kes armastab oma muistset Iisraeli rahvast ja tahab tema jaoks vaid parimat. Ning see armastus saab vägagi avalikuks viiendas Moosese raamatus.

Loe 5Ms 10:1–15. Mis on nende salmide taust ja mida õpetavad need meile sellest, mida Jumal oma rahva suhtes tundis, isegi pärast seda, kui nad olid patustanud? Milline õppetund armust neis meile on?

Siit öhkub Jumala armu ja armastust Iisraeli vastu. Pane eriti tähele 12. ja 13. salmi. Tegemist on ühe pika lausega, küsimusega, ning see küsimus on lihtne: *Mida mina, Issand, palun teil teha muud... , kui et te käiksite mu teedel, armastaksite mind, teeniksite mind ja peaksite mu käske, et teie käsi hästi käiks?*

Heebrea keeles on siinsed teise pöörde asesõnad ainsuses, „sina, sa“. Kuigi Jumal räägib kindlasti rahvaga tervikuna, pole Tema sõnadest kasu, kui iga inimene isiklikult neile ei kuuletu. Tervik on ainult nii hea nagu selle osade summa. Issand rääkis Iisraeliga kui rahvaga üks-ühele, isiklikult.

Me ei saa ka unustada 13. salmi lõpuosa: pea kõike seda *l^etoov lak* ehk „et su käsi hästi käiks“. Nimelt käsib Jumal oma rahval olla sõnakuulelik sellepärast, et kuulekus on nende parimais huvides. Jumal tegi nad, Jumal on nende elu hoidja, Jumal teab, mis on nende jaoks parim, ning Tema tahab neile parimat. Tema headusele, Tema kümnele käsule kuuletumine on ju neile kasuks.

Käsku on tihtipeale võrreldud hekiga, kaitsemüüriga; kui Jumala järelkäijad jäävad selle kaitsvasse varju, siis on nad hoitud paljust halvast, mis mähiks neid vastasel juhul endasse ja hävitaks nad. Seega andis Jumal seaduse armastusest oma rahva vastu ning Tema seadusele kuuletudes käib inimeste käsi hästi.

Mil viisil näeme, kuidas Jumala seadustele kuuletumine tagab meile hea käekäigu?

Viiendas Moosese raamatus ilmub üha uuesti esiplaanile teema, et Issand lunastas oma rahva Iisraeli Egiptusemaalt. Ikka ja jälle tuletatakse neile meelde, mida Jumal nende heaks tegi: „Ja Issand viis meid Egiptusest välja vägeva käega ja väljasirutatud käsivarrega suure hirmu saatel, tunnustähtedega ja imetegudega“ (5Ms 26:8; vaata ka 5Ms 16:1–6).

Tegelikult korratakse Egiptusest väljatulekut kogu Vana Testamendis näitena Jumala võimsast vabastamisest – Ta vabastas nad armulikult Egiptuse orjusest ja rõhumise alt: „Jah, ma tõin sind Egiptusemaalt ja lunastasin orjusekojast“ (Mi 6:4).

Ka Uues Testamendis esineb sama mõte – Egiptusest väljatulek sümboliseerib Jumala suurt väge lunastada inimene Kristusesse uskumise kaudu: „Usus läbisid nad Punase mere otsekui kuiva maa, ja kui egiptlased püüdsid teha sedasama, siis nad uppusid“ (Hb 11:29; vaata ka 1Kr 10:1–4).

Loe 5Ms 5:6–22, kus Mooses kordab seadust, kümmet käsku, Jahvega sõlmitud lepingu tingimuste alust. Vaata tähelepanelikult neljandat käsku ja selle põhjendust. Mis siin väljendab seaduse ja armu tõelisust?

Mooses kordab põhilist korraldust puhata seitsmenda päeva hingamispäeval, kuid tõstab esile veel midagi. Kuigi seadus sai kivisse kirjutatud Egiptusest väljatuleku ajal, laiendab Mooses siin varemõeldut. Pea hingamispäeva mitte üksnes loomise mälestuseks, vaid ka Egiptusest lunastamise mälestuseks. Jumala arm päästis rahva Egiptusest ning pakub neile hingamist nende tegudest (Hb 4:1–5). Nüüd, vastusena Jumala osutatud armule, tuleb neil laiendada seda armu ka teistele.

Sel juhul saab hingamispäevast lisaks loomise võimsale mälestusmärgile ka lunastuse ja armu tähis. Puhaku leibkonnas kõik; nii lapsed, sulasrahas, loomad kui ka nende keskel olevad võõramaalased. Hingamispäev avardub armuks, mida juudid teistelegi edastasid, ka neile, kes ei kuulunud lepingurahva hulka. Ja selline korraldus on Jumala käsu keskpaigas. Seda, mida Jumal heldelt iisraellaste heaks tegi, tuleb neil teha teistele inimestele. Nii lihtne see ongi.

Loe Mt 18:21–35. Kuidas avaldub selle tähendamissõna põhimõte hingamispäeva käsus, eriti nii, nagu see on esile tõstetud viiendas Moosese raamatus?

Mitte sinu õiguse pärast

Suur teema kristlikus religioonis ja tegelikult kogu piibellikus religioonis on õigeksmõistmine usu läbi. „Sest mida ütleb Pühakiri? „Aabraham uskus Jumalat, ja see arvestati talle õiguseks” (Rm 4:3).

Ellen G. White'i tuntud väljaütlemine on: „Mis on õigus usu läbi? See on töö, mille teeb Jumal, kui paiskab põrmu inimese au ning teeb inimese heaks seda, mida inimese enda võimuses pole teha. Kui inimesed näevad, et nad ise pole midagi, on nad valmis saama kaetud Kristuse õigusega.” – Ellen G. White, „The Faith I Live By”, lk 111.

Kui mõelda, kes on Jumal ja kui püha Ta on, vastandina sellele, kes oleme meie ja kui ebapühad me Temaga võrreldes oleme, on meie päästmine kahtlemata hämmastav armutegu. Ja seda see oli: armutegu leidis aset ristil, kui süütu Kristus suri süüdlaste pattude eest.

Seda silmas pidades loe 5Ms 9:1–6. Mida ütleb Mooses rahvale, mis teeb väga selgeks, kui tõeline on Jumala arm vääritude jaoks? Kuidas peegeldab siin toimuv usu läbi saadava õiguse põhimõtet?

Kui Pauluse evangeeliumi õpetuse saaks lühidalt kokku võtta, siis ehk sobiks selleks fraas 5Ms 9:5: Jumal päästab sind „mitte sinu õiguse ja südame siiruse pärast”. Ta teeb seda hoopis „igavese evangeeliumi” (Ilm 14:6) töotuste pärast; „mitte meie tegude järgi, vaid omaenese kavatsuse ja armu järgi, mis meile on antud Kristuses Jeesuses enne igavesi aegu” (2Tm 1:9; vaata ka Tt 1:2). Kui see töotus anti meile „enne igavesi aegu”, siis ei tulene see kindlasti meie tegudest, sest meid polnud olemaski „enne endisi aegu” ja nii polnud ka meie tegusid.

Lühidalt, sinu vigade, puuduste ja kangekaelsuse kiuste teeb Issand selle imelise töö sinu heaks ja sinus. Tulemusena käsib Issand sul aga kuuletuda Talle ja Tema seadustele. Töotus on juba antud ja kätte toimetatud: sinu teod, sinu sõnakuulmine, isegi kui need oleksid piisavalt head (aga ei ole), pole su päästmise vahendiks. Need on hoopis tulemus.

Issand on päästnud sind armust; nüüd, kui Tema seadus on kirjutatud su südamesse ja Tema vaim annab sulle jõu, mine ja kuuletu Tema seadusele.

Reede, 12. november

Toetav mõte: „Kristuse vaenlane, kes mässas Jumala seaduse vastu taevast, on tegutsenud võimeka, väljaõppinud kindralina kogu jõust ning toonud esile ühe pettust täis riuka teise järel, et tühistada Jumala seadus, ainus õige patu avastaja, õiguse mõõdupuu.“ – Ellen G. White, „Review and Herald“, 18. november 1890.

Maailmaruumis särab kaks triljonit galaktikat. Igasse galaktikasse kuulub sada miljardit tähte. See on 100 000 000 000. Kaks triljonit galaktikat, igas 100 miljardit *tähte* annab kokku 200 000 000 000 000 000 000 000 tähte.

Olemasolu *põhimõte* on järgmine: kes iganes midagi ilmale toob ja loob, peab olema suurem ning ületama ilmale toodu ja loodu. Picasso on suurem kui Picasso kunstitöö. Jumal, kes lõi ilmale ja lõi meie maailmaruumi, peab samuti olema maailmaruumist suurem ja üle selle.

Seda silmas pidades mõtle järgmisele lõigule: „Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Seesama oli alguses Jumala juures. Kõik on tekkinud tema läbi ja ilma temata ei ole tekkinud midagi“ (Jh 1:1–3). Mida tegi see Jumal, kes lõi kogu loodu, 200 000 000 000 000 000 000 000 tähte ja kõik muu? Ta „tuli alla“, sai inimlapseks, elas patuta elu, suri ristil, kandis ise meie pattude karistuse ja kurjuse, et meile kuuluks igavese elu töötus.

Meie ees on suur tõde: arm, mille Jeesus Kristus on meile ristil andnud. Ja mida küsib Jumal meilt vastu? „Lõppsõna kõigest, mida on kuuldud: „Karda Jumalat ja pea tema käske, sest see on iga inimese kohus““ (Kg 12:13).

Arutelüküsimused:

1. Vaadake klassis üle esmaspäevase osa lõpus olev küsimus selle kohta, kuidas saavad inimesed, kes usuvad, et peavad Jumala seadust, kümnet käsku (sealhulgas neljandat), vältida käsumeelsuse kavalat lõksu. Kuidas erineb kuulekus, just täpne ja kõigutamatu kuulekus, käsumeelsusest ja kuidas neil vahet teha?
2. Milliseid lugusid oled kuulnud (või ise kogenud) sellest, kuidas kümnest käsust üleastujaid tabasid üleastumise pärast väga halvad tagajärjed? Kuidas õpetab see nägema seaduses Jumala armastuse peegeldust?
3. Miks näitab rist meile, kui mõttetu on proovida taevariiki ise välja teenida?

Inglid kaitsesid mu poissi

Loo on kirjutanud Joelle Akiki Barkanian.

4 . august 2020 oli Liibanoni pealinnas Beirutis samasugune nagu iga teine päev.

Olin just lõpetanud oma kodu koristamise, sest valmistusime sõprade tulekuks, keda me polnud COVID-19 pandeemia tõttu mõnda aega näinud.

Mu vanim poeg, 7aastane James, tegi suures õhinas valmis tervituspildi ja riputas selle uksele, et seda näeksid seitsmenda päeva adventistidele kuuluvast Lähis-Ida Ülikoolist tulevad sõbrad. Töötasin ülikoolis majandusõpetajana. „Tere tulemast,“ oli kirjutatud pildile, kuhu oli joonistatud kolm nägu ja kolm südant.

Nägin, et prügikastid vajasid tühjendamist, ja käisin toad läbi. Kui jõudsin välisukseni, et prügikotid välja viia, võpatas maja järsku. Vaatasin aknast välja, et näha, mis juhtus, ja nägin, kuidas James jälgis paigaleardunult verandale viiva klaasukse kinnitustest välja libisemist. Samas sähvas mulle pähe, mida see tähendab. Hüüatasin: „Tule klaasi juurest ära!“

Olin vaevalt sõna suust saanud, kui teine plahvatus purustas kahekordse klaasukse kildudeks, mis sadasid Jamesile kaela. Minu kaks teist last, 4aastane Peter ja 2aastane Katelyn, hakkasid karjuma. Mu abikaasa võttis Jamesi purunenud klaasi alt välja, tõstis õlgadele ja jooksis temaga õue. Sellest, mida ma sekundi murdosa jooksul nägin, teadsin, et James ei jää ellu. Tormasin välja ja surusin Jamesi tihedalt vastu rindu, arvates, et ta on surnud. Olin šokis, nutsin ega kuulnud midagi muud kui vinguvat heli kõrvus. Siis jõudis minuni abikaasa hää. „Jamesiga on kõik korras,“ kordas ta üha.

4. augustil kell 6.08 pärastlõunal saatis Jumal oma ingli kaitsma mu poega klaasi eest. James oli paljajalu, üll lühikesed püksid ja T-särk, kuid ometi polnud tal ainsatki kriimustust. Ingel varjas teda. „Sest tema annab oma inglitele sinu pärast käsu sind hoida kõigil su teedel“ (Ps 91:11). Samal öhtul enne magaminekut palvetas James: „Armas Jeesus, palun õnnista seda päeva ja iga päeva. Ja palun ära luba sellisel asjal, mis täna klaasiga juhtus, mitte kunagi enam juhtuda. Ja aita meil olla kaitstud. Jää meiega. Aamen.“

Mu poja palve pani mu südame igatsema Jeessuse peatset tulekut.

Järgmisel päeval võtsin tervituspildi ukselt alla. Hoian seda alles. Mõnikord ootame suuri asju ja unustame, kuidas meie plaanid sekunditega muutuvad, unistused purunevad ning võime oma kallid kaotada. Meil on alati vaja Jeessuse tagasitulekuks valmis olla.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ vaimuliku kasvu eesmärki nr 5: „Õpetada üksikisikuid ja perekondi elama Vaimust täidetud elu.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Vali elu

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 2:8, 9; Rm 6:23; 1Jh 5:12; 5Ms 30:1–20; Rm 10:6–10; 5Ms 4:19; Ilm 14:6–12.

Juhtsalm: „*Ma kutsun täna tunnistajaiks teie vastu taeva ja maa: ma olen pannud su ette elu ja surma, õnnistuse ja needuse. Vali nüüd elu, et sina ja su sugu võiksite elada*“ (5Ms 30:19).

On alati kurb, kui noorel inimesel diagnoositakse surmaga lõppev haigus. Antud juhul oli tegu 22aastase naisega. Ajukasvaja. Kaasaegne meditsiin kogu oma imelisuses ei saanud midagi teha ja tunnistas paratamatust. Kuid see noor naine, Sandy, ei tahtnud surra.

Nii tegi ta plaani. Kui ta sureb, tuleb ta pea panna sügavkülma, vedel-lämmastiku paaki lootusega, et tema ajurakud säilivad. Ja seal ootab see viiskümmend aastat või sada aastat või tuhat aastat, kuni tulevikus, mil tehnoloogia on piisavalt arenenud, laaditakse tema närviühendustest koosnev aju arvutisse. Ja, jah, Sandy „elabki“ jälle, võib-olla isegi igavesti.

Kurb lugu, mitte ainult sellepärast, et noor inimene oli suremas, vaid selle poolest, millele tema oma lootuse pani. Enamasti tahavad inimesed elus olla, tahavad elada, nagu Sandy. Kuid ta valis viisi, mis päris kindlasti ei toimi.

Kui jätkame sel nädalal Moosese viienda raamatu tundmaõppimist, vaatame valikut elu poolt ning meile antud võimalust valida elu – valida see Jumala, Elu- andja ja Eluhoidja tingimustel, mida Ta lahkelt pakub.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. novembriks.

Meist kellelki ei küsitud, kas me tahame siin olla. Meie käes polnud valikut hakata olemas olema, samuti nagu me ei valinud, kus ja millal sündisime ning kes olid meie vanemad.

Sama lugu oli Aadama ja Eevaga. Seda, et Jumal nad lõi, said nemad sama vähe valida kui puuleht, kivi või mägi. Meile, inimestele, ei ole antud mitte ainult olemasolemist (kivi on olemas) ega elu (amööbil on elu), vaid meile on antud elu mõistusega, vabade, Jumala näo järgi tehtud olevustena.

Kuid ikkagi ei saanud meie valida, et hakkame olemas olema mõistusega, vabade, Jumala näo järgi tehtud olevustena. Küll aga pakub Jumal meile valikut jääda olema; see tähendab valikut saada elu, igavene elu Temas, mida võimaldab Jeesus ja Tema ristisurm.

Loe 1Ms 2:8, 9, 15–17 ja 1Ms 3:22, 23. Millised kaks valikuõigust andis Jumal Aadamale tema elus?

„Keset Eedenit kasvas elupuu, mille viljal oli jõud anda püsiv elu. Kui Adam oleks jäänud kuulekaks Jumalale, oleks tal alati olnud vaba juurdepääs sellele puule ja ta oleks elanud igavesti. Ent kui inimene patustas, võeti talt ära võimalus süüa elupuust. Nüüdsest allus senini täiuslik inimlaps surmale. Jumala kohtuotsus: „Sa oled põrm ja pead jälle põrmuks saama!“ osutab elu täielikule kustumisele.“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 532, 533.

Seega tutvustab Piibel meile päris algusest peale kaht võimalust, millest peab valima ühe: kas igavene elu, mis algselt pidigi olema, või igavene surm, mis on teatavas mõttes lihtsalt naasmine olematusse, millest tulime.

Seegi on huvitav, et „elupuu“, mis annab Pühakirja sõnul surematuse ja mida näeme esmakordselt Piibli esimeses raamatus, tuleb uuesti esile Piibli viimases raamatus. Loe Ilm 2:7 ja Ilm 22:2, 14. Tõenäoliselt on sinne sõnum see, et kuigi meil pidi esialgu olema juurdepääs elupuule, kaotasime selle patu pärast. Lõpuks aga, kui patuprobleem on tänu Jeesusele ja lunastusplaanile lõplikult ja täiesti lahendatud, pääsevad lunastatud – need, kes valisid elu – elupuu juurde, nagu oli meie jaoks päris alguses kavandatud.

Mõttele sellele, kuidas valime oma igapäevaste valikute kaudu kas elu või surma?

Keskteed ei ole

Kogu Piiblis tuuakse meie ette kaks valikut. Siin esitatakse meile kaks valikuvõimalust.

Loe läbi järgmised piiblisalmid. Millisest kahest võimalusest, kahest valikust need salmid kas otsesõnu või kaude räägivad ja kuidas neid valikuid iseloomustatakse?

Jh 3:16 _____

1Ms 7:22, 23 _____

Rm 6:23 _____

Rm 8:6 _____

1Jh 5:12 _____

Mt 7:24–27 _____

Meie, inimeste jaoks ei ole keskteed. Enne kui suur võitlus täiesti lõppeb, juuritakse välja patt, Saatan, kurjus, sõnakuulmatus ja vastuhakk. Enne kui see juhtub, saab igaüks meist isiklikult kas elu, igavese elu, mille Jumal algselt enne maailma loomist meie jaoks kavandas, või vaatame näkku igavesele surmale, „igavese[le] hukatuse[le] eemal Issanda palgest ja tema vägevuse kirkusest“ (2Ts 1:9). Piibel ei esita meile ainsatki muud valikuvõimalust.

Milline on meie saatuse? Vastus oleneb lõppkokkuvõttes meist. Meil tuleb valida elu või surm.

Igavese elu ja surma kontekstis ei ole Piibli järgi olemas alalist põrgut, kus inimesed põlevad ja piinlevad. Miks on see lohutav tõde? Mida räägiks Jumala iseloomu kohta see, kui kadunute saatuseks oleks igavene teadvustatud piin?

Elu ja hea, surm ja kuri, õnnistused ja needused

Moosese viienda raamatu lõpuosas, pärast pikka ettekannet sellest, mis toimub inimestega juhul, kui nad on Issandale sõnakuulmatud ega pea kinni lepingulistest töötustest, algab 5Ms 30. peatükk töötusega, et kuigi rahvas langeb sõnakuulmatusse ja karistuseks nad pagendatakse, toob Jumal nad tagasi taastatud maale.

See tähendab, et kui nad meelt parandavad ja oma kurjadele teedele selja pööravad.

Loe 5Ms 30:15–20. Millised valikuvõimalused seati muistse Iisraeli ette ja kuidas peegeldasid need valikud terves Piiblis näha olevat?

Issand on väga selgesõnaline: Tema, Jahve, on andnud neile kaks valikuvõimalust, samuti nagu Aadamale ja Eevale Eedenis. Tegelikult on heebreakeelised sõnad 5Ms 30:15, mis märgivad „head“ (*tov*) ja „kurja“ (*ra'*), heebrea keeles samad sõnad, mida Moosese esimene raamat kasutab „hea“ (*tov*) ja „kurja“ (*ra'*) (tundmise puu kohta. Siin, nagu kõikjal mujal Piiblis, ei ole keskteed, neutraalset ala. Kas teenitakse Issandat ja saadakse elu või valitakse surm. Samamoodi on ka meie puhul.

Elu, hea, õnnistus – vastupidi millele? Surmale, kurjale ja needusele. Samas võib lõpuks õigusega väita, et Jumal pakub inimestele tööpoolest ainult head, ainult elu ja ainult õnnistusi. Aga kui nad Talle selja pööravad, on loomulikuks tagajärjeks halb, sest neil ei ole enam Tema erilist kaitset.

Ükskõik, kuidas me seda mõistame, esitatakse inimestele need kaks võimalust. Väga selge on ka inimeste vaba tahte olemasolu, nende vaba valik. Neil salmidel on koos paljude teiste Vanas ja Uues Testamendis leiduvate piiblisalmidega tähendus ainult vaba tahte, vaba valiku püha anni tõttu.

Tegelikult ütles Issand neile: *Seepärast valige elu, valige õnnistus, valige hea oma vabal tahtel, mille ma olen teile andnud; ärge valige surma, kurja ega needusi.*

Õige valik näib olevat ilmselge, eks ole? Ja ometi teame, mis juhtus. Suur võitlus oli tollal sama tõeline nagu nüüd ning peaksime Iisraeli näitest õppima, mis juhtub siis, kui me ei anna ennast täielikult Issandale, ega vali elu ja kõike selle kaasnevat.

Loe 5Ms 30:20. Pööra tähelepanu siinsele armastuse ja sõnakuulmise vahelisele seosele. Mida peab Iisrael tegema, et olla Issandale ustav? Kuidas käib sama põhimõte meie kohta tänapäeval?

Ei ole sulle raske täita

5Ms 30. peatüki algussalmides räägib Issand, mis võinuks juhtuda, kui inimesed kahetsenuks ja pöördunuks oma kurjadelt teedelt. Kuivõrd imelisi töotusi neile pakuti!

Loe 5Ms 30:1–10. Millised töötused Jumal neile annab, vaatamata tõsisajale, et siin räägitakse sõnakuulmatuse korral toimuvast? Mida õpime siit Jumala armu kohta?

Kindlasti oli neid sõnu lohutav kuulda. Ometi polnud mõte selles, et tühja kah, kui rahvas Jumala korraldustele selja pöörab. Issand ei paku kellelegi odavat armu. Need sõnad pidid inimestele näitama Jumala armastust ja panema nemad omakorda armastama Teda nii, et nende armastus avalduks sõnakuulmises sellele, mida Tema neil teha palus.

Loe 5Ms 30:11–14. Mida Issand siin neile ütleb? Milline alustöötuus neis salmides kirjas on ja millised salmid Uues Testamendis kajastavad sinu meelest sama töötust?

Vaata seda ilusas keeles ja paikapidava loogikaga väljendatud üleskutset. Issand palub rahval teha midagi, mida ei ole raske täita. Jumala korraldust ei ole neil liiga „raske“ ehk „mõistatuslik“ mõista. Samuti pole see „kättesaamatu“, neist kuskil kaugel. See ei ole taevas, nii kaugel, et keegi teine peab selle neile kätte toimetama; ega ole see mere taga, et keegi teine peab selle neile tooma. Issand ütleb seevastu: „Vaid sõna on sinule väga ligidal, sinu suus ja sinu südames, et seda täita“ (5Ms 30:14). Sa tunnend seda niivõrd hästi, et suudad sellest rääkida, ning see on su südames, nii et sa tead, mida pead tegema. Seega ei ole vabandust olla sõnakuulmatu. „Kõik Tema käsud annavad volituse ja suutlikkuse.“ – Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, lk 333.

Tegelikult tsiteerib apostel Paulus kõnealuseid salme Kristuses saadava pääste kontekstis; see tähendab, et Paulus osutab neile kui usu kaudu saadava õiguse näidetele. (Vaata Rm 10:6–10.)

Seejärel, pärast neid salme viiendas Moosese raamatus, palutakse Iisraeli lastel valida elu või surm, õnnistus või needus. Kui nad valivad armu ja usu abil elu, saavad nad selle.

See ei ole ju tänapäevalgi teistmoodi?

Kummardamise küsimus

Issanda ja Iisraeli vahelises lepingusuhtes oli väga olulisel kohal kummardamine. Iisraellased erinesid kogu muust nende ümber olevast maailmast sellega, et üksnes nemad olid tõelist Jumalat kummardav rahvas. Paganlikus maailmas olid seevastu väärjumalad ja -jumalannad, kes polnud päriselt üldse jumalad. „Nähke nüüd, et see olen mina, ainult mina, ega ole ühtki jumalat minu kõrval“ (5Ms 32:39).

Loe 5Ms 4:19; 5Ms 8:19; 5Ms 11:16 ja 5Ms 30:17. Mille eest kõik need salmid hoiatavad? Miks on väga tähtis Iisraeli rahvast selle eest hoiatada?

Tuhandeid aastaid tagasi, just nagu tänapäevalgi, elas Jumala rahvas kultuuris ja keskkonnas, mille normatiivid, traditsioonid ja arusaamad olid enamasti nende usule vastupidised. Seega peab Jumala rahvas olema alati valvel, et nad ei hakkaks kummardama selle maailma võimalusi, selle iidoleid ja „jumalaid“.

Meie Jumal on „püha vihaga Jumal“ (5Ms 4:24; 5Ms 5:9; 5Ms 6:15) ning üksnes Tema kui meie Looja ja Lunastaja väärib meie kummardamist. Siin ei ole keskteed: me kas kummardame Issandat, kes annab elu, hea ja õnnistused, või kummardame mingit muud jumalat, millega kaasneb kuri, needus ja surm.

Loe Ilm 13:1–15 ja pööra tähelepanu sellele, kuidas siin kummardamisest räägitakse. Siis kõrvuta need salmid Ilm 14:6–12ga. Millistest sündmustest siin Ilmutusraamatus peegelduvad vastu Moosese viienda raamatus (ja tegelikult kogu Pühakirjas) antud hoiatused valest kummardamisest?

Kontekst on küll erinev, aga teema on sama: kas inimesed kummardavad tõelist Jumalat ja saavad elu või alluvad nad survele (olgu see avalik või salakaval) ja tühistavad truudusevande Jumalale ning on surmalapsed? Lõppude lõpuks on vastus sellele iga inimese südames. Jumal ei sundinud muistset Iisraeli Talle järgnema ning Ta ei sunni ka meid. Ilmutusraamatu 13. peatükist näeme, et met-saline ja tema kuju rakendavad sundust. Aga Jumala töömeetodiks on armastus.

Kuidas tagada, et me ei tühistaks isegi mitte märkamatu truudusevannet Jeesusele mõne teise jumala pärast?

Toetav mõte: Siis, nagu nüüdki, antakse meile kõigile valida. Otsustav sõna on valik. Erinevalt kristluses levivast arvamusest, et Jumal määras juba enne sündi mõne inimese hukka minejaks ja igavesti põrgus põlejaks, õpetab Pühakiri, et meie vaba valik – elu või surma, õnnistuse või needuse, hea või kurja valimine – määrab, kumma kolmiku (elu, hea, õnnistuse või surma, kurja, needuse) poolel me lõpuks oleme. Hea on teada, et isegi siis, kui keegi valib valesti, on tagajärjeks surm, igavene surm, mitte igavene piinamine lakkamatus tulejärves.

„Patu palk on igavene surm, aga Jumala armuand on igavene elu Kristuses Jeesuses, meie Issandas“ (Rm 6:23). Samal ajal, kui elu on õigete pärand, on õelate osaks surm. Mooses ütles Iisraelile: „Vaata, mina panen täna su ette elu ja hea, surma ja kurja“ (5Ms 30:15). Surm, mida nendes kirjatextides silmas peetakse, ei ole see surm, mida kuulutati Aadamale, sest kogu inimkond kannatab tema üleastumise karistust. See on „teine surm“, mida vastandatakse igavesele elule.“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 544.

Arutelüküsimused:

1. Arutlege klassis veel teispäevases osas esitatud mõtte üle, kas Jumal on see, kes siin ja praegu sõnakuulmatust otseselt karistab või on karistus *sõnakuulmatuse õiguslik tagajärg*. Või ehk mõlemat? Kas võib esineda olukordi, kus juhtub ainult üks või teine? Kuidas sellest teemast aru saame?
2. Mida räägivad Ellen White'i väljavõttes olevad piiblisalmid Jumala väest, kelle abil suudame patu võita?
3. Loe Rm 10:1–10, kus Paulus tsiteerib 5Ms 30:11–14, kui selgitab pääsemist usu läbi Jeesusesse vastandina püüdlusele pääseda ja saada õigeks seaduse kaudu. Miks ta kasutas sinu arvates neid Moosese viienda raamatu salme? Pööra eriti tähelepanu Rm 10:10-le: „Sest südamega usutakse õiguseks, suuga aga tunnistatakse päästeks.“ Mida Paulus öelda tahab?
4. Millised on sinu kultuuri, su oma ühiskonna ja kogukonna vaated, mis viivad vale kummardamiseni juhul, kui sa pole tähelepanelik?

Usupalve Dallases

Loo on kirja pannud Ruber Leal.

Vajasin julgustamist ja Jumal andis seda väga ootamatul moel. Kahe viimase aasta jooksul olin käinud kord nädalas Dallase linnaraamatukogus (USAs Texase osariigis) oma doktoriväitekirja kirjutamas. Üks kodutu mees, kes loeb sageli raamatukogu fuajees, palub mult alati raha, kui mind näeb. Olen keeldunud raha andmast ning toon selle asemel toitu ja annan talle. Vaatamata püüdlustele sõbralik olla ja vestelda, näib ta alati pahasena. Võib olla seetõttu, et ma ei anna talle kunagi raha.

Ühel päeval leidis ta mu raamatukogu trepikojas ja oli väga erutatud.

„Mis lahti, Gerald?“ küsisin ma.

Ta ütles mulle, et tal on vaja Jumalat.

Esimese hooga polnud ma Geraldil siiruses kindel. Aga me vestlesime lunastusplaani ja ma küsisin, kas ta tahab võtta Jeesuse vastu oma elu Issandaks ja Päästjaks.

„Jah!“ hüüatas Gerald.

Juhendasin teda palvetama Jeesuse vastuvõtmise palvet.

Pärast seda päeva ei näinud ma teda kuus kuud.

Siis, vähe aega enne USA tänapäeva (novembri lõpus), astusin ma raamatukokku ja nägin kohe oma kodutut sõpra.

Ootasin, et Gerald küsib mult raha, aga ta ei küsinud.

See-eest naeratas ta mulle nii laialt, nagu ta kunagi polnud naeratanud. Ta hakkas mulle jutustama, kuidas Jumal oli tema südames viimase poole aasta jooksul töötanud.

Ta ütles, et oli liitunud kogudusega ja käinud igal nädalal palvekoosolekul.

Ta luges peast ette kõik piiblisalmid, mida oli viimase kuue kuu jooksul pähe õppinud.

Ta näitas mulle ka oma Piiblit.

Olin üllirõõmus! Palvetasime koos ja ta lõpetas minu jaoks ilusaima palvega.

Kui hüvasti jätsime, tõmbasin taskust välja raha ja ütlesin: „Gerald, rõõmsat tänapäeva!“

Ruber Leal töötab pereteenistuse juhina Seitsmenda Päeva Adventistide Texase Liidus. See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärki nr 2: „Julgustada ja mitmekesistada adventimisjonit suurlinnades.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Pöörake oma süda

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 5:22–29; 5Ms 4:25–31; 5Ms 30:1–10; Mt 3:1–8; Mk 1:15; Ap 2:37, 38.

Juhtsalm: „*Siis te otsite sealt Issandat, oma Jumalat, ja sa leiad ta, kui sa teda otsid kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest*“ (5Ms 4:29).

Üks lihtne tõsiasi jälitab siin elus meid kõiki: oleme patused. Aeg-ajalt kuuleme mõnd „asjatundjat“ kurtmas kristliku arusaama üle, et inimene on põhimõtteliselt allakäinud, kuid polegi vaja teha muud, kui vaadata päevauudiseid või heita kiirpilk inimkonna ajaloole ning selle kristliku doktriini paikapidavus on ilmne.

Veel kergem on vaadata peeglisse; ja tegelikult ei pea vaatama isegi mitte nii kaugele. Kellel iganes on julgust heita pikk pilk oma südamesse (mis võib olla õudne koht, kuhu minna), tunneb Rm 3:9–23 paikapidavust, mis lõppeb sõnadega: „...sest kõik on pattu teinud ja ilma jäänud Jumala kirkusest“ (Rm 3:23).

Muidugi on järgmises salmis head sõnumid, et meid „mõistetakse õigeaks tema armust päris muidu, lunastuse kaudu, mis on Kristuses Jeesuses“ (Rm 3:24). Selle tohutu sõnumi puhul on väga tähtis meelt parandada: teadvustada oma patt, kahetseda seda, paluda Jumalalt andeks ja viimaks loobuda sellest. Kuna oleme patused, on patukahetsusel meie kristlikus kogemuses väga tähtis koht. Sellel nädalal vaatame Moosese viiendas raamatus avalduvat patukahetsuse mõistet.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 27. novembriks.

Mi-yitten

Piibli heebrea keel, nagu enamik keeli, on üle puistatud idioomidega, keelele eriomaste väljenditega, mille puhul erineb tervikväljendi mõte üksiksõnade otsesest tähendusest. Üheks Vana Testamendi idioomiks on „mi-yitten”. „Mi” on küsimus „kes?” ja „yitten” tähendab „annab”. Nii et „mi-yitten” on täht-tähelt „kes annab?”.

Vanas Testamendis väljendab see fraas aga soovi, ihkamist, suurt igatsust millegi järele.

Näiteks kui Iisraeli lapsed olid pärast Egiptusest põgenemist kõrbes raskestega silmitsi, hüüatasid nad: „Oleksime ometi võinud surra Issanda käe läbi Egiptusemaal” (2Ms 16:3). Väljend „oleksime ometi” tuleneb fraasist „mi-yitten”.

Ps 14:7 lausub Taavet: „Oh, et Iisraelile tuleks pääste Siionist!” Heebrea keeles ei öelda „oh”, vaid „mi-yitten”.

li 6:8, kus Iob hüüatab: „Oh, et ometi mu palve täide läheks”, on „oh” taas tõlgitud väljendist „mi-yitten”.

Loe 5Ms 5:22–29, erilise tähelepanuga 29. salmil. Mida see tähendab, kui sõna „oh” on algkeeles „mi-yitten”?

Näeme siin Issandat – Jumal-Loojat, Teda, kes tegi maailmaruumi, aja ja materia, Teda, kelle sõna peale hakkas meie maailm olema, Teda, kes hingas Aadamasse eluõhu – lausumas sõnu, mis üldjuhul räägivad inimkonna nõrkusest ja piiratusest. Milline näide vaba tahte reaalsusest! Näeme siin, et sellel, mida Jumal saab keset suurt võitlust teha, on piirid. Väljendi „mi-yitten” kasutamine näitab, et isegi Jumal ei talla vaba tahet jalge alla, sest hetkel, kui Ta seda teeks, poleks tahe enam vaba.

Just nii nagu meie, inimesed, oleme vabad pattu tegema, oleme ka vabad valima Issandat, valima olla avatud Tema juhtimisele, valima vastata Tema Vaimule ning kahetseda seeläbi oma patte ja järgneda Talle. Lõplik valik on meie, ainuüksi meie käes, ja tegemist on valikuga, mida tuleb langetada päevast päeva, iga hetk.

Mõttele valikutele, mida sul tuleb langetada mõne järgneva tunni või päeva jooksul. Kuidas õppida allutama oma tahe Jumalale nii, et lange-tad Tema jõus õiged valikud?

Piibel tõendab läbivalt, et Jumal teab sündmusi ette. Tema teab juba kõike, mis juhtub. Olgu tegemist maailmariikide esiletuleku ja langemisega (Tn 7. ptk) või üksikisiku tegevusega mõni tund enne, kui tegu tehtud saab – „Tõesti, ma ütlen sulle, täna öösel, enne kui kukk laulab, salgad sina mu kolm korda ära“ (Mt 26:34) –, Issand teab lõppu juba algusest. Tema etteteadmine, isegi meie vabade valikute etteteadmine, ei kõiguta mingilgi määral nende valikute vabadust.

Seega teadis Issand juba enne, kui Ta viis Iisraeli lapsed töötatud maale, mida nad seal olles teevad.

Loe 5Ms 4:25–28. Mida hakkas rahvas Issanda sõnade kohaselt tegema pärast töötatud maale jõudmist?

Eelnevates salmides rõhutab Issand iisraellastele, et nad ei teeks ebajumalaid ega teeniks neid (5Ms 4:15–20). Järgnevad salmid ütlevad aga, et nad hakkavad just nimelt ebajumalaid tegema ja neid kõikidest hoiatustest hoolimata teenima.

5Ms 4:25 ütleb Mooses selgelt, et see ei juhtu kohe. Pärast kõike seda, mida nad just olid kogenud, ei langenud nad ebajumalateenistusse otsekohe. Kuid ajapikku, umbes põlvkond hiljem, suunas kalduvus „unustada“ (5Ms 4:9), mida Issand oli neile teinud ja mille eest neid hoiatanud, rahva tegema just seda, mille eest Issand neid hoiatas.

Loe 5Ms 4:29–31. Mida Issand lubab nende heaks sellises olukorras teha?

Jumala arm on hämmastav. Isegi pärast seda, kui rahvas satub kohutavas ebajumalateenistusse, isegi pärast seda, kui neid on tabanud pattudest tulenevad tagajärjed, annab Ta neile andeks ja uuendab nad juhul, kui nad pöörduvad Issanda poole. Seega, kui nad teevad vaba valiku pattu kahetseda, võtab Tema nende kahetsuse vastu.

Sõna, mida 5Ms 4:30 sageli tõlgitakse „sa pöördud“, tähendab tegelikult „naasma“. See tähendab et rahvas tuleb *tagasi* Issanda juurde, kus nad pidid kogu aeg olema. Heebrea sõna *teshuvah*, mis tuleneb samast „naasma“ sõnatüvest, tähendab „kahetsust“. Seega on kahetsus, patukahetsus, oma olemuselt tagasi pöördumine Jumala juurde pärast seda, kui meie enda patud on meid Temast lahutanud.

Kogu viiendas Moosese raamatus ilmneb üks põhiteema: ole Issandale sõnakuulelik ja sa oled õnnistatud, ole sõnakuulmatu ja sul tuleb oma nahal tunda tagajärgi. Uues Testamendis pole teisiti. „Ärge eksige: Jumal ei lase ennast pilgata, sest mida inimene iganes külvab, seda ta ka lõikab. Kes oma lihalikule loomusele külvab, see lõikab lihalikust loomusest kaduvust, kes aga Vaimule külvab, see lõikab Vaimust igavest elu“ (Gl 6:7, 8).

Õnnetuseks tundub patustamine pärast pattulangemist olevat sama kerge ja loomulik nagu hingamine. Kõikide hoiatuste ja töotuste kiuste – „see käsk, mille ma täna sulle annan, ei ole sulle raske täita ega kättesaamatu“ (5Ms 30:11) – käitusid paljud inimesed just nii: nad tegid neid patte, mille eest Jumal oli neid hoiatanud.

Ning ometi oli Jumal ka siis tahtlik neid tagasi võtma, juhul kui nad oma vaba tahet, vaba valikut kasutades pattu kahetsesid ja Tema juurde pöördusid.

Loe veel kord 5Ms 30:1–10. Mida lubab Issand oma rahva heaks teha kogu selle halva kiuste, mida nemad on teinud? Mis tingimusel need imeilised töötused anti?

Mõte on lihtne ja arusaadav: kui sina valesti teed, toob see sulle ja su perele kohutavaid tagajärgi. Seda teeb patt. Kuid isegi siis saad sa kahetseda ning Issand võtab su tagasi ja õnnistab sind.

Mitmel korral esineb neis salmides heebrea keeles seesama *teshuvah* taga olev sõnatüvi. 5Ms 30:2 ütleb: „Ja sa *pöördud* tagasi Issanda, oma Jumala juurde“. 5Ms 30:8 tõlgitakse küll sageli, ja õigusega, nii: „Sina aga kuulad *jälle* Issanda häält“, kuid seda võiks sõna-sõnalt tõlkida ka: „Ja sa *pöördud* ja kuulad Issanda häält“. Lõpuks loeme 5Ms 30:10: „Kui sa *pöördud* Issanda, oma Jumala poole kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest“. Sõna „pöördud“ on tegelikult jälle „naased, tuled tagasi, pöördud tagasi“.

Teisisõnu, vaatamata kõigele, mis rahvaga juhtus, vaatamata nende üleasutumisele ja lepingust taganemisele ei lõpetanud Jumal nendega suhteid ning juhul, kui nemad ei tahtnud lõpetada suhteid Temaga, said nad seda soovi avaldada meeleparandusega.

Jumalal on siin tegemist kogu rahvaga ja kontekst erineb tänapäevast. Kuidas kajastavad need salmid aga erinevustele vaatamata siiski tõsiasja, et meile kui usklikule, kes astume mõnikord samuti Jumalaga sõlmitud lepingust üle, on tõeline patukahetsus väga tähtis?

5Ms 30:1–10 võimaldab näha Jumala armu ja headust halbade kommete juurde tagasi pöördunute ja patuste suhtes, isegi kui need patused ja tagasilangejad said varem erilisel viisil osa Jumala õnnistusest: „Sest kas on teist suurt rahvast, kellele jumalad on nii lähedal nagu Issand, meie Jumal, iga kord kui me teda hüüame?“ (5Ms 4:7). Vaatamata kõigele, mida Tema oli nende heaks teinud, ja vaatamata tõsiasjale, et neil ei olnud mingit tõelist vabandust ega õigustust, tegid nad ometi pattu (kas tuleb tuttav ette?).

Ja isegi siis – mis juhtus?

Pööra 5Ms 30:1–10 lugedes tähelepanu sellele, mida rahva patukahetsus, nende tagasi pöördumine (teshuvah) Jumala juurde neilt nõudis. Mida läks vaja ja mida õpime meie siit tänapäeval tõelise patukahetsuse olemuse kohta?

Lõpuks tuli rahval langetada valik pöörduda Jumala poole ja kuuletuda Talle *kõigest oma südamest*. Mõnes mõttes oli probleem just nende südames, sest juhul, kui nende süda oli koos Jumalaga, järgnesid teod: see tähendab, et nad olid sõnakuulelikud.

Just seepärast anti neile imeline töötus, et kui nad „tulevad tagasi“ Issanda juurde, pöörduvad siiralt Tema poole, siis tegutseb Tema neis ning „lõikab ümber“ nende südame. Neil tuleb keset oma vangistust vastu võtta otsus pöörduda Jumala poole ning Jumal toob nad tagasi Tema juurde ja oma maale. Siis õnnistab Ta neid sellel maal. Õnnistuse üheks osaks oli Tema töö nende südame juures, mis pani nad veel rohkem Teda igatsema, et nemad ja nende lapsed „armastaksid Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest, et sa võiksid elada“.

Jumala üleskutsetele vastates (vaata Ap 5:31) kahetses rahvas lõpuks oma patte tõeliselt. Ajalooliselt küll erinevas kontekstis kirjutas Ellen G. White: „Rahvas ägas kannatuste pärast, mida nende patud olid põhjustanud, mitte aga sellepärast, et nad olid häbistanud Jumalat Tema püha käsku eirates. Tõeline meeleparandus on midagi rohkemat kui kurvastamine patu pärast. See on otsustav ärapöördumine kurjast.“ – „Patriarhid ja prohvetid“, lk 557. Seda tõde me 5Ms 30:1–10 näemegi.

Kuidas eristada oma pattude tagajärgede pärast kurvastamist, mida igauks võib teha, ja pattude endi pärast kurvastamist? Miks on see vahegemine nii tähtis?

Parandage meelt ja hakake uskuma

Üks Uue Testamendi läbivaid mõtteid on patukahetsus. Ristija Johannes alustas lausa kogu oma tööd üleskutsega kahetseda pattu.

Loe Mt 3:1–8. Kuidas avaldub neis salmides „tagasi pöördumise“ mõte? Mida Ristija Johannese öeldust näeme viiendas Moosese raamatus? Miks olid ta sõnad eriti olulised variseridele ja saduseridele?

Ka Jeesus alustas oma tööperioodi üleskutsega meelt parandada.

Loe Mk 1:15. Mida Jeesus siin ütleb ja miks seob Ta patukahetsuse evangeeliumiga?

Nii Ristija Johannes, kes kõnetab just usujuhte, kui ka Jeesus, kes räägib kogu rahvale, esitavad sama mõtte. Me oleme patused ja ehkki Kristus tuli patuseid päästma, peame meie oma patte kahetsema. Ning see kahetsus – olgu tegemist halbade elukommete juurde tagasi minejaga või pattu langenud ustava kristlasega või äsja usku tulnuga – sisaldab ära pöördumist meie vanast patusest eluviisist. Meil tuleb tunnistada oma patust, väljendada kahetsust pattude endi pärast (ja mitte vaid tagajärgede pärast), valida teadlikult need patud kõrvale heita ja toetuda täielikult Jeesuse teenetele ning „tõesti kuulata Issanda, oma Jumala häält“ (5Ms 15:5).

Osa piibliteadlasi näeb, kuidas Uus Testament kordab viiendas Moosese raamatus väljendatud patukahetsuse mõtet. Näiteks, kui Peetrus esitas rahvale süüdistuse, et nad löid Jeesuse risti, „lõikas see [paljudele kuulajatele] südamesse ja nad ütlesid Peetrusele ja teistele apostlitele: „Mida me peame tegema, mehed-vennad?““ (Ap 2:37). Oma patust teadlikuks saades kahetsesid inimesed seda („lõikas see neile südamesse“) ja tahtsid teada, mida teha, et taastada suhe Jumalaga, kelle vastu nad olid eksinud.

Me kõik oleme ju üsna samasuguses olukorras – oleme Jumala vastu eksinud patused.

Loe Ap 2:38. Kuidas vastas Peetrus inimeste küsimusele ning kuidas toob see sündmus esile tõelise patukahetsuse taga oleva põhimõtte?

Toetav mõte: „Meie kahetsus süveneb iga järgmise sammuga kristlikus kogemuses. Issand ütleb neile, kellele Ta on andestanud ja keda Ta tunnistab oma rahvaks: „Siis te mõtlete oma halbadele eluviisidele ja tegudele, mis ei olnud head; ja te põlastate iseendid“ (Hs 36:31). Taas ütleb Ta: „Ma teen sinuga oma lepingu ja sa saad tunda, et mina olen Issand, et sa mõtleksid ja häbeneksid ega avaks enam oma suud häbi pärast, kui ma sulle andeks annan kõik, mis sa oled teinud, ütleb Issand Jumal“ (Hs 16:62, 63). Siis ei avane meie huuled enesekiituseks. Me teame, et me võimekus on üksnes Kristuses. Me võtame omaks apostli tunnistuse: „Ma tean ju, et minus – see tähendab minu loomuses – ei ole head“ (Rm 7:18). „Aga mulle olgu olemata, et ma kiitleksin muu kui meie Issanda Jeesuse Kristuse risti üle, mille läbi maailm on minule risti löödud ja mina maailmale“ (Gl 6:14).“ – Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, lk 160, 161.

„Jumala heldus tahab sind juhtida meelt parandama“ (Rm 2:4). Kuldne ahel, jumaliku armastuse halastus ja kaastunne viibib iga ohtu sattunud hinge juures. Issand teatab: „Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga“ (Jr 31:3).“ – Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, lk 202.

Arutelüküsimused:

1. Meil tuleb küll pattu kahetseda, kuid kuidas vältida lõksu, et teeme patukahetsusest tasu pälvimise vahendi, justkui oleks patukahetsemise tegu ise see, mis meid Jumala silmis õigeks teeb? Millisel ainsal moel saame olla Jumala silmis õiged?
2. „Kui siis tema reetja Juudas nägi, et Jeesus oli mõistetud surma, kahetses ta ja viis need kolmkümmend hõberaha ülempreestritele ja vanematele tagasi, öeldes: „Ma olen teinud pattu, olen süütu vere ära andnud.“ Nemad aga vastasid: „Mis see meie asi on? Vaata ise!“ Ja visanud hõberahad templisse maha, Juudas eemaldus, läks ära ja poos enese üles“ (Mt 27:3–5). Kahtlemata kahetses Juudas seda, mida ta Jeesusele teinud oli (ta ju tappis ennast ära). Kuid miks ei saa tema tegevust pidada tõeliseks patukahetsuseks?
3. Kuidas hoiab tajumine, et inimene on patune, et me ise oleme patused, meid Jumala suhtes ja kaasinimeste suhtes alandlikuna, nii et me ei mõista neid hukka? Miks peaks tõsiasi, et meie päästmiseks läks vaja risti, see tähendab Jumala Poja surma, näitama meile, kui halb on patt tegelikult?

Misjonär tunnistab televisioonis usku

Loo on kirja pannud Chung ChanMin.

Carlos Biaggi, Argentiina misjonär Liibanonis ujutati üle kogu maailmast tulevate sõnumite ja palvetega pärast võimsat plahvatust, mis raputas 2020. aasta augustis Beirutit ja tappis umbes 200 inimest.

Üks sõnum, mille Carlos sai, tuli Argentiina pastorilt, kellega koos ta oli varem olnud Paraguais misjonitööl.

„Mul on Buenos Airese meediaga kontakte,“ kirjutas sõber. „Kui keegi tahaks sinuga intervjuu teha, kas oleksid nõus?“

Mõni hetk pärast seda, kui Carlos kirjutas, et ta on nõus, teatas sõber, et C5N televisiooni ajakirjanik (tegemist on 24tunnise riikliku uudistekanaliga) tahab temaga järgmisel päeval otse-eetris intervjuu teha. „Kui näed jutuaajamise käigus kohast hetke, anna oma isiklik tunnistus,“ ütles ta. „Kuna tegemist on suurima telekanaliga, usun ma, et intervjuu tuleb lühike, tõenäoliselt kõige rohkem viis minutit. Oleks ime, kui see kestaks kümme minutit.“

See intervjuu, mida nähti telesaate osana kõikjal Argentiinas ja hispaania keelt kõneleva maailma teistes osades, kestis hämmastavad üheksa minutit ja viiskümmend sekundit. Selle aja jooksul kirjeldas Carlos, kes on seitsmenda päeva adventistidele kuuluvas Lähis-Ida Ülikoolis majandusteaduskonna dekaan, kuumat õhu lainet, mis tabas teda näkku mõni hetk pärast seda, kui Beirutis sadamas plahvatas ladu. Ta kirjeldas adventkoguduse ja Adventistide Katastroofi- ja Arenguabi Organisatsiooni jõupingutusi tragöödiale reageerimiseks. Saatejuhi palvel rääkis ta oma isikliku tunnistuse sellest, kuidas Jumal ta Liibanoni tööle kutsus.

Carlos ütles, et ta oli järginud Jumala juhtimist tulla Beirutisse pärast seda, kui oli saanud doktorikraadi majanduses Adventistide Jätkuõppe Rahvusvahelisest Instituudist Filipiinidel.

„Mul paluti siin töötada ja mulle öeldi, et siin ei ole kerge,“ rääkis ta. „Aga ma vastasin: „Kui Jumal tahab, et läheksin Liibanoni, siis ma lähen. Kui Ta ei taha, et ma läheksin, siis ma ei lähe.“ Pereliikmete ja sõprade vastuväidetele vaatamata näitas Jumal mulle, et see oli koht, kus Ta soovis mind näha. Tol päeval ma palvetasin ja Piibel avanes Jesaja raamatu 6. peatüki juurest,“ jutustas ta kokkuvõtteks. „See, mida lugesin, kinnitas Jumala plaani mu jaoks, sest Jesaja vastas: „Siin ma olen, lækita mind.“ Ma teadsin, et see oli märk, ja tänasin Jumalat.“

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 2: „Julgustada ja mitmekesistada adventmisjonit suurlinnades kogu 10/40 akna ulatuses inimrühmade keskel, kelleni evangeelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, samuti mitte-kristlike religioonide keskel.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWILLGo2020.org.

Tuleta meelde, ära unusta

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 9:8–17; 5Ms 4:32–39; Ilm 14:12; 5Ms 4:9, 23; 5Ms 6:7; 5Ms 8:7–18; Ef 2:8–13.

Juhtsalm: „*Tuleta meelde, ära unusta, kuidas sa kõrbes vihastasid Issandat, oma Jumalat. Sellest päevast alates, mil sa lahkusid Egiptusemaalt, kuni teie tulekuni siia paika, olete osutanud vastupanu Issandale*“ (5Ms 9:7).

Kaks mõistet, *meeles pidama* ja *unustama*, korduvad kogu Piiblis. Mõlemad osutavad millelegi inimlikule, millelegi, mis toimub meie meeltes. Mõlemad on tegusõnad ja olemuselt vastandlikud: meeles pidama on mitte unustama ja ära unustama on mitte meeles pidama.

Jumal käsib oma rahval meelde tuletada kõike seda, mida Tema on nende heaks teinud; tuletada meelde Tema armu ja headust nende suhtes. Väga suure osa Vanast Testamendist moodustavad prohvetite üleskutsed mitte unustada seda, mida Issand on inimestele teinud. Kuid kõige olulisem oli mitte unustada, milleks Tema oli nad kutsunud ja mislaadi inimesteks pidid nad sellele kutsele vastates saama. „Ma meenutan Issanda tegusid, ma tuletan meelde su imesid muistsest ajast“ (Ps 77:12). Tänapäeval pole ju midagi teisiti – ei koguduse tasandil tervikuna ega isiklikul tasandil? Vägagi kerge on unustada, mida Jumal on meile teinud.

Sel nädalal uurime seda olulist põhimõtet – meeles pidada ja mitte unustada Jumala toimimist meie elus – avaldumas viiendas Moosese raamatus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. detsembriks.

Esimest korda esineb Piiblis sõnapaar „tuleta meelde“ Moosese esimese raamatu 9. peatükis, kui Issand ütles pärast üleilmset veeuputust Noale, et Ta paneb pilvedesse vikerkaare tähistama Tema lepingut kogu maaga, et Ta ei hävita enam kunagi tervet maad veeuputusega.

Loe 1Ms 9:8–17. Kuidas kasutatakse siin sõnapaari „tuletan meelde“ [eestikeelses tõlkes „mõtlen“] ja mida räägib siinne kasutus selle kohta, kuidas meil tuleb mõelda sellele ning meelde tuletada seda, mida Jumal on meie heaks teinud?

Mõistagi ei vaja Jumal vikerkaart selleks, et oma töotust ja oma lepingut meeles pidada. Ta räägib lihtsalt keeles, mida inimesed suudavad mõista. Pigem tuletab vikerkaar meile, inimestele, meelde Jumala töotust ja lepingut, et Ta ei hävita maailma veel kord veega. Vikerkaar pidi aitama inimestel meelde tuletada erilist lepingut, mille Jumal oli sõlminud; iga kord, kui vikerkaart näha on, meenub Jumala rahvale nii see, kuidas Jumal maailma patu pärast karistas, kui ka Tema armastus maailma vastu ja töotus, et veeuputust enam ei tule.

Seega näeme siin meeles pidamise tähtsust: pea meeles Jumala töotusi, pea meeles Jumala hoiatusi, pea meeles Jumala tegevust maailmas.

Vikerkaar taevas muutub veelgi tähtsamaks tänapäeval, mil loodusseaduste järjepidevuse alusel hülglavad paljud teadlased mõtte, et ülemaailmse veeuputus on üldse olnud. Kui Ellen G. White kirjeldas veeuputuse-eelset aega, siis, huvitav küll, pani ta paberile sõnad, et paljud inimesed mõtlesid samamoodi – loodusseaduste järjepidevus välistas võimaluse ülemaailmse veeuputuse juhtumiseks. Ta kirjutas, et haritlased väitsid, nagu oleksid loodusseadused „nii kindlad, et ka Jumal ei saa neid muuta“. – „Patriarhid ja prohvetid“, lk 97. Niisiis väitsid inimesed enne veeuputust loodusseadustele tuginedes, et veeuputust ei tule; pärast veeuputust väidavad inimesed loodusseadustele tuginedes, et seda pole kunagi olnud.

Kuid Jumal rääkis meile oma Sõnas veeuputusest ning andis maailmale tähise ühtaegu nii veeuputuse kohta kui ka töotuse kohta enam mitte veeuputust saata. Juhul, kui hoiame meeles, mida vikerkaar tähendab, laotub meil nende kaunite värvidega üle kogu taeva kinnitus, et Jumala Sõna on kindel. Ja kui saame usaldada seda töotust Tema Sõnas, siis miks mitte usaldada Tema Sõna kõiges, mida Ta meile ütleb?

Järgmine kord, kui sa vikerkaart näed, mõtle Jumala töotusele. Kuidas õppida usaldama kõiki Tema töotusi?

5Ms 4. peatükis oleme lugenud suurepäraseid manitsusi, mida Issand andis oma rahvale Moosese kaudu seoses nende tohutu eesõigusega olla Jumala valitud rahvas. Ta oli vabastanud nad Egiptusest „katsumiste, tunnustähtede ja imetegudega, sõja ja vägeva käe ja väljasirutatud käsivarre abil, ja suurte hirmutuste abil, nõnda nagu Issand, teie Jumal, tegi teiega Egiptuses sinu silma ees“ (5Ms 4:34). Teisisõnu, Jumal tegi sinu heaks midagi suurt, kuid lisaks tegi Ta seda viisil, mis aitab sul sinu heaks tehtud suuri asju meeles pidada ja mitte kunagi unustada.

Loe 5Ms 4:32–39. Mida palub Issand meelde tuletada ja miks oli väga tähtis, et rahvas kõike seda meelde tuletaks?

Mooses suunab rahva pilgu tagasi ajalukku, lausa loomiseni, ja küsib neilt retooriliselt, kas saanuks möödanikus neile veel midagi teha; kõik oli ju tehtud. Mooses ütleb neile lausa, et nad küsiks; see tähendab, et nad uuriks ise ja vaataksid, kas midagi sellist, mida nemad kogesid, on kunagi varem juhtunud. Küsimusi esitades püüab Mooses tuua inimesed selle äratundmiseni, mida Issand on neile teinud, ning sütitada tänu ja tänulikkust Tema vastu, kes nii võimsalt nende elus tegutseb.

Vabastamine Egiptusest oli neist tegudest üks olulisim. Seejärel oli teatud mõttes ehk veel jahmatamapanevam Jumala kõnelemine Siinailt, kui rahval oli võimalus kuulata „Jumala häält rääkivat tule keskelt“.

Loe 5Ms 4:40. Kui Mooses rääkis rahvale, mida Jumal on nende heaks teinud, siis millise järelduseni soovis ta rahva nende sõnadega viia?

Issand tegi kõike kavakindlalt. Ta oli oma rahva lunastanud; nii pidas Ta oma lepingut, mille oli nendega teinud. Nad vabastati Egiptusest ja olid nüüd astumas töötatud maale. Jumal tegi oma osa; nüüd kutsuti inimesi üles tegema oma, milleks oli lihtsalt sõnakuulmine.

Kuidas kumab siit mustrist läbi lunastusplaan, nagu see väljendub Uues Testamendis? Mida tegi Jeesus meie heaks ja kuidas omakorda vastame sellele, mida Ta meile teinud on? (Vaata Ilm 14:12.)

Loe 5Ms 4:9, 23. Mida käsib Issand rahval siin teha ja miks on see manitsus nende jaoks väga tähtis?

Kummagi salmi algusosas hakkab silma kaks tegusõna: „hoidke“ ja „unusta“. Issand ütleb inimestele: *hoidke, et te ei unustaks*. See tähendab, et ärge unustage seda, mida Issand on teile teinud, ja lepingut, mida Ta on teiega sõlminud.

Tegusõna „hoia“, *smr* (mida teistsuguses vormis kasutatakse ka 5Ms 4:9 ning mis on tõlgitud kui „hoia... oma hinge“), leidub Vanas Testamendis kõikjal ning see tähendab „hoidma“, „valvel olema“, „alal hoidma“ või „valvama“. Huvitav on, et esimest korda esineb see Pühakirjas isegi enne patustamist, kui Issand käskis Aadamal „hoida“ aeda, mille Tema oli andnud (1Ms 2:15).

Nüüd aga käsib Issand rahval, igaühel eraldi (see tegusõna on ainsuses) olla valvel, hoida ennast, et nad ei unustaks. „Unustamine“ ei tähenda siin niivõrd mälu kaotamist (kuigi ajapikku ja uue põlvkonna juures võib nii minna), vaid pigem lõtvust lepinguliste kohustuste suhtes. Iisraellased pidid hoolima sellest, kes nad olid ja kuidas nad elasid Jumala silmis, teiste heebrealaste silmis, enda hulgas olevate võõramaalaste silmis ning ümberkaudsete rahvaste silmis.

Loe veel kord 5Ms 4:9 (vaata ka 5Ms 6:7 ja 5Ms 11:19), kuid keskendu nüüd viimasele osale, kus räägitakse oma lastele ja lastelastele õpetamisest. Kuidas pidi see aitama mitte unustada?

Pole juhuslik, et kohe pärast seda, kui Mooses palub rahval mitte unustada, mitte lubada kuuldul „oma südamest lahkuda“, käsib ta neid sõnu õpetada järgmisele ja ülejärgmisele põlvkonnale. Lastel oli vaja seda kõike kuulda, kuid veel tähtsam oli see, et Jumala tegudest üha uuesti rääkides ei lasknud inimesed sellel kõigel ununeda. Mis võiks olla veel parem viis, kuidas säilitada teadmine sellest, mida Issand oli oma valitud rahvale teinud?

Kuidas on oma kogemustest rääkimine tulnud kasuks mitte ainult kaasinimestele, vaid ka sulle endale? Kuidas on Jumala juhtimisest ikka ja jälle rääkimine aidanud sinul Tema juhtimist mitte unustada?

Üks kunagine kogudusejuht, kes oli Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi juures töötanud 34 aastat, jutustas loo, kuidas mitu aastat tagasi olid tema ja ta naine ühes lennujaamas kaotanud oma kohvri. „Otse sealsamas,“ ütles ta, „pagasilindi juures laskusime kõigi ees põlvedele ja palvetasime, paludes Issandal meie kaotatud kohver kohale saata.“ Mitu aastat hiljem, kõneles ta, juhtus sama lugu: nad saabusid sihtpunkti, kuid üks kohver ei ilmunud lennujaamas lindile. Ta rääkis, mis edasi sai. „Ära muretse,“ oli ta naisele öelnud, „kindlustus kannab kulud.“

Selle loo peale mõeldes loe 5Ms 8:7–18. Millise hoiatuse annab Issand oma toonasele rahvale ja mida peaks sel olema öelda meile tänapäeval?

Vaata, mida pidi rahva ustavus Issandale neile pakkuma. Nad pidid saama oma valdusse imelise ja rikka maa, maa, „kus sa ei söö leiba kehvuses, kus sul midagi ei puudu“ (5Ms 8:9), ning saama ka rikkalikult õnnistatud lamba- ja veisekarjade, kulla, hõbeda ja ilusate kodude poolest. Neile pidi antama kõik materiaalsed mugavused, mida see elu pakub.

Aga mis saab seejärel? Siis tuleb oht, mis käib alati kaasas jõukuse ja füüsilise heaoluga – oht unustada, et üksnes Issand „annab sulle jõu varanduse soetamiseks“ (5Ms 8:18).

Võib-olla mitte kohe alguses, aga siis, kui aastad mööduvad ja inimestel on kõik materiaalsed mugavused, mida nad vajavad, unustavad nad mineviku, unustavad, kuidas Issand on juhtinud nad läbi „selle suure ja koleda kõrbe“ (5Ms 1:19), ning hakkavad tõepoolest mõtlema, et nende enda nutikus ja anded võimaldasid neile edu.

Täpselt selle eest Issand neid hoiataski (ja õnnetuseks, kui lugeda hilisema aja prohvetite raamatuid, läkski kõik nii, nagu karta oli).

Seega palub Mooses inimestel õitsengu keskel meeles pidada, et üksnes Issand oli kõike nende heaks teinud, ja hoiatab, et nad ei laseks materiaalsetel õnnistustel, mida Ta neile on andnud, ennast petta. Sajandeid hiljem hoiatas Jeesus tähendamissõnas külvajast „rikkuse petliku ahvatluse“ eest (Mk 4:19).

Pole oluline, kui palju raha ja materiaalset vara meil kellelgi on, me kõik oleme liha ja veri ning meid ootab maasse kaevatud auk. Mida on sel öelda rikkusest tuleneva ohu kohta – et varandus võib meid panna unustama vajaduse Ainsa järele, kes üksi toob meid välja sellest maasse kaevatud august?

Loe 5Ms 5:15; 5Ms 6:12; 5Ms 15:15; 5Ms 16:3, 12 ja 5Ms 24:18, 22. Mida soovis Issand neil eriliselt meeles hoida? Miks ei tohtinud nad seda kunagi unustada?

Nagu näinud oleme, toob Issand kogu Vanas Testamendis inimeste meelde taas Egiptusest väljatulemise ja Jumala, kes nad imeliselt vabastas. Täna selgi päeval, tuhandeid aastaid hiljem, peavad usklikud juudid paasapüha, mälestust sellest, mida Issand on nende heaks teinud. „Ja kui te tulete maale, mille Issand teile annab, nagu ta on öelnud, siis pidage seda teenistust! Ja kui teie lapsed teilt küsivad: Mis teenistus see teil on?, siis vastake: See on paasaohver Issanda auks, kes ruttas mööda israeli laste kodadest Egiptuses, kui ta nuhtles egiptlasi ja päästis meie kodad“ (2Ms 12:25–27).

Tänapäeva koguduse jaoks sümboliseerib paasapüha päästmist, mida on meile pakutud Kristuses: „Sest ka meie paasatall Jeesus Kristus on tapetud“ (1Kr 5:7).

Loe Ef 2:8–13. Mida kästi paganlusest pöördunud usklikel meeles pidada? Kuidas võrrelda seda sündmustega, mida heebrelastel paluti viiendas Moosese raamatus meeles pidada?

Paulus tahtis, et inimestel oleks meeles, mida Jumal oli nende heaks Kristuses teinud, millest Ta oli nad päästnud ning mis oli neil nüüd Jumala armu tõttu. Israeli lastel endil ei olnud midagi, mis oleks neid Jumala silmis paremaks muutnud. Ainult neile osaks saanud Jumala arm tegi neist selle, kes nad Kristuses Jeesuses olid, kuigi nad olid „võõrad töötuse lepingule“.

Ükskõik, kas räägime juutidest kõrbes, kristlastest Efesoses või seitsmenda päeva adventistidest maailma eri paigus, on meie jaoks alati oluline meeles pidada ja mitte unustada seda, mida Jumal on meile Kristuses teinud. Pole ime, et meieni kanduvad sõnad: „Oleks hea, kui me veedaksime igal päeval vaikse tunni Kristuse elu üle mõtisklemises. Me peaksime käsitlema seda punkt-punktilt ning elama oma kujutlusis läbi iga etapi, eriti viimased. Kui me niiviisi mõtleme meie eest toodud suurele ohvrile, muutub meie usk Temasse kindlamaks, armastus elavamaks ning me täitume rohkem Tema Vaimuga.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 83.

Toetav mõte: „Kaunis vikerkaar kui märk Jumala ja inimese vahelisest lepingust kõneleb Jumala osavõtlikkusest. Issand ütleb, et vikerkaart vaadates meenutab Ta oma lepingut. Õeldu ei tähenda, et Ta lepingu hetkekski unustaks. Jumal kasutab lihtsalt meie kõnepruuki, et võiksime Teda paremini mõista. Jumal soovis, et alati, kui järeltulevad põlvkonnad pärivad vanematelt taeva-laotuses siretava vikerkaare kohta, jutustavad nad lastele lugu veeuputusest ja Kõigekõrgema lepingust. Nõnda kõneleb see läbi ajastute Jumala armastusest inimese vastu ja kinnitab usaldust Jumalasse.” – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 106, 107.

Kristluse rajamisest peale pole kogudusel olnud kunagi varem selliseid rikkusi ja mugavust, mida tänapäeva kogudus mõnes riigis naudib. Küsimus on: *millise hinnaga?* Selline jõukus mõjutab *kindlasti* meie vaimulikkust – ja mitte hea suunas. Kuidas? Mis ajast on rikkus ja materiaalne küllus soodustanud selliseid kristlikke voorusi nagu enesosalgamine ja ennast ohverdav meelsus? Enamasti on näha vastupidist: mida rohkem inimestel on, seda enesekesksmaks nad muutuvad ja seda vähem kipuvad nad Jumalast sõltuma. Kui tahes toredad on rikkus ja küllus, kaasneb nendega palju vaimulikke ohte.

Aruteluküsimused:

1. Arutlege rikkuse teemal (rikkus võib olla väga suhteline; keegi, keda tema oma riigis rikkaks ei peeta, võib teiste meelest olla ülirikas) ning rääkige, kuidas see meie vaimulikkust mõjutab. Mil viisil saavad need, kel „on raha“, kaitsta ennast nii mõnegi vaimuliku ohu eest, mida rikkus tekitab?
2. Rääkige klassis Kristuse elu lõpuhetkedest ja sellest, mida need kõnelevad meile Jumala armastusest ning miks ei tohi me eales seda päris armastust unustada. Mis ilmutab sinu meelest veel Jumala headust ja miks peame seda tõsiasja alati meeles hoidma?
3. Osa teadlasi ütleb, et ülemaailmset veeuputust ei ole olnud, ehkki Piibel (ja vikerkaargi) ütleb, et oli; osa ütleb, et kuue päevaga loomist ei ole ka olnud, ehkki Piibel ütleb, et oli (ning seitsmenda päeva hingamispäev tähistab seda). Kuidas näeme siit, et kultuur võib usule avaldada tugevat negatiivset mõju?

Esmakordne külaline teab kõike

Loo on kirja pannud Eliane Hosokawa Imayuki.

Braasilial pagulane Sandra Sato sõitis Jaapanis otsejoones Seitsmenda Päeva Adventistide Kakegawa koguduse juurde, et tänada Jumalat vastsaadud juhiloa pärast.

Naine oli Jumalale töötanud, et kui ta juhiloa kätte saab, sõidab ta autoga kõigepealt kirikusse.

Sellel õhtul rääkis Sandra rõõmsalt Tokai Kristliku Keskuse kirikus koguduseliikmetele, et Jumal oli vastanud tema palvetele juhiluba saada.

„Ja ma olen ka ristimiseks valmis,“ teatas naine.

Koguduseliikmed olid üllatunud. Nad polnud Sandrat enne seda õhtut näinud.

Nende üllatus kasvas, kui Sandra pöördus mitme koguduseliikme poole ja kõnetas neid nimepidi.

„Tunnen teist paljusid,“ ütles ta. „Olen sotsiaalmeedias vaadanud koguduse otseülekandeid.“

Siis rääkis ta oma loo. Sandra ja tema abikaasa, endine adventist, töötasid koos tuhandete teiste Brasiilia pagulastega ühes Jaapani keskosa tehases.

Religioonist rääkides oli abikaasa naisele öelnud, et kui naine tahab üldse Jumalat teenida, siis kiidab mees heaks ainult selle, kui ta käib adventkirikus. Naine oli kuulunud teise kristlikku uskkonda. Abikaasa endine usk äratas huvi ja Sandra vaatas reaalselt ülekandeid Tokai Kristliku Keskuse kirikust. Mehe abiga oli ta läbi teinud Lootuse Kanali Brasiilia filiaali piiblikursuse. Siis oli ta Jumalale töötanud, et hakkab isiklikult kirikus käima, kui saab juhiloa tehtud.

Pärast seda, kui Tokai Kristliku Keskuse pastor oli Sandraga Piibli põhimõtted läbi vaadanud, Sandra ristiti. Ükski pereliige polnud tema ristimise juures, ka abikaasa mitte. Aga naise usk on jäänud kindlaks. Tema initsiatiivil on teise linna, Iwatasse rajatud piibliuurimisgrupike, sest inimesed tahavad Kristust tundma õppida. Jumala sõna levib Jaapanis.

Loe järgmisel nädalal, kuidas Jumal kasutab Iwata grupikest teiste Brasiilia pagulaste õnnistamiseks. Sandra sai tuttavaks Tokai Kristliku Keskuse kogudusega pärast seda, kui vaatas veebist jumalateenistusi. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest läheb projekti heaks, mis aitab paljudel inimestel Jaapanis, eriti noortel, õppida Jeesust tundma interneti vahendusel. Täname, et plaanid heldelt annetada.

Moosese viies raamat hilisemates kirjutistes

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Kn 22. ptk; Ne 9:6; Jr 7:1–7; Ps 148:4; Jr 29:13; Mi 6:1–8; Tn 9:1–19.

Juhtsalm: „Üksnes sinu vanemaid on Issand eelistanud, armastades neid, ja on pärast neid valinud nende soo, see on teid, kõigi rahvaste seast, nagu see tänapäeval on“ (5Ms 10:15).

Piiblis, eriti Vanas Testamendis, paelub tõsiasi, et väga sageli tsiteerib see ennast või viitab endale; see tähendab, et hilisemad kirjamehed viitavad varem Vanasse Testamenti kirjutatule, kasutades kunagisi autoreid ja nende kirjutisi oma seisukoha väljendamiseks.

Näiteks suunab Ps 81 pilgu tagasi Moosese teise raamatu juurde ja tsiteerib siis peaaegu sõna-sõnalt kümne käsu sissejuhatust, sest laulja kirjutab: „Mina olen Issand, sinu Jumal, kes tõi sind Egiptusemaalt“ (Ps 81:11).

Vana Testament tsiteerib läbivalt Moosese esimest raamatut – eriti loomislugu –, viidates sellele näiteks nii: „Ma vaatasin maad, ja ennäe, see oli tühi ja paljas; ma vaatasin taeva poole, aga seal ei olnud valgust“ (Jr 4:23; vaata ka 1Ms 1:2).

Ja tõesti, paljudel kordadel suunavad Vana Testamendi hilisemad kirjutajad, näiteks prohvetid, meid tagasi Moosese viienda raamatu juurde, millel oli vägagi keskne koht varase Iisraeli elus lepingurahvana. Sellel nädalal vaatleme, kuidas hilisemad kirjutajad seda raamatut kasutasid. Millistele osadele Moosese viiendast raamatust nad viitasid ja milliseid mõtteid tõid esile, mis on kohased meiegi jaoks tänapäeval?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. detsembriks.

Juuda kuningas Joosija, kes oli kuningaks saades kaheksa-aastane, valitses 31 aastat (aastail 640–609 eKr), enne kui sai lahinguväljal surma. Tema valitsemise kaheksateistkümnendal aastal juhtus midagi, mis muutis vähemalt mingiks ajaks Jumala rahva ajalugu.

Loe läbi 2Kn 22. peatükk. Mida see juhtum meile õpetab?

Õpetlased on ammu järeldanud, et „Seaduse raamat“ (2Kn 22:8) oli viies Moosese raamat, mis oli rahva jaoks tõenäoliselt palju aastaid kadunud olnud.

„Joosija oli sügavalt liigutatud, kui talle esmakordselt vana käsikirja üleskutseid ja hoiatusi loeti. Kunagi varem polnud ta nii täielikult mõistnud, et Jumal oli nii selgelt asetanud Iisraeli ette „elu ja surma, õnnistuse ja needuse“ (5Ms 30:19)... Raamatus leidis rohkelt kinnitusi Jumala tahtlikkusest päästa täielikult need, kes panevad oma lootuse Temale. Nii nagu Ta oli nad vabastanud Egiptuse orjusest, nii oli Ta valmis tegema uusi vägevaid tegusid, et asutada nad töötatud maale ja panna maailma rahvaste etteotsa.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 393.

Järgmise peatüki jooksul näeme, kui tõsiselt püüdis kuningas Joosija pidada Issanda „käske, manitsusi ja määrusi kõigest südamest ja kõigest hingest“ (2Kn 23:3; vaata ka 5Ms 4:29; 5Ms 6:5; 5Ms 10:12; 5Ms 11:13). Ja selle usupuhatuse käigus pühiti ära ka „vaimudemanajad ja ennustajad, teeravid ja ebajumalad ja kõik jäledused, mida nähti Juudamaal ja Jeruusalemmas, et täide viia Seaduse sõnu, mis olid kirjutatud raamatus, mille preester Hilkija leidis Issanda kojast“ (2Kn 23:24).

Viies Moosese raamat oli täis hoiatusi ja manitsusi, et ei tehtaks ümberkaudsete rahvaste kommete järgi. Joosija tegevus ja kõik tema teod, mille hulgas oli ka ebajumalaid kummardavate preestrite hukkamine Samaarias (2Kn 23:20), näitab ju, kui kaugele oli Jumala rahvas läinud nende kätte usaldatud tõest. Selle asemel, et jääda pühaks rahvaks, kes nad pidanuksid olema, läksid nad kompromissile maailmaga, ehkki mõtlesid sageli: *Aitäh, Issand, meil on Sinuga kõik korras.*

Vägagi ohtlik enesepettus.

Mida peaksime põhjalikult puhastama oma kodus ja isegi koguduse institutsioonides selleks, et tõeliselt kogu südame ja hingega Issandat teenida?

Esmaspäev, 6. detsember

Taevas ja taevaste taevas

Viies Moosese raamat teeb selgeks tõsiasja, et seadus ja leping olid väga tähtsad nii Iisraeli ja Jumala vahelise suhte jaoks kui ka „valitud“ rahva ülesande jaoks (5Ms 7:6; 5Ms 14:2; 5Ms 18:5).

Loe 5Ms 10:12–15, kus rõhutatakse korduvalt seadust ja Iisraeli valimist. Mida peab aga Piibel silmas mõistega „taevaste taevas“? Mida Mooses selle fraasiga öelda tahab?

Ei ole täiesti selge, mida „taevaste taeva“ all mõeldakse, vähemalt antud kontekstis, kuid Mooses suunab pilgu Jumala majesteetlikkusele, võimule ja suursugususele. See tähendab, et Tema oma pole mitte ainult taevas, vaid ka „taevaste taevas“, mis on ilmselt piltlik väljend ja räägib Jumala täielikust võimust loodu üle.

Loe järgmisi piiblisalme, mille kõigi aluseks on viiendas Moosese raamatus olev väljend. Millele iga juhtum osutab ja kuidas näeme siin Moosese viienda raamatu mõju?

1Kn 8:27 _____

Ne 9:6 _____

Ps 148:4 _____

Ne 9. peatükk toob eriti selgelt esile Jumala kui Looja teema; Tema üksi väärrib jumaldamist. Tema tegi kõik, ka „taevaste taevad ja kõik nende väe“ (Ne 9:6). Ne 9:3 teeb teatavaks tõsiasja, et nad „lugesid Issanda, oma Jumala Seaduse raamatut“ – nagu Joosijagi ajal, oli tõenäoliselt tegu viienda Moosese raamatuga –, mis seletab, miks kasutasid leviidid mõni salm hiljem Jumala ülistamise ja tänusõnade seas väljendit „taevaste taevas“, mis pärines otseselt viiendast Moosese raamatust.

Vähe sellest, et Jumal on loonud maa, on Ta loonud ka „taevaste taeva“. Ja mõelda vaid, seesama Jumal läks ristile! Miks on väga kohane vastata sellele, mida Jumal on meie heaks teinud, Tema kummardamisega?

Viies Moosese raamat Jeremija raamatus

Aastaid tagasi oli üks agnostikust noormees kirklik tõetsija ning valmis suunduma sinna, kus iganes tõde oli. Lõpuks hakkas ta uskuma Jumalasse – Isasse ja Pojasse – ning võttis omaks ka seitsmenda päeva adventistide sõnumi. Tema lemmiksalmiks Piiblis oli Jr 29:13: „Ja te otsite mind ja leiage minu, kui te nõuate mind kõigest oma südamest.” Ent aastaid hiljem Piiblit uurides avastas ta samas salmis tagasivaate viienda Moosese raamatusse. See tähendab, et Jeremija laenas oma sõnad Mooseselt.

Loe 5Ms 4:23–29. Mis on Iisraelile antud töötuse kontekst ja kuidas on see seotud meiga tänapäeval?

Oleme juba näinud, et viies Moosese raamat taasavastati kuningas Joosija valitsemise ajal. Sellesama kuninga valitsusajal alustas Jeremija oma elutööd. Pole ime, et Jeremija kirjutises on näha Moosese viienda raamatu mõju.

Loe Jr 7:1–7. Mida palub Jeremija inimestel teha ja kuidas on see seotud viiendasse Moosese raamatusse kirja panduga?

Mooses rõhutab oma viiendas raamatus ikka ja jälle tõsiasja, et iisraellaste elamine Kaananimaal oli tinglik ja sõnakuulmatutena ei pidanud nad jääma paika, mille Jumal oli nende jaoks valinud. Vaata näiteks hoiatust Jr 7:4, mis annab mõista, et kuigi tegu oli Jumala templi ja valitud rahvaga, polnud millegi kaalu juhul, kui inimesed olid sõnakuulmatud.

Sõnakuulmise osaks oli suhtumine võõrastesse, vaeslastesse ja lesknaistesse ning see mõttekäik pärineb otseselt viiendast Moosese raamatust ja lepingusätetest, mida rahval tuli järgida: „Ära vääna võõra ja vaeslapse õigust, ja ära võta pandiks lesknaise riideid” (5Ms 24:17; vaata ka 5Ms 24:21; 5Ms 10:18, 19; 5Ms 27:19).

Loe Jr 4:4 ja võrdle seda 5Ms 30:6-ga. Milline sõnum rahvale siin on ja kuidas rakendub see põhimõte sama hästi Jumala tänapäevase rahva kohta?

Väga suur osa prohvetite kirjutistest on üleskutsed ustavusele. Ja mitte ainult ustavusele üldiselt, vaid just ustavusele iisraellaste enda lepinguosa suhtes, mis kinnitati üle vahetult enne rahva astumist töötatud maale. Täpselt seda viies Moosese raamat kirjeldabki: Jumala lepingu taaskinnitamist Iisraeliga. Nüüd, kui Iisrael oli 40 aastat ringi rännanud, hakkas Issand täitma oma lepingulubadusi, lepingu omapoolset osa. Ja Mooses manitses inimesi täitma nendepoolset osa. Suur osa prohvetite kirjutisi olid põhimõtteliselt ühesugused tungivad üleskutsed rahvale, et nad peaksid lepingut.

Loe Mi 6:1–8. Mida ütleb Issand siin rahvale ja kuidas on see seotud Moosese viienda raamatuga? (Vaata ka Am 5:24 ja Ho 6:6.)

Piibliteadlased on näinud neis Miika raamatu salmides „lepinguprotsessi“, kus Issand kaebab oma rahva kohtusse ehk algatab nende vastu kohtuasja lepingu rikkumise pärast. Antud juhul ütleb Miika, et „Issandal on oma rahvaga riid“ (Mi 6:2), ning sõna „riidlemine“ (*riv*) tähendab siin õigusvaidlust. Issand algatab rahva vastu kohtuasja ja kasutab kujundeid, mis (lisaks suhete küljele) viitavad lepingu seaduslikule küljele. Õeldu ei peaks meid üllatama, sest seadus oli ju lepingus väga tähtis.

Märkad sedagi, et Miika võtab otseselt üle Moosese viienda raamatu sõnastuse: „Ja nüüd, Iisrael, mida nõuab Issand, su Jumal, sinult muud, kui et sa kardaksid Issandat, oma Jumalat, käiksid kõigil tema teedel ja armastaksid teda, ja et sa teeniksid Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest, et sa peaksid Issanda kärke ja seadusi, mis ma täna sulle annan, et su käsi hästi käiks?“ (5Ms 10:12, 13).

Sõnasõnalise väljavõtte asemel vahetab Miika Moosese viienda raamatu „seaduse kirjatähe“ sõnad „seaduse vaimu“ sõnade vastu, mis kirjeldavad õiglust ja halastust.

Tundub, et siin tahetakse öelda: nähku pinnapealne religioon ja vagadus välja kui tahes hea (palju loomohvreid, näiteks „tuhanded jäärad“), ei kujuta see Jumala lepingulist suhet Iisraeliga. Mis kasu on sellisest välisest vagadusest, kui inimesed näiteks, „ihaldavad põlde ja haaravad need endile, kodasid, ja võtavad need ära; nad rõhuvad meest ja ta koda, igaühte ja ta pärisosa“ (Mi 2:2)? Eeldati, et Iisrael on valguseks maailmale, mille kohta ütlevad rahvad imetlusega: „See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik rahvas“ (5Ms 4:6). Niisiis tuli neil toimida targalt ja mõistlikult, millega kaasnes ka inimeste kohtlemine õiglaselt ja halastusega.

Taanieli palve

Üks tuntuimaid Vana Testamendi palveid üldse on Taanieli 9. peatükis. Leidnud prohvet Jeremija kirjutist lugedes, et Iisraeli „varemeisoleku“ (Tn 9:2) aeg, seitsekümmend aastat, oli lõppemas, hakkas Taaniel innukalt palvetama.

Oli see vast palve – südantliigutav ja pisaraterohke palumine, mille käigus tunnistas prohvet üles enda ja oma rahva patud ning tunnustas samas Jumala õiglust neid tabanud õnnetuse keskel.

Loe Tn 9:1–19. Millised otseselt viiendasse Moosese raamatusse tagasi ulatuvad teemad sa leiad?

Taanieli palve on kokkuvõte just sellistest tagajärgedest, mille eest rahvast viiendas Moosese raamatus hoiatati, kui nad oma lepingupoolt ei pea. Kaks korda osutas Taaniel „Moosese Seadusele“ (Tn 9:11, 13), kuhu päris kindlasti kuulus ka viies Moosese raamat ja millele võidi antud juhul eelkõige viidata.

Viiendas Moosese raamatus öeldu kohaselt viidi iisraellased oma maalt ära (vaata 5Ms 4:27–31 ja 5Ms 28. ptk) sellepärast, et nad ei kuulanud sõna; juhtus täpselt see, mida Mooses (5Ms 31:29) oli ette öelnud.

Väga kurb oli seegi, et ümberkaudsete rahvaste silmis muutus Iisrael „teotusealuseks“ (Tn 9:16), selle asemel, et öelda: „See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik rahvas!“ (5Ms 4:6)

Taaniel ei esitanud pisaratele ja palumisele vaatamata kordagi küsimust, mida väga paljud küsivad, kui häda neid tabab: „Miks?“ Ta ei küsinud seda kordagi, sest tänu viiendale Moosese raamatule teab ta täpselt, miks kõik nii läks. Nimelt pakkus Moosese viies raamat Taanielile (ja teistele pagendatutele) tausta mõistmaks, et neile osaks saanud kurjus ei olnud pime saatus, pime juhus, vaid nende sõnakuulmatuse vili, täpselt see, mille eest neid hoiatati.

Võib-olla veel tähtsam oli aga tõsiasi, et Taanieli palve väljendas kõigi sündmuste kiuste lootust. Jumal polnud neid hüljanud, ükskõik kui väga see niimoodi tunduda võis. Moosese viies raamat aitas neil oma olukorda mõista, kuid osutas ka uuendamise teotusele.

Loe Tn 9:24–27 olevat prohvetikuulutust Jeesusest ja Tema ristisurmast. Miks anti Taanielile (ja meile teistele) selline prohvetikuulutus Iisraeli vangipõlve ja tagasituleku kontekstis?

Reede, 10. detsember

Toetav mõte: „Mi 6:1–8 on üks võimas kirjakoht Vanas Testamendis. Nii nagu Am 5:24 ja Ho 6:6, võtab see kokku kaheksanda sajandi prohvetite sõnumi. See lõik algab lepinguprotsessi ilusa näitega, kus prohvet kutsub rahvast kuulama süüdistust, mille Jahve nende vastu esitab. Mäed ja künnad on vandekohtunike koguks, sest need on pikka aega püsinud ja näinud pealt, kuidas Jumal Iisraeliga käitus. Selle asemel, et Iisraeli otseselt lepingust üleastumises süüdistada, küsib Jumal Iisraelilt, kas rahval on midagi Talle süüks panna. „Mida ma olen sulle teinud ja millega ma olen sind vaevanud?“ Ebaõiglusega silmitsi seistes võib osa vaeseid inimesi „väsida head tehes“. Kiirelt rikkaks saamise võimalusega silmitsi seistes võib mõni maaomanik väsida pidamast lepingu seadusi.“ – Ralph L. Smith, „Word Biblical Commentary“, Micah-Malachi (Grand Rapids, MI: Word Books, 1984), 32. kd, lk 50.

„Järgnenud usupuhastuses püüdis kuningas hävitada kõik ebajumalateenistuse seni säilinud riismed. Nii kaua olid riigialamad järginud ümberkaudsete rahvaste kombeid, kummardanud puust ja kivist kujusid, et inimlikult näis pea-aegu võimatu olevat kõrvaldada nende pahede iga jälg. Kuid Joosija jätkas visalt jõupingutusi puhastada maa.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 401.

Arutelüküsimused:

1. Jah, me oleme seitsmenda päeva adventistid ning meie praeguse aja tõde arvestades näeme endid (õigusega) olevat samal ametipostil, kus oli muistne Iisrael: meil on tõed, mida ümbritsev maailm peab kuulda saama. See on meie jaoks suur eesõigus. Mida sa arvad, kui hästi kanname seda vastutust, mis meie eesõigusest tuleneb?
2. Kujutle, et oled Taaniel. Sa nägid, kuidas sinu riik lüüa sai ja vallutati, ning tead, et teie usu keskuse, templi, hävitasid ebajumalaid teenivad paganad. Kuidas hoidis Moosese viienda raamatu tundmine just sel ajal ülal Taanieli (ja iga juudi) usku? Kuidas aitas see raamat saada tal aru kõigest, mis toimus, ja põhjusest, miks nii läks? Kuidas aitab meie arusaamine Pühakirjast kui tervikust ka meil hakkama saada katsumusaegadega ja sündmustega, mis vastasel juhul, ilma Pühakirja tundmata, viiksid meilt julguse? Mida õpetab vastus sellele küsimusele meile tõdemuse kohta, et Piiblit peab olema meie usus tähtis koht?
3. Vaadake klassis läbi 70 nädalast rääkiv prohvetikuulutus Tn 9:24–27. Mil-line osa on selles prohvetikuulutuses lepingul ja miks on lepingu mõiste nii kuulutuse enda kui ka meie jaoks väga oluline?

Jumala täiuslik ajastus

Kirja pannud Eliane Hosokawa Imayuki.

Marcia Yuassa, üks tuhandetest Brasiilia pagulastest, kes töötavad pikki tunde Jaapani keskosa tehastes, oli sunnitud haigestumise tõttu jääma koduseks.

Naisel olid kohutavad valud ja ta ei teadnud, kuidas oma perekonna eest hoolt kanda või üldse elus püsida. Ta kisendas Jumala poole, et Jumal ei lubaks tal surra.

Suutmata oma hädas kuigivõrd tegutseda, veetis ta palju aega internetis.

Ühel päeval komistas naine veebis toimuva le piiblipõhisele tervisekursusele, mida korraldas seitsmenda päeva adventistist arst Brasiilias. Marcia vaatas kõiki kättesaadavaid YouTube'i-videoid ja sai mitmesuguste eluviisiküsimuste kõrval teada ka seitsmenda päeva hingamispäevast. Seejärel, kui ta otsis sotsiaalmeedias oma nooruspõlve sõpru Brasiilias, leidis ta endise klassikaaslase, kes oli äsja endale konto loonud. Marcia uuendas rõõmsalt tutvust oma vana sõbraga ja rääkis talle telefonis õhinal oma uutest leidudest tervise ja hingamispäeva alal. Sõber kuulas tähelepanelikult ja ütles siis, kui Marcia lõpetas, et tema teenib Jeesust hingamispäeval. Temast oli saanud seitsmenda päeva adventist pärast seda, kui tal oli Marciaga side katkenud. Kaks naist hakkasid koos Piiblit uurima.

Mõne aja pärast saatis sõber Marciale tema piirkonna adventkoguduse ja pastori kontaktandmed. Aga kui Marcia koguduse aadressi nägi, sai ta aru, et see on teises linnas, liiga kaugel, et seal käia, sest ta ei juhtinud autot. Siiski helistas ta kogudusse ja rääkis minuga, pastori naisega.

Tema üllatuseks teatasin talle, et linnas, kus ta elab, Iwatas, on loodud piibliuurimisgrupike, mis koguneb esimest korda just sel nädalal.

Kolm päeva hiljem kogunes grupp Marcia kodust kilomeetri kaugusel; see oli nii lähedal, et Marcia sai sinna jala minna. Jumal on ta haiguse ravinud ja 54-aastane Marcia pole sellest ajast alates ühtki koosolekut vahele jätnud.

Marcia sai seitsmenda päeva hingamispäevast teada interneti vahendusel. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest lähe projekt heaks, mis aitab paljudel inimestel Jaapanis, eriti noortel, õppida Jeesust tundma interneti vahendusel. Täname, et kavatsete heldelt annetada.

Viies Moosese raamat Uues Testamendis

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 4:1–11; 5Ms 8:3; Ap 10:34; Gl 3:1–14; Ap 7:37; Hb 10:28–31.

Juhtsalm: „*Aga Jeesus vastas: „Kirjutatud on: Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust““ (Mt 4:4).*

Uus Testament on Vanast Testamendist läbi imbunud. See tähendab, et Uue Testamendi inspireeritud kirjutajad tsiteerisid Vana Testamendi inspireeritud kirjutajaid kui autoriteetset allikat. Jeesuski ütles: „Kirjutatud on“ (Mt 4:4), mis tähendab, et „Vanas Testamendis on seda kirjutatud“; ja Ta ütles, et „kirjad peavad täide minema“ (Mk 14:49), ning pidas silmas Vana Testamendi pühi kirju. Kui Jeesus kohtus kahe jüngriga Emmause teel, hakkas Ta „peale Moosesest ja Prohvetitest“, seletades „neile ära kõigist kirjadest selle, mis tema kohta käib“, mitte ei teinud imetegu, mis näidanuks neile, kes Ta oli (vt Lk 24:27).

Uue Testamendi kirjutajad tsiteerisid Vana Testamenti kas sõna-sõnalt või kasutasid kaudseid mõistaandmisi, viitasid lugudele või prohvetitele; nad kasutasid Vana Testamenti kogu aeg oma väidete toetamiseks, küllaldase aluse saamiseks.

Ning raamatute hulgas, mida sageli tsiteeriti või millele viidati, oli (Psalmide ja Jesaja kõrval) viies Moosese raamat. Sellised Uue Testamendi raamatud nagu Matteuse evangeelium, Markuse evangeelium, Luuka evangeelium, Apostlite teod, Johannese evangeelium, Pauluse kiri roomlastele, Pauluse 1. ja 2. kiri korintlastele, Pauluse kiri galaatlastele, kiri heebrealastele, pastoraalsed kirjad ning Johannese ilmutus vaatavad kõik tagasi Moosese viiendale raamatule.

Sellel nädalal heidame pilgu mõnele niisugusele juhtumile ning vaatame, millise tõe, käesoleva aja tõe, me sellest leiame.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. detsembriks.

Loe Mt 4:1–11. Kuidas vastas Jeesus kõrbes Saatana esitatud kiusatus-tele ning mida olulist Tema vastusest enda jaoks õpime?

Jeesus ei targutanud Saatanaga ega asunud temaga vaidlema. Ta tsiteeris ainult Pühakirja, sest Jumala Sõnana on Pühakiri „elav ja tõhus ja vahedam kui ükski kaheterane mõök“ (Hb 4:12). Iga kord, kui Ta Sõna tsiteeris, pärines see Moosese viiendast raamatust. Huvitav, eks ole, et kõrbes valis Jeesus tsiteerida piiblisalme, mida esitati Iisraelile samuti kõrbes.

Esimese kiusatuse puhul viitas Jeesus 5Ms 8:3-le. Mooses oli muistsele Iisraelile taas jutustanud, kuidas Issand oli nende eest hoolitsenud kõigil kõrberännaku aastail ning varustanud neid sealhulgas mannaga – seda kõike nende puhastamisprotsessi käigus, kui Issand püüdis neile anda vaimulikke õppetunde. Üks sellistest õppetundidest oli tõdemus, et „inimene ei ela üksnes leivast, vaid inimene elab kõigest, mis lähtub Issanda suust“. *Jumal toitib teid füüsilise toiduga, kuid samas toitib Ta teid ka vaimset. Ärge tarbige ainult esimest, jättes end teisest ilma.* Jeesus kasutas leiba kujundina, üleminekuna Moosese viiendale raamatule, et sõidelda Saatanat ja kahtlust, mida too püüdis Jeesuses tekitada.

Teise kiusatuse puhul pöördub Jeesus 5Ms 6:16 juurde, kus Mooses suunas inimeste mõtted veel kord vastuhakule Massas (vaata 2Ms 17:1–7) ning ütles: „Ärge ajage kiusu Issandaga, oma Jumalaga, nagu te temaga Massas kiusu ajasite.“ Sõnapaar „kiusu ajama“ tähendab ka „proovile panema“ või „kimbutama“. Issand oli neile juba üha uuesti näidanud oma väge ja valmidust nende eest hoolitseda, ometi kisendasid nad raskustes: „Ons Issand meie keskel või ei ole?“ (2Ms 17:7). Just sellest loost pärines Jumala Sõna, millega Jeesus sõitles Saatanat.

Kolmanda kiusatuse juures püüdis Saatan panna Kristust põlvitama ja teda kummardama. Vägagi avalikult ja häbitult paljastas ta, kes ta tegelikult oli ja mida päriselt tahtis! Väidete asemel sõitles Jeesus Saatanat ja pöördus veel kord Jumala Sõna poole, Moosese viienda raamatu juurde, kus Issand hoiatas oma rahvast, mis juhtub siis, kui nad langevad tagasi ja kummardavad muid jumalaid. „Karda Issandat, oma Jumalat, ja teeni teda“ (5Ms 6:13), mis tähendab: Teda ja üksnes Teda.

Kuidas õpime ammutama oma ellu rohkem jõudu Jumala Sõna uurimisest, selleks et peegeldada veel täielikumalt Jeesuse iseloomu ning seista Tema eeskujul vastu Saatan kiusatustele?

Nägu esile tõstma

5Ms 10. peatükis jutustab Mooses (taas) israeli ajalugu ja kasutab (taas) neid kirjeldusi selleks, et manitseda rahvast ustavusele. Manitsuste juures ütleb ta veel midagi.

Loe 5Ms 10:17–19. Missugune oluline sõnum on siin rahvale ja miks kehtib see sõnum Jumala rahva jaoks ka tänapäeval?

Fraas „kes ei vaata isiku peale“ on tõlge heebreakeelsest kõnekujundist, mis tähendab sõna-sõnalt, et Ta ei „tõsta esile nägusid“. Usutakse, et vastav väljend tuleneb õigusalasest kombest, mille puhul vaatas kohtunik või kuningas kohtualusele otsa ning langetas otsuse vastavalt inimese seisusele (tähtis või tähtsusetu). Viies Moosese raamat annab siin mõista, et Issand ei käitu inimesega niimoodi, hoolimata Tema suurest väest ja võimust. Ta on aus, erapooletu igauhega ega lähtu inimese seisusest. Muidugi avaldus see tõde Jeesuse elus ja selles, kuidas Ta kohtles ühiskonnas ka kõige põlatumaid.

Loe Ap 10:34; Rm 2:11; Gl 2:6; Ef 6:9; Kl 3:25 ja 1Pt 1:17. Kuidas aitavad need tekstid ellu rakendada 5Ms 10:17?

Kuigi iga eeltoodud olukord on erinev (kirjas efeslastele palub Paulus pere-meestel olla hoolikad orjade kohtlemisel; kirjas roomlastele räägib Paulus tõsiasjast, et päästmise ja hukkamõistmise seisukohalt ei ole vahet juudi ja mittejuudi vahel), viivad need kõik meid tagasi mõtte juurde viiendas Moosese raamatus, et Jumal „ei tõsta esile nägusid“. Ja kui „jumalate Jumal ja isandate Issand, suur, vägev ja kardetav Jumal“ seda ei tee, ei tohi seda teha meiega.

Pauluse kirjas roomlastele tuleb eriti eredalt esile evangeelium: oleme kõik sama pulga peal, kuigi seisuse mõistes erinevad. Oleme kõik pattulangenud olevused, kes vajavad Jumala päästvat armu. Hea on teada, et meie seisuse kiuste pakutakse meile kõigile pääsemist Jeesuses Kristuses.

Kui sageli sina, kas või varjatult, „tõstad esile nägusid“ ja miks näitab rist, kui patune selline seisukoht päriselt on?

Loe Gl 3:1–14. Mida Paulus siin ütleb, mis on meilegi tänapäeval kohane, ja kuidas kasutab ta oma mõtte esile toomiseks 5Ms 27:26 ja 5Ms 21:22, 23?

Kahjuks on kiri galaatlastele suure osa kristlaskonna meelest õigustus seaduse, kümne käsu, mitte pidamiseks. Muidugi väidetakse seda tegelikult neljanda käsu kõrvalejätmise pärast, justkui väljendaks selle ühe käsu pidamine, vastandina ülejäänud üheksale, käsumeelsust, mida Paulus siin käsitleb.

Kuid Paulus ei räägi seaduse vastu ja kindlasti ei õigusta mitte miski selles tekstilõigus hingamispäeva käsust üleastumist. Võtme leiame Gl 3:10, kus ta kirjutab, et „kõik need, kes rajavad end Seaduse tegudele, on needuse all“, ja tsiteerib seejärel 5Ms 27:26. Jutt ei käi seadusele kuuletumisest, vaid „käsute-gudele rajamisest“ – keeruline, et mitte öelda võimatu, meiesuguste pattulan-genud olevuste jaoks.

Pauluse mõte on, et meid päästab Kristuse surm meie eest, mis usu kaudu arvatakse meie omaks; meid ei päästa seaduse teod. Ta asetab siin rõhu sellele, mida Kristus ristil meie heaks tegi. Vastava mõtte esiletoomiseks läheb ta jälle tagasi Moosese viienda raamatu juurde, sel korral 5Ms 21:23 juurde. Jeesuse sarnaselt ütleb Paulus „kirjutatud on“, tuues esile Vana Testamendi autoriteet-suse, ning tsiteerib nüüd teksti, mis räägib kellestki, kes, olles toime pannud surma väärt kuriteo ja selle eest hukatud, poodi puusse hoiatava näitena teistele.

Paulus kasutab seda kujundit Kristuse asendussurma sümbolina meie eest: Kristus sai „neetuks meie pärast“, kuna Ta seisis silmitsi seaduse needusega, surmaga, millega seisaksid silmitsi kõik inimesed, sest kõik on seadusest üle astunud. Evangeeliumi hea sõnum on aga selles, et Tema võttis ristil enda peale meile kuuluva needuse, „et me töotatud Vaimu saaksime usu kaudu“ (Gl 3:14).

Või nii, nagu Ellen G. White ütles: „Ainult Kristus võis lunastada langenud inimese käsu needusest ja tuua ta taas kooskõlla taevaga. Ainult Kristus võis kanda inimese eest patu süüd ja häbi – pattu, mis oli pühale Jumalale nii vastu-meelne, et see lahutas Isa Pojast.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 63.

Mõtlet, millega seisaksid sina silmitsi juhul, kui saaksid karistuse kõik-suguste enda tehtud väärtegude eest. Kuid kuna Kristus kandis ise su valede tegude karistuse, et sina ei peaks seda kandma, siis millega peak-sid vastama Tema eneseohverdusele?

Ikka ja jälle oli Issand hoiatanud Iisraeli, et nad ei teeks ümberkaudsete rahvaste kommete järgi. Nemad pidid ju olema tunnistuseks rahvastele (5Ms 4:6–8). 5Ms 18:9–14 hoiatab Mooses neid jälle teatavate tavade eest, mis olid Issandale jälelad (vt 5Ms 18:12). Selles kontekstis palub ta neil olla „laitmatud Issanda, oma Jumala ees“ (5Ms 18:13).

Loe 5Ms 18:15–19. Millele on Moosese siinne palve suunatud? Võrdle seda Ap 3:22 ja Ap 7:37-ga. Kuidas rakendavad Peetrus ja Stefanos 5Ms 18:18?

Siinail sõlmitud lepingule viidates räägib Mooses, kuidas Iisraeli lapsed tahtsid Jumala seaduse ilmutamise ajal (2Ms 20:18–21), et Mooses tegutseks vahemehena, oleks vahendaja nende ja Jumala vahel. Just siis töötab Mooses neile kahel korral (5Ms 18:15, 18), et Issand äratab ühe prohveti, Moosese sarnase, kes on milleski muus samuti vahendaja inimeste ja Issanda vahel.

Mitu sajandit hiljem tsiteerisid Peetrus ja Stefanos mõlemad Jeesusest rääkides sama piiblisalmi. Peetruse jaoks tõdenes Jeesuses see, millest „Jumal on rääkinud oma pühade prohvetite suu kaudu“ (Ap 3:21), ning juhtidel oli vaja olla Talle ja Tema öeldule kuulekas. Peetrus kasutab piiblisalmi, mida juudid tundsid, otseselt Jeesuse kohta, mõeldes seejuures, et kuulajatel tuleb kahetseda seda, mida nad olid Jeesusele teinud (Ap 3:19).

Ap 7:37, kus Stefanos kuulutab Jeesusest, kuigi Peetruse omast erinevas kontekstis, suunab ta pilgud selle tuntud töotuse juurde ja väidab samuti, et see osutab Jeesusele. Ta ütleb, et Mooses oli oma ajaloolises rollis juutide juhina Jeesuse prototüüp. Nagu Peetrus, nii püüdis ka Stefanos inimestele näidata, et Jeesus täitis prohvetikuulutused ja neil oli vaja Teda kuulata. Vastupidi Stefanose vastu tõstetud süüdistusele, et ta „rääkivat teotussõnu Moosese ja Jumala vastu“ (Ap 6:11), kuulutas Stefanos Jeesuse Messiaks, selle töotuse otseseks täitjaks, mille Jumal oli Moosese kaudu andnud.

Kuidas näitavad need salmid meile, et Jeesus on kogu Piibli keskpunkt, ja mismoodi selgitavad need, miks peab kogu meie arusaamine Piiblist olema Kristuse-keskne?

Kiri heebrealastele oli kogu oma sügavuses ja ülevuses paljuski juutidest usklikke pikk veenmine selles, kes oli Jeesus. See manitses neid üha: *Jääge ustavaks Issandale!*

Niisugune ustavus peab muidugi tulenema Jumala armastamisest sellena, kes Ta on, ning selle tõttu, milline on Tema iseloom ja headus, mis avaldus võimsaimalt Kristuses ristil. Mõnikord aga tuleb inimestele meelde tuletada, kui kohutavad tagajärjed on ärataganemisel. Peame meeles pidama, et kui me ei võta ikkagi omaks seda, mida Jeesus on meie heaks teinud, kandes meie karistust, siis tuleb meil see karistus endal vastu võtta ning see tähendab „ulgumist ja hammaste kiristamist“ (Mt 22:13), millele järgneb igavene häving.

Loe Hb 10:28–31. Mida ütleb Paulus ja kuidas käib see ka meie kohta?

Huvitav on, et veenmaks juutidest usklikke Jumalale ustavaks jääma, tsiteerib Paulus viiendat Moosese raamatut, kus manitsetakse samuti juutidest usklikke Jumalale ustavaks jääma! Paulus tsiteerib 5Ms 17:6 seoses tõsiasjaga, et kui kellelegi mõistetakse surmanuhtlus, saab teda surmata alles pärast seda, kui vähemalt kaks inimest on tema vastu tunnistanud.

Paulus toob esiplaanile mõtte, et kui Vana Lepingu ajal viis truudusetus surma, siis „kui palju rängema nuhtluse väärib teie arvates see, kes Jumala Poega on jalgadega tallanud ega ole pühaks pidanud lepingu verd, millega ta on pühitsetud, ja kes on teotanud armu Vaimu?“ (Hb 10:29). Teisisõnu, sul on rohkem valgust ja rohkem tõde, kui neil oli, ning sa tead, et Jumala Poeg ohverdas end sinu pattude eest. Seega, kui sa usust taganed, on sinul suurem süü kui nendel.

Seejärel läheb Paulus oma väite toetamiseks kohe Moosese viienda raamatu juurde, nüüd siis 5Ms 32:35. Arvestades neile Kristuses antut ning neile tagatud suuremat tundmist, mõistab Issand, kes ütles: „Minu päralt on kättemaks“, „kohut oma rahva üle“ (Hb 10:30) nende ärataganemise ja truudusetuse pärast. Eks mõistnud ju Tema kohut nende esiisade üle, kellel ei olnud seda, mis oli Uue Testamendi juutidel; neil oli ristil ilmsiks saanud täielikum ilmutus Jumala armastusest. Põhimõtteliselt ütles Paulus: *teid on hoiatatud*.

„Issand tahab mõista õigust oma rahvale“ (5Ms 32:36). Mis on meie ainus lootus selles kohtus (vaata Rm 8:1)?

Reede, 17. detsember

Toetav mõte: Just nagu Vana Testament tsiteerib ennast (see tähendab, et osa prohveteid tsiteerib näiteks Moosese viies raamatus olevaid katkendeid või viitab neile), nii on Uus Testament täis Vanast Testamendist võetud otsesedi tsitaate, viiteid ja mõistaandmisi. Ühed enim tsiteeritud on Psalmid, Jesaja raamat ja Moosese viies raamat. Sageli tsiteerisid Uue Testamendi kirjutajad ka „kreekaakeelset Vana Testamenti“ ehk Septuaginta (LXX) nime all tuntud teksti, mis oli heebreakeelse Piibli esimene teadaolev tõlge kreeka keelde. Piibli esimesed viis raamatut, mida tuntakse Toora ehk Pentateuhi nime all, tõlgiti kolmandal sajandil eKr ning ülejäänud Vana Testament umbes teisel sajandil eKr.

Õpime Piibli tõlgendamist paljuski sellest, kuidas Uue Testamendi inspireeritud kirjutajad kasutasid Vana Testamenti. Üheks esimeseks õppetunniks meile on, et erinevalt paljudest tänapäevastest piibliteadlastest ei teinud Uue Testamendi kirjutajad kunagi küsitavaks Vana Testamendi raamatute ehtsust või autoriteetsust. Mitte miski nende kirjutistes ei näita, et nad oleksid näiteks kahelnud Vana Testamendi lugude ajaloolisuses, Aadama ja Eeva olemasolus, pattulangemise, veeuputuse või Aabrahami kutsumise toimumises. „Õpetatus“, mis need asjad küsitavaks teeb, on puhtnimlik skeptitsism ning sellel ärgu olgu kohta seitsmenda päeva adventistide südames ja meeles.

Aruteluküsimused:

1. Kuidas peaks kogu valgus, mis on meile kui seitsmenda päeva adventistidele antud, õpetama vastutust olla ustav meile antud tõdedele?
2. Loe veel kord 5Ms 18:9–14. Mismoodi avalduvad seal mainitud „Issanda silmis jäledad“ teod tänapäeval ja kuidas tagada, et me neid väldiksime?
3. Miks ei peaks vähemalt kristlased, kes saavad aru, et Kristuse ristisurm käis igäühe kohta, ialgi „tõstma esile nägusid“ (vaata esmaspäevast osa)? Kuidas tunneme endas ära kalduvuse just seda teha (ja kas me ei vea ennast ninapidi, kui salgame, et meil on selleks vähemasti teatud kalduvus)? Kuidas ravib rist ja risti silme ees hoidmine sellist vale suhtumist?

Unustamatu sünnipäev

Loo on kirja pannud Oh Dongjun.

Üheksa-aastane Ji-yul on populaarne poiss oma maakoolis Lõuna-Koreas. Ta meeldib ka õpetajale, sest ta aitab klassituba korrastada.

Kuid Ji-yulil oli probleem. Tema sõbrad ei tahtnud tulla ta koju pärast kooli temaga mängima. Ji-yul käis sageli oma sõprade kodus ja nägi nende uusi mänguasju, akvaariume ning lemmikloomi. Aga näis, et mitte keegi ei tahtnud tulla tema koju. Ta ei saanud aru, miks nad ei tahtnud tema pool käia.

Kord, kui Ji-yul kutsus üht sõpra pärast kooli mängima, ütles kutsutud poiss: „Ema ütles, et ma võin sinuga koolis mängida, aga sinu koju ma ei tohi tulla.“

„Miks su ema nii ütles?“ küsis Ji-yul.

„Sellepärast, et sinu kodu on kirik,“ vastas sõber.

Ji-yul on seitsmenda päeva adventkoguduse pastori poeg ja tema kodu asub seitsmenda päeva adventistide kiriku ühes tiivas. Suurem osa linnakese elanikest käib kolmes suuremas kirikus linnakese keskel, mis kuuluvad kolmele teisele kristlikule uskkonnale. Ji-yuli sõprade vanemad ei taha, et nende lapsed läheksid adventkoguduse majja.

Ji-yul rääkis isale-emale sellest vestlusest koolis. Tema vanemad pidasid aru, kuidas Ji-yul oma sõpradega mängida saaks. Kuna Ji-yulil oli peagi sünnipäev tulemas, otsustasid nad, et kuskile mineku asemel tähistavad nad seda esimest korda kodus. Ji-yul palvetas innukalt. „Palun lase mu klassikaaslastel tulla minu sünnipäevapeole ja tee nii, et meil oleks tore aeg,“ palus ta. „Anna nende vanematele hea süda kiriku suhtes.“

Ji-yul tegi kutsed, kuhu märkis kiriku nime ja asukoha. Koos väikeste kingitustega ulatas ta need oma klassikaaslastele.

Lõpuks saabus Ji-yuli sünnipäev. Kui pidu kell 11 algas, tuli kohale kümme sõpra, kes seda päeva koos temaga tähistasid. Nüüd on tal kolm sõpra, kes käivad aeg-ajalt tema kodus mängimas. Ta palvetab, et ühel päeval võiksid ta sõbrad koos temaga kirikus Jumalat teenida.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 6: „Suurendada laste, noorte ja noorte täiskasvanute juurdekasvu, koguduses püsimist, tagasivõitmist ja osalemist.“ Rohkemat saad teada aadressilt IWillGo2020.org. Sellel veerandaastal toetab sinu kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus kaht misjoniprojekti Lõuna-Koreas.

Moosese ülesäratamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 20:1–13; 5Ms 31:2; 5Ms 34:4; 5Ms 34:1–12; Jd 9; 1Kr 15:13–22.

Juhtsalm: „*Aga peaingel Miikael, kui ta riidles ja vaidles kuradiga Moosese keha pärast, ei julgenud lausuda teotavat otsust, vaid ütles: „Issand sõidelgu sind!”*“ (Jd 9).

Oleme selle veerandaasta jooksul näinud, et Moosese viiendas raamatus on surelik põhitegelane Mooses. Selles raamatus on läbivalt juttu tema elust, iseloomust ja sõnumist. Kuigi viies Moosese raamat räägib Jumalast ja Tema armastusest `am yisra`el'i, „lisraeli rahva“ vastu, kasutas Jumal sageli Moosest selle armastuse ilmsiks tegemiseks ja Tema rahvale lisraelile rääkimiseks.

Nüüd, hakates lõpetama veerandaastat ja Moosese viienda raamatu õppimist, jõuame ka Moosese elu lõppu, täpsemalt tema siinse elu lõppu.

Ellen G. White kirjutas selle kohta nii: „Mooses teadis, et ta pidi surema üksi; ükski maine sõber ei pidanud teda tema viimastel tundidel teenima. Eesootav oli nii aukartustäratav ja salapärane, et Moosese süda värises. Lahkumine rahvast, keda ta oli armastanud ja kelle eest hoolitsenud, kelle käekäiguga oma elu nii pikaks ajaks sidunud, tundus kõige karmima läbikatsumisena. Kuid Mooses oli õppinud usaldama Jumalat ning küsimusi esitamata jättis ta ennast ja oma rahva Tema armastuse ja halastuse hoolde.“ – „Patriarhid ja prohvetid“, lk 470, 471.

Nii nagu Moosese elu ja tegevus avaldas paljuski Jumala iseloomu, nii avaldas seda ka tema surm ja ülestõusmine.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. detsembriks.

Ikka ja jälle, ka ärataganemiste keskel ja kõrberännakul hoolitses Jumal imeliselt Iisraeli laste eest. Ükskõik, kui vähe rahvas seda väärts (ja sageli ei muutunud nad aja jooksul sugugi paremaks), voolas Jumalalt neile arm. Oleme tänapäeval samuti Jumala armu saajad, nii vähe, kui me ka seda väärime. Kui me armu väärtsime, siis poleks see ju lõppude lõpuks enam arm?

Lisaks piisavale toidule, mida Jumal rahvale kõrbes imeliselt andis, ilmnes Tema arm teiselgi kujul – veega varustamises, ilma milleta nad oleksid kiiresti hukkunud, eriti kuivas, kuumas ja asustamata kõrbes. Paulus kirjutab sellest kogemusest rääkides: „Ja kõik jõid sama vaimulikku jooki, sest nad jõid vaimulikust kaljust, mis saatis neid; see kalju oli aga Kristus“ (1Kr 10:4). Ellen G. White lisas: „Kõikjal oma teekonnal, kus nad vett vajasid, pulbitses seda välja kalju-lõhedest leeripaiga lähedal.“ – „Patriarhid ja prohvetid“, lk 411.

Loe 4Ms 20:1–1. Mis siin juhtus ja kuidas mõistame Issanda karistust Moosese teo eest?

Teatud tasandil pole raske näha ja mõista Moosese pettumust. Pärast kõike seda, mida Issand oli neile teinud, pärast tunnustähti ja imetegusid ning imelist vabastamist olid nad nüüd lõpuks töötatud maa piiril. Ja mis saab siis? Järsku on neil veepuudus ja nad hakkavad Moosese ning Aaroni vastu salanõu sepitsema. Kas Issand ei suutnud neid siis veega varustada, nagu Ta oli väga sageli varem teinud? Muidugi suutis; Ta suutis ja hakkaski seda tegema.

Vaata aga Moosese sõnu, kui ta lööb kaljut ja veel kaks korda. „Kuulge nüüd, te vastupanijad! Kas peame tooma teile vee välja seitsamast kaljust?“ (4Ms 20:10). Tema hääles võib kuulda lausa pahameelt, sest ta nimetab rahvast „vastupanijateks“.

Probleem polnud niivõrd pahameeles, mis oli küll halb, aga arusaadav, vaid Moosese sõnades „Kas peame tooma teile vee välja seitsamast kaljust?“, justkui oleks tema või keegi inimene kaljust vee välja toonud. Näib, et oma pahameeles unustas Mooses sel hetkel, et ainult nende keskel tegutsev Jumala vägi suutis sellise ime teha. Kõigist inimestest pidanuks tema seda teadma.

Kui sageli ütleme või lausa teeme midagi vihahoos, isegi kui usume, et pahameel on õigustatud? Kuidas õppida peatuma, palvetama ning otsima jõudu Jumalalt, et öelda ja teha õigesti, enne kui ütleme ja teeme hoopis valesti?

Loe veel kord 4Ms 20:12, 13. Millise põhjuse andis Issand Moosesele, kui seletas, miks ei lähe Mooses tehtu pärast üle jõe? Vaata ka 5Ms 31:2 ja 5Ms 34:4.

Vastavalt neile piiblisalmidele oli Moosese patt midagi enam kui püüe võtta endale Jumala kohta, mis oli juba iseenesest halb. Ta ilmutas ka usupuudust, mis ei olnud temasuguse inimese puhul vabandatav. Tegemist oli mehega, kellel olid põlevast põösast (2Ms 3:2–16) alates olnud Jumalaga võimsamad kogemused kui enamikul inimestel, ning ometi ütleb piiblisalm, et Mooses ei „uskunud minusse“. Moosesel jäi vajaka usust Jumala sõnadesse ja selle tagajärjel ta „ei pidanud mind pühaks Iisraeli laste silme ees“. Kui Mooses oleks jäänud rahulikuks ja toiminud õigesti, ilmutades usku ja usaldust Jumalasse keset ärataganemist, oleks ta austanud Issandat rahva ees ning andnud neile taas tõelise usu ja kuulekuse eeskju.

Märkad, et Mooses ei kuuletunud sellele, mida Issand tal otseselt teha palus.

Loe 4Ms 20:8. Mida palus Issand Moosesel teha? Mida Mooses selle asemel tegi? (4Ms 20:9–11)

Üheksas salm ütleb, et Mooses võttis kepi, nagu Issand teda käskis. Seni oli kõik hästi. Kuid 10. salm ütleb, et kalju vastu rääkimise asemel, kust hakanuks voolama vett Jumala hämmastava väe avaldumisena, lõi Mooses kaljut ja mitte ühe korra, vaid kaks korda. Jah, kaljut lüüa ja sealt vesi jooksmas saada on ime, kuid kindlasti mitte selline ime nagu kaljuga rääkides vee saamine.

Jah, pealispinnal võib Jumala otsus Moosesele kohta näida äärmuslikuna: pärast kõike seda, millega Mooses oli rinda pistnud, ei lubata tal ületada jõge, et astuda töötatud maale. Nii kaua, kui seda lugu on jutustatud, on inimesed ikka imestanud, miks – ühe tormaka teo tõttu – ei saanud ta osa sellest, millest oli sunnitud nii pikalt eemal viibima.

Mida pidid Iisraeli lapsed sinu arvates Moosesega toimunust õppima?

Moosese surm

Vaene Mooses! Pärast nii kaugele jõudmist ja nii paljusid katsumusi jäi ta ilma Aabrahamile mitu sajandit varem antud töotuse täitumisest: „Sinu soole ma annan selle maa!” (1Ms 12:7).

Loe 5Ms 34:1–12. Mis Mooseseга juhtus ja mida ütles Issand tema kohta, mis näitas, kui eriline inimene ta oli?

„Vaikses üksinduses meenutas Mooses raskusi ja katsumusi täis elu alates ajast, mil ta valis Egiptuse õukonna hiilguse ja tulevase valitseja-seisuse asemel siduda end Jumalast valitud rahvaga. Tema mõtteist libisesid läbi pikad aastad kõrbes, mil ta karjatas Jitro loomi, ingli ilmumine põlevas põõsas ja kutse hakata Iisraeli vabastajaks. Veel kord kerkisid meelde pildid võimsatest imedest, millega Jumal aitas oma valitud rahvast, ja meenutused Tema pikameelsest halastusest kõigil rännaku- ja vastuhakuaastatel. Vaatamata kõigele, mida Jumal nende kasuks oli teinud, ning vaatamata Moosese palvetele ja pingutustele, oli Egiptusest lahkunud täiskasvanute suurest hulgast leidunud ainult kaks nii ustavat, et nemad võisid minna töötatud maale. Oma töö tulemusi kaaludes näis Moosesele, et tema katsumuste- ja ohvriterohke elu oli kulunud peaaegu asjatult.” – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid”, lk 471, 472.

5Ms 34:4 ütleb midagi väga huvitavat. „See on see maa, mille ma vandega töötasin Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile, öeldes: Sinu soole ma annan selle.” Issanda jutt oli peaaegu sõna-sõnalt samasugune, nagu Ta oli ikka ja jälle öelnud usuisadele ja nende lastele selle maa kohta. Nüüd kordas Ta seda Moosesele.

Issand ütles ka: „Ma olen *lasknud* sind vaadata oma silmaga, aga sinna sa ei lähe!” (5Ms 34:4, rõhuasetus lisatud). Mooses, kes seal seisis, poleks mingil juhul suutnud oma silmaga näha kõike seda, millele Issand ta tähelepanu juhtis – Moabist Daani ja Naftali maa-alani ja nii edasi. Ellen G. White selgitab: tegemist oli üleloomuliku ilmutusega, mitte ainult maa vaatlemisega, vaid pilguheiduga, milline nägi maa välja pärast seda, kui rahvas oli selle omandanud.

Mingis mõttes võib tunduda, nagu oleks Issand kiusanud Mooset, hõõrudes talle nina alla: *Sa oleksid võinud seal olla, kui sa oleksid minule kuuletunud nii, nagu sa oleksid pidanud* või midagi sellist. Issand näitas Moosesele hoopiski kõige kiuste, Moosese vea kiuste, et Jumal jääb ustavaks lepingutöötustele, mida Ta on andnud esiisadele ja Iisraelile. Ning, nagu näeme, oli Issandal oma ustava, kuid vigadega sulase jaoks varuks midagi paremat.

„Ja Issanda sulane Mooses suri seal Moabimaal Issanda sõna kohaselt. Ja ta mattis tema orgu Moabimaal, Beet-Peori kohale, aga tänapäevani ei tea ükski tema hauda“ (5Ms 34:5, 6). Need paar salmi räägivad Moosese surmast – mehest, kellel oli olnud väga tähtis koht Iisraeli elus ning kelle kirjutised ei ela edasi mitte üksnes Iisraelis, vaid ka tänases kirikus ja sünagoogis.

Mooses suri, maeti, rahvas leinas ja oligi kõik. Kindlasti on siinkohal sobilikud Ilmutusraamatu sõnad: „Õndsad on surnud, kes nüüdsest peale surevad Issandas! Jah, Vaim ütleb, et nad võivad hingata oma vaevadest, sest nende teod lähevad nendega kaasa“ (Ilm 14:13).

Kuid Moosese surm ei olnud tema elukäigu viimane peatükk.

Loe Jd 9. Mis siin toimub ja kuidas aitab see salm selgitada Moosese ilumist Uues Testamendis?

Kuigi meile on lubatud ainult põgus pilguheit, kirjeldatakse siin uskumatut vaatepilti. Miikael, Kristus isiklikult, seisis kuradile vastu Moosese surnukeha pärast. Kuidas ta vastu seisis? Kahtlemata oli Mooses patune; tema viimane teadaolev patt, Jumalale kuuluva au endale võtmine, oli lausa sama liiki patt nagu „ma lähen üles pilvede kõrgustikele, ma teen ennast Kõigekõrgema sarnaseks“ (Js 14:14), mis toona viis Lutsiferi välja saatmiseni taevast. Vaidlus Moosese keha pärast pidi toimuma sellepärast, et Kristus nõudis nüüd Moosesele töötatud ülestõusmist.

Aga kuidas saab Kristus teha midagi sellist patuse heaks, Moosese heaks, kes astus Tema seadusest üle? Vastuseks on küll üksnes rist. Just nii, nagu kõik loomohvrid osutasid ettepoole Kristuse surmale, vaatas Issand nüüd sama ilmselgelt ettepoole ristile, kui väitis, et äratab Moosese ihulikult üles. „Patu tõttu oli Mooses sattunud Saatana küüsi. Oma teenetega ei suutnuks ta vabaneda seaduslikust surma vangistusest, kuid Lunastaja nimele tuginedes äratati ta surematule elule. Mooses tuli hauast välja aulises olemuses ja läks koos Vabastajaga üles Jumala linna.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 479.

Kuidas aitab teadmine, et Mooses äratati isegi enne risti surematule elule, mõista meil lunastusplaani sügavust?

Uues Testamendis antud lisavalguse tõttu ei tundu Moosese eemalejätmine töötatud maalt enam suure karistusena. Maise Kaanani ja hiljem maaapealse Jeruusalemma asemel (mis on kogu oma teadaoleva ajaloo jooksul olnud sõdimise, vallutuse ja kannatuse paik) on tema koduks nüüd „taevane Jeruusalemm“ (Hb 12:22). Kindlasti parim paik elamiseks!

Mooses on Piiblis teadaolevalt esimene näide surnu ülesäratamisest. Eenok võeti taevasse ilma surma nägemata (1Ms 5:24) ja samuti Eelija (2Kn 2:11), kuid nii palju, kui kirja pandud, oli Mooses esimene, kes äratati surnust igavesele elule.

Me ei tea, kui kaua magas Mooses hauas surmaund, kuid tema seisukohalt polnud sellel tähtsust. Ta sulges surres silmad ja tema jaoks oli ükspuha, kas möödus kolm tundi või 300 aastat. Sama lugu on kõikide ajaloo käigus surnud inimestega; nende kogemus vähemalt selles, mis puudutab surma, ei ole Moosese omast teistsugune. Surmas suleme oma silmad ning järgmine hetk, mida teadvustame, on kas Jeesuse teine tulek või, kahjuks, lõpukohus (vaata Ilm 20:7–15).

Loe 1Kr 15:13–22. Milline suur töötus on siin kirjas ja miks on Pauluse sõnadel tähendus üksnes siis, kui mõistame, et Kristuses surnud magavad kuni ülestõusmiseni?

Ilma ülestõusmise lootuseta poleks meil üldse lootust. Kristuse ülestõusmine on meie ülestõusmise tagatis. Olles „täide viinud pattudest puhastamise“ (Hb 1:3) ristil meie ohvritallena, Kristus suri ja tõusis surnust üles ning Tema ülestõusmise tõttu on meil tagatis, ja Mooses on esimene näide sellest, et pattulangenud inimene äratati surmast ellu. Tulevikus Kristuse tehtava tõttu sai Moosese üles äratada; ja minevikus Kristuse tehtu tõttu äratatakse üles ka meid.

Seega on meil Moosese näol näide päästmisest usu kaudu, sellise usu, mis avaldus Jumalat usaldavas ja Temale toetavas elus, kuigi Mooseski vääratas. Kogu Moosese viienda raamatu jooksul näeme teda innustamas rahvast ustavusele, vastama neile antud armule – samasugusele võimalusele, mis on antud meilegi, kes seisame töötatud maa piiril.

Eks kutsu Jumal, seesama Jumal, meidki ustavusele? Mida ette võtta, et me ei teeks samu vigu, mille eest Mooses meid viiendas Moosese raamatus hoiatas?

Toetav mõte: „Hüüdega: Kas *meie* peame tooma teile vee välja seitsamast kaljust?“, seadsid nad end Jumala kohale, otsekui oleks neil endil – nõrkadel ja patustel inimestel – vägi iseenesest. Rahva pidevast nurisemisest ja mässumeelest väsinuna oli Mooses kaotanud silmist Kõikväelise Aitaja ning ilma jumaliku väeta määris ta inimlikku nõrkust vallandades oma eluaruande. Mees, kes oleks võinud seista puhtana, kindlana ja isetuna elutöö lõpuni, jäi viimaks siiski alla. Jumal sai häbistatud terve Iisraeli koguduse ees, ehkki Teda oleks tulnud ülistada ja kõrgeks tõsta.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 418.

„Muutmise mäel oli Mooses koos Eelijaga, kes oli elavalt muudetud surematuks. Isa saatis nad Pojale valgust ja au viima. Ja nii täitus lõpuks Moosese palve, mille ta oli esitanud sajandeid tagasi. Ta seisis „ilusäl mäel oma rahva pärisosa keskel“ ning andis tunnistust Temast, kellesse koondusid kokku kõik Iisraelile antud töötused. Selline on viimane surelikule silmale näha antud pilt mehe elust, keda taevas nii kõrgelt austas.“ – „Patriarhid ja prohvetid“, lk 479.

Arutelüküsimused:

1. Jah, Mooses äratati üles ja võeti taevasse varsti pärast oma surma. Kuid samas tuli vaesel Moosesel (vähemalt nii me eeldame) olla all maa peal toimuva kohutava segadiku pealtnägijaks. Milline õnn, et enamik meist ärata-takse üles pärast seda, kui maised heitlused on Jeesuse teisel tulekul läbi. Mismoodi on see suurem õnnistus kui Moosese oma?
2. Kuidas näitab lugu Moosese surmast ja hilisemast ülesäratamisest meile tõsiasja, et Uus Testament, mis põhineb küll sageli Vanal Testamendil, viib meid Vanast Testamendist kaugemale ja heidab sellele tööpoolest palju uut valgust?
3. Kuidas on Moosese elu lugu, sealhulgas ägestudes kalju löömine, näide sellest, mida tähendab elada usus ja saada päästetud usu läbi, lahus seaduse tegudest?
4. Rääkige klassis maailma ajaloo lõpul täituvast ülestõusmise töötusest. Miks on see meie kõigi lootuse seisukohalt äärmiselt tähtis? Ühtlasi, kui saame usaldada Jumalat selles, et Ta äratab meid surnust üles, kas ei peaks me siis Teda usaldama ka kõiges muus? Kui Ta suudab meie heaks *seda* teha, kas on siis üldse midagi, mida Ta ei suuda?

Teismeline teeb jõulumuusikat

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney.

Igal aastal organiseerib Mihar Shimizu kogudus Jaapani pealinnas Tokyos erilise jõulukava. Igal aastal soovib Mihar kuidagi osaleda ja jagada oma rõõmu Kristuse sündimise üle. Mihar esimese ülikooliaasta sügisel palus õpetaja tal kirjutada muusikali jaoks laulusõnad.

See muusikal pidi olema tema klassi 30 õpilase jaoks eksami eest. Mihar pidi kirjutama stsenaariumi ja laulusõnad, õpetaja aga looma muusika. Siis pidi klass jagunema neljaks ning igal rühmal tuli muusikal selgeks õppida ja ette kanda.

Pärast mõningast palvetamist pani Mihar kokku lühiloo jõululauludest. Need laulud väljendasid jõuluaja tänu Jeesusele. Neiu ei teadnud, mida õpetaja ja klassikaaslased asjast arvavad. Mitte keegi neist polnud kristlane. Kui Mihar oma kaheksaminutilise muusikali üle andis, ei öelnud õpetaja kuigi palju. „Sõnad on väga ülevad,“ teatas mees vaid.

Kui klass muusikali õppis ja harjutas, tuli Miharule meelde koguduse jõuluprogramm. Võib-olla saaks tema muusikal olla osa jõuluprogrammist.

Selle aasta jõuludel mängis neiu klaverit ning kaheksa tema klassikaaslast esitasid muusikali Seitsmenda Päeva Adventistide Setagaya koguduses, ühes Tokyo noortekoguduses. Noored adventistid aitasid kaasa lavataguses töös.

Muusikali tuli vaatama rohkem inimesi, kui Mihar oli lootnud. Umbes 75 inimesest sai kirikuhoone tihedalt täis, sest selles ruumis kogunes hingamispäeviti jumalateenistusele tavaliselt 25 koguduseliiget.

Mihar oli väga rahul. Ta tajus kuulajaskonna omaksvõttu. Ta nägi, et tema ja nemad said osa tõelisest jõulumeeelsusest – rõõmust, et Jeesus armastab inimesi niivõrd, et sündis sellele planeedile imikuna. Eriti õnnelikuks tegi Miharut tõsiasi, et üks ta klassikaaslane istus kuulajate hulgas. Hiljem soovis see klassikaaslane piiblitunde.

Mihar otsustas luua järgmisteks jõuludeks teise muusikali. Ta kirjutas muusikali sellest, kuidas tema vanaisast sai seitsmenda päeva adventist. Tuli välja, et klassikaaslased olid meelsasti nõus hakkama uue muusikali osatäitjateks. Neile meeldis eelmine jõulumuusikal ja nad olid valmis jälle laulma. Üheks uueks osatäitjaks oli klassikaaslane, kes käis piiblitundides. 19aastane Mihar palvetab, et Jeesus kasutaks tema muusikatalenti klassikaaslaste tõmbamiseks Jumala poole.

Täname sind kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse eest, mis koguti kolm aastat tagasi ja aitas Setagaya kirikul, kus Mihar käib, rajada välja-õppekeskuse noorte evangeeliumitööks. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest loodab veebitöö abil jõuda rohkemate noorteni Jaapanis.